המחיר: 2.50 ל"י | מספר 1877 | שנה 37 | כ"ר אב תשל"ג, 22.8.73

העולם הזה

התעלומה שנותרה מאחורי חטיפת המטוס הלובי

משוגע – אבל לטובת מי?

ZOO

העורך והמייסד הראשון:
ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל
ממשיכי דרכו יבל"א: ב. מיכאל, חנוך מרמרי, קובי ניב, אפרים סידון
כתובת המערכת: רחוב זוארץ 1

פרס „חליל זוארץ" למשה דיין

מנהיג „החזית העממית לשיחרור ישראל"

פרס „חליל־זוארץ" לרעיון המטומטם של השנה, הוענק בטכס צנוע למר משה דיין, מנהיג „החזית העממית ל־שיחרור ישראל", על רעיון יירוט ה־מטוס, בכוונה ללכוד בדרך זו את ד"ר ג'ורג' חבש.

בדברי ההסבר, אמר יו"ר חבר ה־שופטים, שהפרס מוענק למר דיין על שהגה תכנית מושלמת לכישלון מוחץ, וזאת בזמן שיא של שש שעות 41.7 דקות.

„אין ספק," אמר היו"ר, „שלא היתה קיימת כל אפשרות לממש את התכנית ללא שחיטה רצינית, ו/או הפלת המטוס על נוסעיו, ו/או ביזיון בקנה מידה בין־לאומי. אילו היה ג'ורג' חבש בין נוסעי המטוס, לא היה חסר הרבה שיצא מכאן יחד עם קוזו אוקומוטו, תמורת שיחרור בני הערובה שבמטוס. כל זאת פרי תיכנונו של מר דיין, ועל זאת יבוא על הברכה."

מר דיין הודה למברכים ואמר ש־ישראל תמשיך להלום במחבלים בדר־כים בלתי־שיגרתיות.

לא היו ימים יפים לישראל כט"ו באב

„ט"ו באב הגיע," רוננתי בקולי הערב, שעה שאזרתי חלצי, שימנתים והיברקתים לקראת היום הגדול. וכך פסעתי לי שמח וטוב לב, כל חלץ וחלץ בי אומר שירה, אל עבר בנות־ישראל הממתינות בכרמים, לקיים מנהג בני־ישראל ולהחדיר עטרה ל־מקומה.

שטתי לי בינות לגפנים, משחר לפיתחה של בת־ישראל כשרה. אפס, שזפו עיניי ב־בנות־ישמעאל בלבד. ערביות זאת־אומרת. ג'מילה, חג'ג'ה, עזיזה, פטמה ויו־יו גם. כבר עמדתי לחזור לבית ולקונן על מותה של מסורת יפה, עת ראיתיה לפתע. דמות עטורה־לבן, בשער הכרם, כמו יצאה מ־ספר האגדה. „שהיו בנות־ישראל יוצאות לכרמים בכלים שאולים לבן..." שוררו החז"ל בקודקודי הסמוק. אט־אט וחרש־חרש היגחתי מאחורי הדמות, אימצתיה בעוז לליבי ההומה, וגררתיה מתחת ל־גפנים. מוסטפה הנוטר לא התנגד. נהפוך הוא, הוא התהפך, הפשיל את גלימתו הלבנה וציפה בסבלנות. דחיתי בבוז את חמוקיו הגלויים של הנוכרי הלז. „רק בת ישראל" לאטתי באוזנו השעירה, „בת ישראל... כרמים... חוטפים..." ושבתי לביתי.

אהה, מי יתנני כרם או בוסתן, שבין גפניו עדיין מסתובבת יהודיה אחת לרפואה? שתהיה גיורת אפילו, או גרושה. מציאי אפילו יהודי. אבל לא ערלים! למה רק ערלים?

„ריבונו־של־עולם" — שפכתי מרי־שיחי בפני קונה־עולם — „עשה נא ש־ישובו עמך בית־ישראל לשדות־כנען. כי מאז שהפכת את כולם למנהלי־עבודה ולראיסים, פסח מיצוות ט"ו באב בקרב הארץ."

„אנא, ריבון העולמים" זעקתי, „עשה נא עימדי חסד של אמת, והמצא נא פועלת עברייה ביד עבדך. מי ייתן ותהייה זו עלמה חסונה אשר פיה מלא־הענבים ישיר שירי מולדת נשכחים, ויישא את דבר־הפועלת היהודית מקצה העולם ועד קצהו.

ויצאה בת־קול ואמרה: „לשנה הבאה בכרם התימנים".

פינת המעשה הטוב

לאחרונה התקבל במערכת מכתב מ־קורא ותיק, בזו הלשון:

אני בן 3½, וקורא קבוע של "ZOO הארץ" מזה שש שנים. נתניתי ביותר לקרוא לאחרונה את "ZOO הארץ שלנו" שנועד במיוחד לקוראים צעירים וחושבים, כמוני. עם זאת, יורשה לי ל־העיר כי למרות שברובו המכריע היה החומר מרתק ורציני, חורגש העדרו של סיפור חינוכי עם מוסר־השכל בסופו, אשר יחנך אותי ואת חבריי למידות נאות ולמעשים טובים.

בברכה,
פזגל בסרגליק, נווה־עציצים

פזגל יקר,

תודה על מכתבך. לבקשתך ולבקשת רבבות קוראים נוספים, הרי לפניכם „פינת המעשה הטוב". נשמח אם תישלחו לנו מעשים טובים בדואר רשום. המעשה הטוב ביותר יזכה בעיסוי חינם. בינתיים, הרי לפניכם סיפור חינוכי:

שמלת השבת של חנה'לה

הָיְתָה הָיְתָה יַלְדָּה קְטַנָּה וּשְׁמָהּ חַנּה'לֶה הַקְּטַנָּה. חַנּה'לֶה הִיְתָה אֶלְמָנָה כְּאֵב וּכְאֵם, וְלָבְשָׁה תָּמִיד שִׂמְלָה שְׁחוֹרָה. יוֹם אֶחָד, בְּעֶרֶב שַׁבָּת, רָאֲתָה חַנּה'לֶה בַּיִּשּׁוּב שֶׁלָּהּ הַמְּיֻפּוּן טַיָּד עָנִי וְזָקֵן, וְעַל גַּבּוֹ שַׂק כָּבֵד. לְלֹא הִסּוּס עָזְרָה הִיא לַצַּפָּעִי לְסַחֹב אֶת שַׂק הַסְּיָד הָעָנִי וְהָעָצוּב שֶׁלּוֹ, וְאַף כִּי לְכְלְכָה אֶת לִכְלוּךְ־הַשַּׁבָּת הַיְחִידָה שֶׁלָּהּ בְּכַתְמֵי צֶבַע לְבָנִים, הָיְתָה חַנּה'לֶה שְׂמֵחָה וְעַלִּיזָה כִּי עָשְׂתָה מַעֲשֶׂה טוֹב.

עצה קטנה:

חנה פ. מיערי־ירושלים: לשאלתך, כיצד להוריד כתמי־סיד לבנים משימלה שחורה, הדבר קשה למדי. עדיף שתשני את מהלך הסיפור, ותורידי לאחר־מכן כתמי־סיד שחורים משימלה לבנה, בעזרת טקסטיל־שמפו ומעט מים פושרים.

איך לעשות מה?

א. איך לגלות טלפון ציבורי

מיכרו את כל רכושכם. הצטיידו ברכב, במפה ובמזון לשלושה־חודשים. עיברו את כל העיר לפי סדר שמות הרחובות, והקימו מארבים בנקודות־מפתח לתאי־הטלפון־ציבוריים. הזמן ה־בדוק ביותר כדי לגלות אותם הוא שעות בין־הערביים, שעה שהם מגיחים מסבך־הבניינים ויורדים אל הנחל לש־תות מים. לאחר שצדתם חמישה־שישה תאי־טלפון בעזרת רשת ופירורי־לחם, נוכל לעבור לשלב הבא.

ב. כיצד לצוד אסימונים

הדרך הפשוטה ביותר היא להכינם לבד, ביציקה. אפשר גם לחזור על השיטה הקודמת, בעזרת מפה, מצפן וחתיכת־מגנט, במיוחד אם המדובר הוא בשעות הצהריים, הלילה או בשבתות וחגים. אם במקרה אלה הן שעות ה־עבודה ביום חול, ניתן לחפש סניפי דואר, או קיוסקים. הם פשוט יותר גדולים מן האסימונים, קל לראותם ו־אינם זזים. בקיוסקים אין אמנם אסימו־נים, כי הם נגמרו, אבל שם יגידו לכם היכן הדואר הקרוב ביותר. בדואר יש אסימונים וניתן לרכשם תמורת סכום־פעוט־יחסית, לאחר שעות המתנה קצ־רות באחד התורים. אם ברצונכם לנהל שיחה מקומית אחת, הצטיידו בכששים־אסימונים.

זה הכל להיום. בשבוע הבא נסביר לכם כיצד למצוא טלפון במצב תקין, וכיצד ל־טלפן בו. בינתיים תוכלו לחפש אסימונים.

הארץ

ממישנתו של מייסדו:

כל הנחלים הולכים אל הים, במקום ללכת לבית-הספר.

ד"ר מ. זוארץ
(בשיחה עם שר החינוך)

פינת החי:

תייר מצוי

Nudnikis — Vulgaris — Erewinus או בשמו העברי — תייר מצוי. יונק ממישפחת המכרסמים, קרוב־משפחה של האוגר החום. שמו הלאטיני הוא חיקוי לקריאת הקרב של הנקבה: ארררווין! טייק־א־פיקצ'ר! מוצאו מ־ארצות אמריקה הצפונית, שם הוא מקנן רוב ימות השנה, בה הוא מתרבה, וממנה הוא יוצא למסעותיו.

ארווין המצוי הוא בעל־חי נודד, החי בלהקות גדולות. לקראת האביב הופכים הארווינים לחסרי מנוחה ותוקפניים ביותר. הם מתגודדים לקבוצות גדולות, הנקראות בשמות משונים כמו „קופל־טורס" או „אמריקן־אקספרס," ועם בוא הקייץ פותחים בנדודים אל עבר ארצות־החום. ב־ארצות־החום שורץ ארווין עד שבשרו מאדים כליל ועורו נושר, ורק אז הוא שב לסביבתו הטבעית, עייף אך מלא רשמים.

עונת הייחום של ארווינה (נקבתו של ארווין) נמשכת 12 חודשים, ובסופה משריצה הנקבה וולד קטן ואדמדם, הנודד עם הוריו הבוגרים אל ארצות החום. ניתן לזהותו בנקל עפ"י צריחותיו החדות: מאאמי! מאאמי, טייק א פיקצ'ר! הוול־דות חסרי־ישע ודביקים, וההורים דואגים לכל מחסורם עד הגיעם לגיל 41.

ארווין נע על שתי גפיו האחוריות, בדומה לירבוע, בעוד שתי גפיו הקדמיות משמשות לצילום. לשם כך חנן אותו הטבע ב־4 מצלמות (INSTAMATIKUS DREKIS) ובפלש אחד. ישנם זכרים מפותחים יותר המצוידים גם במסרטה 8 מ"מ. על ראשו כתב צבעוני גדול, כתום או כחול, בצורת כובע טמבל, ועליו אפשר לקרוא בבירור את המילים: שלום, ישראל, או אל־על.

לארץ מגיעים הארווינים המצויים ב־חודשים יולי־אוגוסט, ושורצים בה עד בוא הסתיו. כבר העולם העתיק היה ער למגיפה, ובספר יואל אף מצוי תיאור מדוייק של פשיטת להקה שכזו: „תקעו בשופר בציון כי בא יום ה'... כשחר פרש על ההרים, עם רב ועצום כמוהו לא נהיה מעולם... בעיר ישקו, בחומה ירוצון, ב־בתים יעלו, בעד החלונים יבואו כגנב."

ארווין אינו בררן במזונותיו ואוכל כל זבל בעל גוון או ריח אקסוטי. את מירב זמנו הוא מבלה במקומות אפלוליים כמו מוזיאון־המיסים, השטח הגדול והדואר ה־מרכזי. בד"כ הוא משאיר מאחוריו עקבות ירקרקים, שנאספים בלהיטות ע"י הילידים. בשרן של הנקבות טעים מאוד, ומשמש כבשר־תאווה בארצות רבות. בישראל אוסר החוק על ציד הנקבות, אך באיזורים נרחבים נפוץ הציד, הן כתחביב והן ל־מטרות פרנסה.

בשנים האחרונות הפך גידולו של ארווין לכדאי, ורבים עוסקים בהבאתו ארצה ובפיטומו לשחיטה. הארווין מעלה גרה. אינו כשר.

דבר המערכת

ובכל זאת - בעד

למרות הביקורת הדסטרוקטיבית, הפושה בארץ כמגיפת עכברים, כנגד הנחתת המטוס בישראל, שבים אנו ו־חוזרים — **אנחנו בעד, בעד ושוב בעד.**

וכל כך למה? כי כשהמטרה צודקת — צודקת גם הדרך, ובזאת מודים כולם. ומה עוד — שלא ניפגע אפס־קצהו של איש ואף בזאת מודים כולם, אפילו „החטופים" ר"ל.

ומי ששולל הנחתת האווירון בישר־אל שולל גם את „חטיפת" אייכמן ימ"ש ומשמיט מרגלי ישראל את הבסיס המוסרי לקיומה הפיסי, ו־להיפך.

ולכן **נברך כולנו כאחד** את מוחמד מוחמד אל־טוני, הלובי **האמיץ** שחירף נפשו במערכות ישראל והנחית אווי־רון האויב, כשבפיו בשורת שלום וב־ידיו החזקות עושה יומם וליל להלבנת פני **מרצחינו** ולסתימת הגולל על „טענותיהם".

ולא **חטיפה** יש כאן, אלא **נחיתה רכה.**

מטורף לחלוטין

לאחר ששמענו שוב ושוב את דבריו והכרזותיו של מ. אל־טוני, חוטף ה־מטוס, שוכנענו מעל לכל ספק כי עניין עם **מטורף** יש לנו כאן.

שכן, בא האיש, **ערבי בן־ערבי** מ־ארצו של מ. קדאפי **שונא־ישראל**, ו־מכריז לנו בפרצופינו „אני אוהב **יהודים**" וגו'.

ולא די בכך אומר האיש „ראיתי סיבלות **היהודים** בארצי, ותעל בי חמתי", ועל כך חטף האוירון ארצה.

וכל נער עול־לימים יודע כי גוי, קל וחומר **ערבאי**, על אחת כמה וכמה **לובי**, **שונא־ישראל** לדורותיו הינו, ו־אין הדעת סובלת שיאמר שאין חפץ הוא להטיל היהודים הימה. ואם אמנם כך אמר — **משוגע** הוא.

ויותר משטויות במיץ יש כאן. ודי לחכימא.

ד"ר מ. זוארץ

HIS MASTER'S VOICE

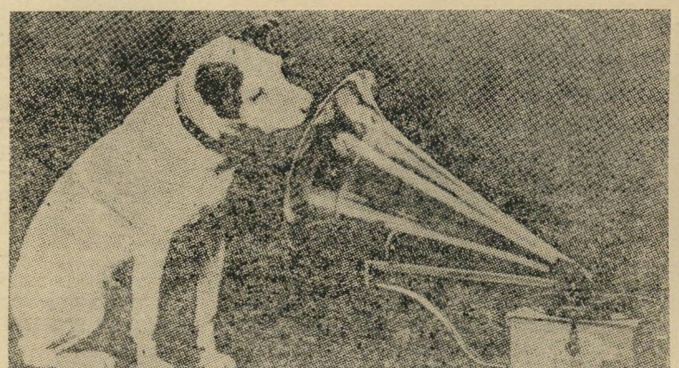

שייקה בן־פורת הוא מותק. איש חינוכי, ליבראל, מתון, ו־בכל־זאת פטריוט אמיץ ונוקשה. ממש תה עם חלב. קחו למשל את הפנינה הבאה שלו:

□ **פרשת הפלת המטוס הלובי בסיני לימדה לקח את קברניטו של המטוס הלבנוני: הוא הבין, מרגע שמטוסי ישראל „עלן עלין", שאין לו ברירה אלא לציית להוראות.**

חביב. האיש אומר לנו כך: לאחר פרשת המטוס הלובי, למדו טייסי העולם לקח מאלף. עכשיו הם כולם יודעים שכאשר מטוסים ישראליים „עולים עליהם", מוטב להם לציית, ולא — תינעץ רקיטה ענוגה בישבנם והם ינחתו נחיתה טוטאלית וימותו לגמרי. אז מוטב שיצייתו. פשוט „אין להם ברירה", כי עכשיו הם כבר יודעים עם מי יש להם עסק.

בעצם ישעיהו מצהיר בזאת שכל טייסי חיל־האויר הם רוצחים מטורפים לגמרי, ולא יהסס כלל להפיל מטוס גדוש־נוסעים, רק מכיון שהטייס החוצפן לא נשמע להוראותיהם. עובדה.

ואם שייקה אומר — שייקה יודע (ראה תמונה).

מכתבים למערכת

יד הגורל

מיד עם היוודע הידיעה על חטיפת המטוס הלבנוני ע"י השיכור הלובי ישב־תי אל שולחני וחישבתי ומצאתי כי:

„לקחנו ציפור ברזל לבנון בלי חבש" = „הוריד שיכור אוהב יהודים מטוס סילוני כעבור יומיים".

אין זאת כי רצה הגורל כי אכן כך יהיה.

א. סופסוק, נס־ציונה

הסוף המר

בקשר לאי־הימצאו של ג'ורג' חבש במטוס הלבנוני שיורט על־ידי מטוסינו האמיצים והונחת אי־שם הייתי רוצה לציין כי:

„סוף ג'ורג' ח. וחבריו" (1229) = „כסוף המן ושבעת בניו" (3115).

אסף סוף, הרצליה

מודיעין

מטוסים נכנסים 22.8 — 28.8

● **חטופים:** 22.8 21.30 נתיבי אוויר לבנוניים 611 מבנגאזי; 24.8 17.10 נתיבי אוויר מיזרח־תיכוניים 306 מקאהיר; 27.8 19.05 סאבנה 202 מרומא.

● **מיורטים:** 23.8 20.15 נתיבי אוויר עיראקיים 006 מביירות; 26.8 13.20 שאליה 888 מרבת־עמון; 27.8 18.15 נתיבי אוויר סעודיים 1337 מדמשק.

● **מופלים:** 26.8 15.50 נתיבי אוויר לובים 113 מטריפולי; 28.8 13.25 אירי־איג'יפט 505 מאלכסנדריה.

כדי לוודא מועדי חטיפת מטוסים, יירוטם והפלתם נא לטלפן — 614656.

אנו, החתומים מטה:

לוי לוציה, יעקב אבינו 2 .... 92 26 7
לוי מזל, אברהם אבינו 95 ..... 51 39 7
לוי מימון ומזל,
נווה מדבר 14 רימונה..... 07 19 9
לוי מנשה, השמלאי רכב,
הנשיאים 70 ..... 28 30 7
לוי מרגנית ויוסף,
שכונת הנצחון 1900 רימונה .. 09 19 9
לוי מרדכי, קבלן בנין,
40/3 מצפה רמון..... 31 81 9
לוי מרדכי ואהובה, נגנת,
נגבה 69 ..... 31 42
לוי מרים וקלוד, הנשיאים 149 . 41 26 7
לוי מרים ושלמה, סוקולוב 15 .. 05 24
לוי מרסל ויצחק, משרדיחובסקי 10 23 45 7
לוי מרקו, "פנת הזהב",
מרכז מסחרי חדש 20 רימונה. 87 13 9
לוי משה, גוש עציון 2 ..... 39 14 7
לוי משה, מדשב תאשור 30.... 56 34 9
לוי נסים, אברהם אבינו 17.... 48 50
לוי נסים ויצחק, המשחררים 102. 36 32 7
לוי סודרי יוסף, פקודה 3 ..... 80 11 7
לוי סילבין (רב) וזירה,
חן 36 ערד 36 73 9
לוי סמי, חן 29 ערד 68 75 9
לוי עמיחי,
שיכון ב' בניין 14 קומות . 37 53
לוי פנחס, הפלם"ח 625 ירוחם . 65 51 9
לוי פנינה וחיים, חרוצה 32... 67 63
לוי צבי, בנאי־רשיפוצים,
שכון ה' 6..... 73 24 7
לוי ציפי ונסים, 642/12 ירוחם .. 10 51 9
לוי קלמנס, ביאליק 2 ..... 63 35

בקרוב:
אנו, החתומים מעלה.

(מוגש כמודעה ע"י סיעת ז"ל — זוארץ לכנסת).

תשקיף

ספיר מרגיע את תומכיו

ביקורת קשה הוטחה נגד שר־האוצר פינחס ספיר בשל ויתוריו למשה דיין בנושאי ההשקעות בשטחים, רכישת הקרקעות, והעיר ימית, על־ידי מחנה „היונים" במיפלגת העבודה. כמה מתומכיו העיקריים של ספיר אף האשימו אותו ב„כניעה" וטענו כי כניעתו זו עלולה לסכן את בחירתו כיורשה של גולדה, בכך שהציגה אותו כאדם חסר־עקרונות, שאינו עומד על שלו ויצרה לו תדמית של אישיות חסרת חוט־שידרה פוליטי.

ספיר ניסה להרגיע את תומכיו בטענה כי היה עליו לקבל את רצונה של גולדה, וכי למעשה לא התחייב לכלום ואין הוא מתכוון להזרים את המיליארדים שרוצה דיין להשקיע בשטחים.

לא יחוקן חוק באדר־עופר

אין אמת בטענה כי אי־אפשר לבטל את חוק באדר־עופר לגזילת הקולות של הסיעות הקטנות עוד בכנסת הנוכחית.

בעוד שלמען קבית חוק זה היה צורך ב־61 חברי־כנסת לפחות, מליוון שהוא מפר פעיף בחוק היסוד המחייב שיוויון בבחירות, הרי לביטול החוק די ברוב רגיל, מכיוון שהוא מחזיר את השיוויון על כנו.

אמנם יש למערך כיום רוב מוחלט בכנסת (57 המערך כולל אביזוהר וארבעה ערבים), אולם שניים מהם חולים קשה ועל כן יש אפשרות להעביר את החוק בישיבת פגרה מיוחדת בכל שלוש הקריאות ובוועדה, שבראשה עומד איש המפד"ל המתנגד לחוק באדר־עופר.

ההתחמקות של הליכוד הלאומי מלתקן את העוול מייד, היא, על־כן, דחיית התיקון.

גובר החשש מלחץ מדינות הנפט הערביות

דיווחים מדאיגים הגיעו לאחרונה לישראל לגבי התוצאות הצפויות של לחץ מדינות הנפט הערביות על המימשל האמריקאי. מסתבר כי החשש בקרב אנשיו של הנשיא ניכסון מאיומיה של ערב הסעודית במיוחד, הוא גדול יותר מאשר חזו תחילה. בכמה דיווחים מנבאים כי ניכסון עלול בעתיד הקרוב להתערב אישית בנושא ולהפעיל לחצים מחודשים על ישראל.

צפוי משבר בין העבודה ומפ"ם

תוצאות הבחירות להסתדרות עלולות להכיא למשבר חריף ביחסי מפ"ם ומיפלגת העבודה בתוך המערך, אם יסתבר כי אילפי קולות, שנחשבו בעבר לקולות מפ"מיים בטוחים, עברו למיפלגות אחרות. גם האופטימיסטים במפ"ם סבורים כי לפחות אלף קולות בקיבוצי השומר־הצעיר ינתנו הפעם לרשימות שמאל אחרות. ואילו מז־כירי מפ"ם בערים מעריכים שלא פחות מחמשת אלפים קולות של אנשי מפ"ם בערים יעברו לרשימות אופו־זיציוניות לממשלה.

במפ"ם חוששים כי לאור תוצאות אלה עלולים ראשי מטה־הבחירות של המערך לתבוע להקטין את ייצוגה היחסי של מפ"ם בסיעות המערך בכנסת וב־הסתדרות.

הקיבוץ המאוחד נגד גלילי

הצהרות התמיכה של קיבוצי הקיבוץ המאוחד במזכ"ל ההסתדרות יצחק בן־אהרון, והתביעות של חברי הקיבוצים לי־הכריז לאלתר על בחירתו מחדש לתפקיד, מתפרשים כהפגנת מחאה נגד השר ישראל גלילי.

בין בן־אהרון לבין גלילי, חברו לחטיבת אחדות־העבודה ולקיבוץ המאוחד, מתנהלת זה זמן רב מלחמה סמויה על השליטה בגוף קיבוצי זה. בעוד שעד כה נדמה היה כי לגלילי יש גיבוי מוחלט של רוב קיבוצי הקיבוץ המאוחד, מתברר שלאחרונה נחלש מעמדו. יותר ויותר דברי ביקורת מוטחים נגדו בקרב אנשי הקיבוץ המאוחד, במיוחד עקב הפשרות שלו עם משה דיין. התמיכה הגלויה בבן־אהרון כמוה כתנועת התנגדות לישראל גלילי.

החרמון ישמש כמחסן קירור?

ניסוי שנערך לאחרונה על־ידי מישרד־החקלאות מגביר את הסיכוי לנצל את אתר הר־החרמון כאסם קירור ענק של המדינה.

הניסוי נעשה באיסוס תפוחי־אדמה, שבגלל ה־מחסור במקום בבתי־הקירור לא ניתן היה לאחסנם לתקופת הקייץ. כתחליף נבדקה האפשרות של אחזקת תפוחי האדמה במוצב צה"ל בחרמון, כשהם מכוסים בקש בלבד. בתום חודשיים של איסום כזה נמצאו תפוחי־האדמה במצב מצויין, למרות שהוחזקו ב־טמפרטורה שהגיעה לפעמים עד 12 מעלות. כסיבה עיקרית לכך מציינים את האוויר היבש המצוי בחרמון.

בעיקבות הצלחת הניסוי, יערכו בעתיד ניסויים גם באיחסון פירות וירקות אחרים, במקום אחזקתם בבתי־קירור. אם יצליחו הניסויים, עשוי הדבר לגרום להוזלה ניכרת במחירי הפירות והירקות שימכרו שלא כי־עונתם.

מועדון לילה על־שם גולדה

מועדון־לילה תל־אביבי העומד להיפתח בקרוב, עשוי לשאת את שמה של ראשת־הממשלה גולדה מאיר. בעלי המועדון, שיסעל כי־צורת פיאנו־באר, מתעתדים לקרוא לו בשם „גולדה", כשהם משוכנעים שהשם ימשוך במיוחד תיירים. במקום יוגשו גם ארוחות תחת השם: ממטבחה של גולדה.

בעלי המועדון מתעתדים להזמין את גולדה לפתיחה החגיגית.

„אל על" הטיל חרם על „שטרן"

בתגובה על מאמרי שבועון־המיליונים הגרמני „שטרן", שמתחו ביקורת על ישראל, הטילה חברת „אל על" חרם על השבועון.

מזה שנים הזמינה החברה כמויות גדולות של ה־שבועון, והחזיקה אותו במדפי־העיתונות במטוסים, למען קהל הנוסעים. עכשיו הוחלף שטרן בשבועונים מצויירים גרמניים אחרים, כגון בונטה וקווריק.

בראש הרשימה השחורה של אל על עומד העולם הזה, המוחרם בכל מטוסי החברה מזה 15 שנה, מאז מתח השבועון ביקורת על מנכ"ל החברה דאז.

עסקן פועלים במרכז שערורייה

אחד מעסקני הפועלים המפורסמים ביותר בארץ, יעמוד במרכזה של שערורייה בה קשורים כמה מראשי העולם התחתון בגרמניה.

אותו עסקן ערך מסעי־תענוגות באירופה על חשבונם של אותם אנשי העולם התחתון, ויריביו מתכוננים לפרסם את הפרשה.

בית־יוקרה חדש בכיכר המדינה

למרות השפל במכירת דירות בצפון תל־אביב, ניר־כש מיגרש בכיכר המדינה במחיר שיא של 45 אלף ל"י קרקע לחדר.

הקבלן הרוכש, אליהו יצחקי, מתכונן לבנות במקום בית־יוקרה בן 10 דירות.

פיצפוצי הצלחה

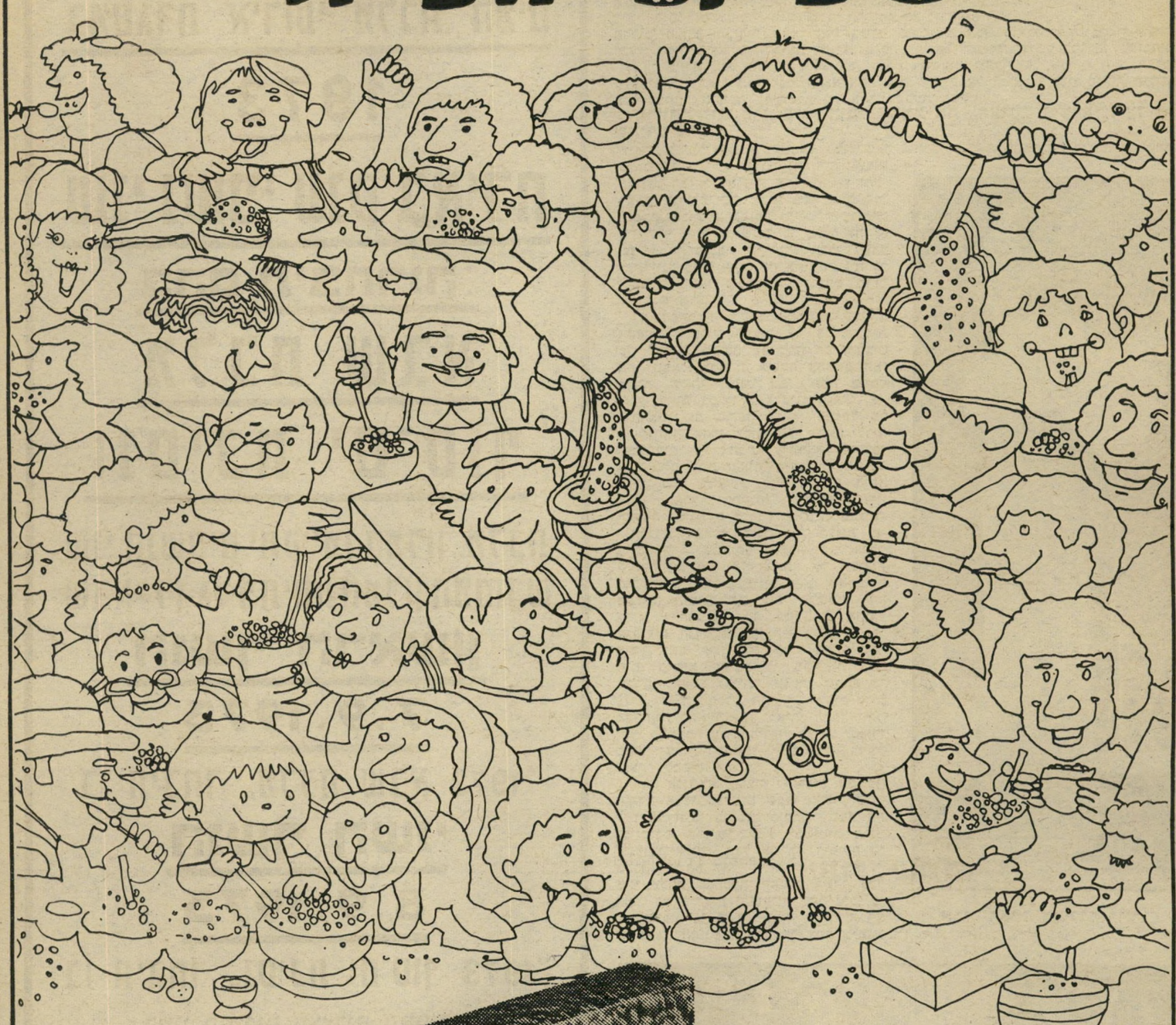

יותר מ-1,000,000 ארוחות עליזות
של פיצפוצי אורז אכלו הישראלים
בששת החודשים האחרונים - מאז
יצאו פיצפוצי אורז של עלית לשוק

פיצפוצי אורז עלית

הפתעה לילדים

בכל קופסה - מבוגית להרכבה

וובעש ד.ר. סופט

קריאה יקרה,

כמשך שעות רבות בסוף השבוע שעבר כיסו כתבת וצלם העולם הזה אירוע חברתי שאמור היה להיות אחד השיאים של חגיגות ה־25 של המדינה. שם האירוע: הצדעה לישראל. הוא יוזם על־ידי העתונאית מירה אברך, ובמיסגרתו אמורים היו להגיע לישראל כמה מהמפורסמים שבכוכבי הקולנוע ההוליבודיים ואישים אחרים מעולם הבידור האמריקאי, כשהם משמשים אבן שואבת לחשובי העתונאים ובעלי הטורים בארצות־הברית להגיע גם כן לישראל לחגיגת הצדעה למדינה ולאזרחיה.

אף מילה מכל זה לא התפרסמה בגליון השבוע שעבר של העולם הזה. הצלם, שהנציח את האירוע, אומנם הצליח איך שהוא להגיע אל המערכת לפני סגירת הגליון, אבל הכתבת הופיעה במשרדים רק אחרי הופעת העיתון.

מדווחת לילי פרי, עליה הוטל לכסות את „הצדעה לישראל", על מה שאירע לה:

היו לי כל הכוונות הטובות, כמו לשאר עתונאי ישראל, לתאר את הלילה המתקתק, בו נוכחו כל כך הרבה אורחים נוצצים מחו"ל. רציתי להנציח את אהבתם והע־רצתם הגדולה של שמות מפורסמים כמו הזמרת הכושית ג'וזפין בייקר (שגילתה בין שיר אחד למישנהו כי מלאו לה 67 שנים) או כוכבת הקולנוע ארלן דאהל (שקריינה בקול רוטט את אוסף הגיגיה על ישראל), סוזאן שטרסברג, רוברט מריל או יו אובריאן.

לא הסתפקתי בערב המתקתק כסירופ והחלטתי לפגוש אישית את כל השמות כדי לשמוע מפיהם עד כמה הם אוהבים את ישראל. למחרת, בשעת צהריים חמ־סינית, יצאתי לפגוש את ג'וזפין בייקר וארלן דאהל במלון אינטרקונטיננטל.

הראיון עם ג'וזפין בייקר התנהל על מי מנוחות. אחרי שסיפרה לי על 13 ילדיה המאומצים ועל אהבתה לישראל, הצטרפו אל השולחן כמה מהאורחים האמריקאים ש־הגיעו כדי להצדיע לנו. ביניהם היתה ארלן דאהל, שחקנית בדימוס, עדיין יפהפיה ובלונדית למרות חמישים שנותיה.

הגברת דאהל הביעה את רצונה ש־כולם יהיו שמחים. כמובן שאי־אפשר היה לסרב לה ואז הוזמנו אל השולחן קוקטיילים תוססים שונים. מובן שהחבורה העליזה הזמינה גם אותי „לשמוח יחד איתנו ולהרגיש כמו במשפחה אחת." הגבירות הגדולים התרוקנו במהירות. ו־אחרי שיחה קלה נעשו כולם באמת שמ־חים. מישהו עירבב לי משקאות ואני זוכרת שלפתע נהייתי גם אני שמחה ב־צורה יוצאת מהכלל. התחלתי לצחוק בקול מבדיחות שלא הבנתי וראיתי הרבה יותר מדי כפילים מולי. מיותר לציין שאחרי מספר דקות שכחתי לשם מה בדיוק הגעתי למקום.

טוב, אני לא יכולה להאשים כל כך חבורת אנשים עליזים שבאו לחלוק כבוד לישראל וניסו כמיטב יכולתם לשמח את הנייטיבס, על שהשתמשו בשיטות בלתי קונבנציונאליות. אבל אם לא הופיעה ה־כתבה עליהם, אז שלא יאשימו אותי. איני זוכרת שהספקתי לרשום משהו. בכל אופן, כשהעליצות והחופשה שהם נסכו בי פגו כעבור 24 שעות, נהיה לי נורא רע על הלב ולא נשאר כבר אף אחד שימזוג לי קוקטיילים עם תערובות משונות ביותר או יגיש לי סיגריות בעלות טעמים מיוחדים.

ארלן דאהל כמיגדל דויד
שיטות בלתי־קונבנציונליות —

ג'וזפין בייקר, יו אובריאן, סוזאן שטרסברג ואלן קינג כחברת גודדה
— כדי לשמח את הנייטיבס

מכיוון שכל האנשים החשובים האלה פגשו בישראל לא רק אותי הקטנה, אלא, להבדיל אלף אלפי הבדלות, את גולדה מאיר ותדי קולק, אני רק רוצה לקוות שהם לא הצדיעו להם בצדרה דומה כפי שהצדיעו לי, ולא ערכו להם מסע דומה לזה שערכו לי. לא הייתי רוצה לחשוד, שכמה מההחלטות שקיבלו השבוע גולדה או תדי קולק, נעשו באותו מצב של הזיה, טישטוש חושים, וריחוף בעולמות עליונים בו הייתי שרויה אני, אחרי הפגישה הבלתי נשכחת עם ג'וזפין בייקר וארלין דאהל.

עד כאן סיפורה של לילי. מי שיראה אותה אחרי קריאת דברים אלה, מתבקש להודיע לה להתקשר עם המערכת, או למסור את מקום הימצאה.

לילי יפרע

במסגרת אירועי מלכת המים

1973

שני נשפי ענק באילת

בהם תיבחרנה:

מלכת שבא

ונסיכת ים־סוף

שני הנשפים יתקיימו במלון „מלכת שבא" לרגל פתיחת המלון המחודש

הנשף הראשון

7.9.1973

בו תיבחר „מלכת שבא 1973"

הנשף השני

8.9.1973

בו תיבחר „נסיכת ים־סוף 1973"

בשני הנשפים תצעדנה המועמדות הסופיות בתחרות מלכת המים 1973

כשהן מדגימות בגדי חוף של „מווה"

מכנסי ג'ינס של „ליז" חולצות „אומן"

איפור „הלנה רובינשטיין"

בתוכנית האומנותית:

אילנה רובינא ולהקתה

החלונות הגבוהים - שמוליק

קראוס, ג'וזי כץ, אלי מגן

יעקב בודו. מנחה: גדי יגיל

החלונות הגבוהים

שמוליק קראוס

אלי מגן

ג'וזי כץ

נשף בחירת מלכת המים 1973

צביקה פיק

ששי קשת

בהיכל החרבות 18.9.73

בשעה 8.30 בערב

אילנה רובינא

גדי יגיל

בתוכנית האמנותית:

ששי קשת

צביקה פיק

גדי יגיל

החלונות הגבוהים

אילנה רובינא

יעקב בודו

מנחה: **מוטי גלעדי**

מוטי גלעדי

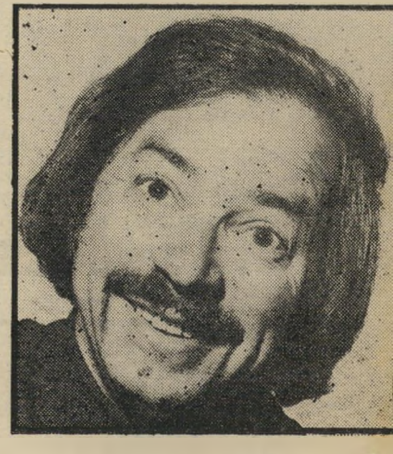

יעקב בודו

תצוגת אופנה בגדי חוף **מווה**, מכנסי ג'ינס **ליי**

חולצות **אומן**, איפור **הלנה רובינשטיין**

הכוח הבמה: **פרחי כץ**

כרטיסים ב"לאן" ובמשרדים

מכתבים

■ איש השנה

ראש השנה עומד בשער ואתם ודאי מתחילים לתכנן את הגיליון החגיגי שלכם. מי יהיה איש השנה? קשה מאוד להחליט. מאורעות רבים עברו עלינו ועל העולם. עלינו, בשבועות האחרונים, מאורעות עגומים. כישלון רדף כישלון בתחום עליו מופקד משה דיין. גולדה מאיר — המשך הקיפאון אבל עם ניסיונות לזרות חול בעיני הבוחרים בשנת בחירות. בן־אהרון — נאחז בציפורניים, בכסא שחבריו מתכוננים לגזול ממנו. אריק שרון פועל בשיטת הזבנג וגמרנו — נראה אם יצליח. צ"ץ' מסתובב בבתים, מחנן על נפשו. אלה, ורבים אחרים, היו בחדשות. במי תבחרו? אני כבר מצפה לדעת.

יוסף שילוני, רמת־גן

■ אשת השנה

יעקבי

אשת השנה היא ללא ספק לילי אבידן.

לראשונה בארץ, קמה לה העלמה, ו־ביצירה ספרותית ממדרגה ראשונה הוציאה מיסמך ש־יעסיק עוד הרבה הרבה מאוד שנים את הפסיכולוגים.

משה יעקובי,
ירושלים

■ הלוחם האלמוני

האיש שהשאיר השנה את הרושם ה־גדול ביותר, בארץ ובעולם, הוא הלוחם האלמוני, שלפי הידיעות שהופיעו בעיתו־נות העולמית, קם להשיב מלחמה באירגוני הפידאיון הערביים.

דני ריבין, חדרה

■ הלוחם העיקרי

הלוחם העיקרי ביותר השנה, מלבדכם כמובן, היה הבישוף יוסף רייא.

הוא לא נכנע לפיתויים, לא נרתע מאיו־מים והמשיך במאבקו.

לכן, הוא איש השנה!

אבי גור, תל־אביב

■ מחשבה מחרידה

בעניין יירוט המטוס האזרחי הלבנוני שמענו מפיו של שר־הביטחון שהוא ה־אחראי למעשה. כן שמענו את השרים שם־טוב ופרס והודעותיהם — בת־קול לדברי שר־הביטחון. רוב העיתונות מחזיקה ב־גירסה המתודרכת לפי אותו המקור.

ובכן, אולי מישהו מעוניין לשמוע את דעתו של האיש הקטן. זה אני. היות ואני עובד וגר בין אנשים כמוני אפשר בהחלט לדבר עלינו בלשון רבים. אין לעלות על הדעת כי אם חבש היה נמצא במטוס היה מתמסר לכוחותנו. האיש חולה־לב ויידע כי גם בדרך הטבע ללא כל עזרה, ימיו ספורים. לכידתו במטוס היתה משמשת לו הזדמנות עז למות מות גיבורים. חייהם של שאר הנוסעים לא נחשבים.

שר־הביטחון בעצמו אמר כי במלחמה קורה שמתים גם אזרחים. חבש, שהוא רב־טבחים, בטח לא היה מתחשב בנוסעים. לא חשוב אם היה עושה זאת בעת הטיסה או בשהיה על הקרקע אצלנו.

גורמת חלחלה המחשבה כי המחליט או המחליטים סמכו על כך וכי הם מייחסים לזולת את תכונותיהם וסגולותיהם, וחבש בהיותו במלכודת ישחק עד הסוף תפקיד העכבר שהועד לו. מחרידה המחשבה כי בכך חשבו המחליטים כי הסירו גורם נעלם ובלתי צפוי.

אזרח קטן, חיפה

■ יירוט המטוס — כושה!

מהרגע בו נודע לי על התקפת מטוסי חיל־האוויר על המטוס האזרחי הלבנוני, אני מתבייש בישראליותי!

שלום לוי, חיפה

■ פעולה סטרילית

לכל אלה שמגנים את יירוט המטוס הלבנוני: אתם מתארים לעצמכם מה היה קורה אילו היתה מתבצעת פעולה הפוכה? הערבים היו מחזירים לנו את נוסעי ה־מטוס כשהם מעונים ושבורים.

לכן כל הכבוד לצה"ל על הפעולה ה־סטרילית שביצע.

גד שומרון, נתניה

■ חורים באוזניים

משננים לנו כל ימות השנה כי לא חשוב מה יחליט האו"ם ומה יגידו הגויים. והנה, בימים אלה, כלי התיקשורת עושים לנו חורים באוזניים ומנקרים עינינו דווקא בנושא זה.

די להזכיר את הפרשנות אודות עמדת ארצות־הברית בעניין יירוט המטוס ה־לבנוני.

חנן בינהקר, נהריה

■ כלבי המנהיג

ברצוני להביע הרגשתי לגבי מהות אופיו האמיתי של המנהיג הטיפוסי ב־מדינתנו:

כלב מי שמאמין / לנביחת המנהיג ה־צועק / מאיים / ומבטיח / ובשעת ה־קרב / אוסף רגליו / ובורח.

כלב מי שמאמין / לקולו של המנהיג / הנוגס ומשמין / מול רעב שמבליג.

הוא עולה עליך / בשכלו המבריק / הוא חותר תחתיך / עמלך הוא לריק.

אולם לצלילי חלילו / עדיין תמשיך לרקד!

את השנוא עליך / הוא כופה לאהוב / ואילו אהובין / נגזרים לכאוב.

כלב מי שמאמין / לדברו של המנהיג /

יוסי דנון
האופי האמיתי

האם גם אני בחולמים אותו לקרוע ל־גזרים?

כלב מי שלא מאמין / בעצמו כמנהיג / האם כולנו כלבים?

יוסי דנון, תל־אביב

● הקורא יוסי דנון הוא מנהיג „הקבוצה לשינוי", הפלג התנגד להקמת המערך ה־ימני ברשימה הממלכתית.

■ הבוז לך שיפלת חנפש!

כאזרח שהשתתף בשבת 11.8.73 בהפגנת הזדהות עם עקורי איקרית, —

כאזרח שכל רצונו היה לשתול פרח על חורבות הכפר ההרוס שתושביו הוגלו ממנו ללא כל סיבה המצדיקה מעשה מח־פיר ומביש זה, —

כאזרח אשר ראה כיצד מופעל כוח של מאות שוטרים נגד אזרחים שוחרי צדק וכיצד הפכה המישטרה כנשק כל יכול בידי

הממשלה, למען לא יעשה תקדים של צדק, —

לא נותר לי אלא לבוז לאותה שיפלת־רוח שהיא לצערי ראש־הממשלה, ולאותו בזוז חסר רגשות־אנוש שלא חס על נשים וזקנים.

מ. מ., תל־אביב

■ עולם

אכזרי

„העולם הזה" 1875, „למה לא חיפשו אותו?", על העלמו ומותו של דורון לוטן.

כתבתם שאמרתי: „והמחשבה שעולי לא עשו די כאשר דורי נעלם כדי למצוא אותו ולהושיט לו עזרה במצוקתו, לא תיתן לי אף פעם מנוח."

לא אמרתי: „אולי לא עשו מספיק..." אמרתי: „המישטרה לא נקטה אצבע לעזור לי לאתר את בני האהוב דורי."

ולא רק המישטרה, אלא גם אף אחד לא עזר לי, מלבד נתן דונביץ ששמע את זעקתי בתוכניתו בוא נדבר בגלי־צה"ל

דוריז לוטן ז"ל
קרן האור היחידה

ודרש שיפרסמו את תמונתו של דורי; ומלבד דובר מחוז תל־אביב של המישטרה עמוס אריכא שהתייחס אלי באדיבות.

עולם אכזרי! אנשים אגואיסטים שרק חושבים על עצמם ואינם מוכנים להושיט עזרה לאם במצוקה המחפשת לבדה את בנה. בן שהיה קרן האור היחידה שידעתי בחיי, חיים שאין להם עתה יותר טעם, ורק מנוחה אני מבקשת ליד דורי האהוב שלי.

תמרה לוטן, תל־אביב

■ הערכת מצב

המימסד הישראלי

„העולם הזה" 1875, „הסתת ה־ציבור", מכתב למערכת של הקורא יעקב טימברג.

במכתבו קובע טימברג בין השאר: „...לכן מובן הדבר שמצב השקט הקיים בגבולותינו מאז נכנסה הפסקת האש לתוקפה, מפריע לאותם חוגים, באשר היא מפשירה את האיבה וגורמת לציבור להתרכז יותר בבעיות פנים."

בהקשר זה: לחיים לסקוב מיחסים סיכום הערכת מצב המימסד הישראלי כדלקמן: „אם יחיה שלום, צריך לסגור את ההנות' למחרת היום."

שלמה שרון, חיפה

■ פים טרויאני

במהדורה חדשה?

מה האמת בלחישות כי אחרי פרשת הגרוזינים באשדוד וועידת עולי ברית־המועצות בבאר־שבע, פנה סאדאת לברז'נייב וביקש ממנו שיפסיק לשלוח לו מטוסים, טנקים ותותחים, ובמקום זה דרש ממנו שישלח לישראל מיליון יהודים?

משה טרקטאוב, תל־אביב

■ האינטרסים

של הערבים

חברת הנפט סטנדרט־אויל הפיצה חוזר בין בעלי מניותיה בו היא מביעה דרישה לארצות־הברית לכבד את האינטרסים של הערבים.

על זה יאמר: האינטרסים ערבים זה לזה.

משה נוריאלי, עכו

פקידות כללית בירושלים:
NATIONAL, כתיבה במכונה — חדש!
ביה"ס „הפקיד", י. פורמן, בצלאל 18.

פתוח צבעוני
ע"י המעבדות המשוכללות ביותר בארץ
* הגדלות גלויה (9/13) — 40 אג'!
* צלומי פספורט — בן־רגע!
* מבחר גדול מקרנות קולנוע ושקופיות.
פוטו־ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 10

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134, תא־דואר 136 • מען מברקי: עולמפרס • „הדפוס החדש" בע"מ, ת"א, רח' בן־אביגדור • תמצה: גד בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה בסי בע"מ • חשבון הראשי: אורי אבנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

אנשים

מנכ"ל משרד־הבריאות נבהל מהקלטות.

דרש שיוציאו את הטייפ מחדרו

■ ביום החמישי האחרון נכנס שר־העבודה **יוסף אבי מוגי** לגריל־רום של מלון דן בתל־אביב. לרב־המלצרים ש־ניגש אליו כדי לברר מה הוא רוצה לאכול, אמר השר: „לא, לא באתי לאכול, באתי רק ל־שבת ולקרוא עיתון.“ אך מש־התיישב ומצא בעיתוני הערב שני ראיונות איתו, חזר אליו כנראה תיאבונו, ואחרי ששתה שני סיפלוני אספרסו ושתי כוסיות קוניאק צרפתי רמי־מרטין, עבר לדג פורל עם שק־דים וסיים במוס־שוקולד עם הרבה קצפת.

■ לפרשת ווטרגייט האמ־ריקאית יש השלכות גם לגבי אזרחי ישראל. זה מה שהת־ברר לראש עיריית ראשון־לציון עורך־הדין **חנניה גיב־שטיין**, הנוהג ללכת לכל פגי־שותיו עם טייפ על סוללות. גיבשטיין, שהוא גם אחיו של הפסל **יעקב אגם**, נפגש לפני שבוע עם מנכ"ל משרד־הברי־אות **כהן פדה**, וכמינהגו הפעיל את הטייפ. פדה לא שם לב לכך, אך משנגמר צד אחד של סליל ההקלטה וגיבשטיין החליף אותו, הבחין פדה בטייפ. זינק מכיסאו וצעק: „ווטרגייט, ווטרגייט! לא אתן שיקליטו אותי! תוציאו את זה מפה!“ ולא נרגע עד שהטייפ סולק מהחדר.

■ הנשק הסודי החדש של ראש עיריית תל־אביב **יהושע רבינוביץ'** במילחמתו במוע־מד גח"ל לתפקיד ראש העי־ריית אלוף (מיל.) **שלמה** („צ'יץ'“) **להט**, הוא הבדיחות שממציא חבר מועצת העירייה מטעם המערך **נחום רז**. מיב־חר בדיחות של רז, העומד ל־נהל את החברה למרכזי ספורט של עיריית תל־אביב, ושהוא בעלה של הקריינית **זוהר אוריין**: „שמעת צ'יץ' יצא כבר מבית־החולים? מה, לא ידעת שהוא נכנס לבית־חולים בגלל הכוויות מהפלשים של ה־מצלמות?“ או: „צ'יץ' התעורר בלילה רעב. הוא ניגש מנומנם לפריג'דר וכשפתח את הדלת ונדלק האור, חייך באופן אוטו־מטי.“ או: „צ'יץ' הלך ברחוב וראה רוכב־אופניים שהתחלק על קליפה ונפל. הוא רץ אליו, הרים אותו ושאל: ‚האם נפג־עת? באמת שהעירייה לא בסדר שמשאירה קליפות על הכביש.‘ רוכב האופניים: ‚לא נורא. לא קרה לי כלום.‘ צ'יץ': ‚אולי אתה רוצה לבוא איתי לעירייה להתלונן?‘ הרוכב: ‚לא צריך, הכל בסדר.‘ צ'יץ': ‚תראה, שמי צ'יץ', ואני אלוף מיל.‘ נשוי ואב לשניים, ואני מבקש ש־תצביע בשבילי בבחירות לעי־ריית תל־אביב.‘ הרוכב: ‚אבל אדוני, נפלתי על התחת, לא על הראש!‘“

■ לאורחים בבית־הקפה ב־צפון תל־אביב, שציפו לדו־קרב, נכונה הפתעה. היה זה בשעה 11 בערב, כאשר למקום נכנסו מצד אחד אנשי הגוש של מיפלגת־העבודה — ראש ה־מועצה המקומית שדרות ח"כ **יהונתן יפרח** וחברי הכנסת **אברהם ויבורבי** ו**אהרון גרשוני** — שסיימו פגישה עם ראש עיריית תל־אביב יהושע רבינוביץ'; ומצד שני צ'יץ' ואנשי מטה־הבחירות שלו — חבר מועצת עיריית תל־אביב

רומי שניידר

השחקנית האוסטרית ששילמה מיליון וחצי לירות תמורת גירושיה מאהרי מאיין, חופשייה ומשוחררת, מתרחצת ערומה בפני עדשות המצלמות.

דוקי הוניגמן

מלכת־המים 1972 ומיס טיפניס העולמית, הפכה לדוגמנית־הבית של סלון ביבה, ויתרה בכך על חוזה שהוצע לה אחרי היבחרה לדגמן במיטב בתי־האופנה של פריז. תשתתף מעתה בכל התצוגות שיערוך בית האופנה התל־אביבי.

■ **דויד שיפמן**, מנהל מסע ה־בחירות **נתן ברון**, דובר ה־מיפלגה הליברלית **עמיקם שפירא** ועוזרו של צ'יץ' סגן יו"ר מכבי **יצחק כספי**. ה־פגישה בין שני הגושים היתה לבבית, ותוך כדי חיוכים הציע כספי: „בואו תעשו איתנו עיס־קה: צ'יץ' יתמוך ביפרח בשד־רות, ויפרח יתמוך בצ'יץ' בתל־אביב.“ אמר צ'יץ': „אני מוכן.“ השיב לו יפרח: „תן לי עוד לחשוב על זה.“

■ לפני כחודשיים, כאשר נחוג יום הולדתו ה־49 של אלוף (מיל.) **עזר וייצמן**, הוא קיבל מכמה ידידים לשעבר בחיל־האוויר שי ליום־ההולדת. השי: ספרו של **יעקב מרידור** — ארוכה הדרך לחרות.

■ ואם כבר עוסקים בנושא זה, הרי שבחודש האחרון מת־הלכת הבדיחה הבאה בחוגי תנועת החרות: „אחרי שהצ־טרף **אריק שרון** לגח"ל — יש להחליף את שם בית התנו־עה בתל־אביב, ממצודת זאב ל־מצוקת זאב.“

■ מי שהרוויח מחטיפת ה־מטוס הלבנוני על־ידי היובי **מוחמד אלטומי**, היה כתב הצופה **שאול שיף**, שהציע לחטופים עיסקות־חליפין למזכ־רת: מטבעות לבנוניות תמורת מטבעות ישראליות. אחד הנוס־עים, סוחר־פירות לובי, נתן ל־שיף חמש לירות לבנוניות, אבל סירב לקבל תמורתן 10 לירות ישראליות, בטענה שהוא פוחד מצרות בארצו. שיף גם השיג חתימה בערבית ובאנגלית מ־שגריר לוב בעיראק **מאהה סנוסי**, שחתם לו על עטיפה של חוברת המתארת את הקי־בוץ בישראל. הסכימה לקבל מתנה מהכתב הישראלי הדיילת הראשית של המטוס, לה נתן שיף עט מתוצרת ישראל.

■ מתברר ששר־האוצר **פינחס ספיר** מבין גם בעניי־ני אהבה. כשנשאל באחד מ־חוגי הבית, בהם השתתף, על האורגיות שנערכו בזמנו ב־אבו־רודס, השיב: „אני לא יו־דע מדוע קוראים לזה באבו־רודס אורגיות. בכפר־סבא קור־אים לזה מיזמוז.“

■ לקראת הבחירות המת־קרבות, סיפר השבוע הסטודנט הירושלמי **צבי זינגר**: „ר' **פומפידו** בא לאלוהים ושואל אותו: ‚אלוהים, אלוהים — מתי יהיה טוב כמו בזמן **נפוליאון בונפרטה**?‘“ אני

הפניות של פינייה

כמה מאמרות השפר שהשמיע תת־אלוף פנחס („פינייה“) להב, דובר צה"ל, על רקע אירועי השבועיים האחרונים:

● לאחר יירוט המטוס הלבנוני, כשהתברר שג'ורג' חבש אינו נמצא במטוס: „במילחמה זה כמו בכדורגל — גם כאן לא תמיד הקבוצה הטובה יותר מנצחת.“

● באותו עניין: „אנחנו קורבנות של ה־בלאגאן בנמל־התעופה של ביירות — אילו היה שם סדר, ג'ורג' חבש היה בידינו.“

● בתגובה על תלונות נוסעי המטוס ה־לבנוני שיורט, על הסבל שנגרם להם בעת הנחיתה: „אילו הם היו צריכים לעבור את המכס סלוד — היה הסבל הרבה יותר גדול!“

● לעיתונאים שמתחו ביקורת על תגובת צה"ל אחרי יירוט המטוס הלבנוני: „הטיפ־שות והחוכמה אינה מתחלקת בין העיתונות לצבא בצורה שכל העיתונאים הם חכמים וכל החיילים הם טיפשים. יש להניח שהטיפשות והחוכמה מתחלקות בצורה שווה. ואני מציע לכם לקבל הגדרה זו, כדי שלא נצטרך להתחיל לבדוק.

תת־אלוף פנחס להב

● על חוסף המטוס הלבנוני מבנגזי: „הוא יכול בשקט לרשת את מקומו של קדאפי. הוא משוגע כמוהו, ויש לו גם אותו כושר־מנהיגות!“

● משוגע אחד רץ ברחובות העיר ביום הראשון וצעק: „היום יום חמישי; היום יום חמישי!“ צחקו לו האנשים וקראו אחריו: „משוגע!“ ביום השני שוב רץ המשוגע ב־רחובות וצעק: „היום יום חמישי! היום יום חמישי!“ וכך היה עד היום הרביעי, כשבכל יום צועקים אחריו „משוגע!“ ביום החמישי רץ המשוגע ברחוב וצעק: „היום יום חמישי.“ אמרו האנשים: „נכון!“ אמר המשוגע: „כל השבוע אני רץ וצועק שהיום יום חמישי, וצועקים לי משוגע. רק אחרי ארבעה ימים רואים שאני צודק!“ הנמשל: מה שלא ניתן היה לפרסם בערב בן ייורט המטוס, ניתן היה, לדעת דובר צה"ל, לפרסם 24 שעות אחר־כך.

מצטער," עונה לו אלוהים, "לא בקדנציה שלך!" אחריו נכנס **ריצ'ארד ניכסון**: "אלוהים, אלוהים — מתי יהיה טוב כמו בתקופת ג'ורג' וושינגטון?" אלוהים: "אני מצטער מאוד, לא בקדנציה שלך!" אחריהם נכנסת **גולדה מאיר**: "אלוהים אלוהים — מתי יהיה טוב כמו בזמן **דויד המלך**?" משיב לה אלוהים: "לא בקדנציה שלי!"

■ למצב לגמרי לא־נעים נקלע בשבוע שעבר מרכז תנועת הצופים **דוד שוחט** שהוא חבר קיבוץ מגל. שוחט נסע עם קבוצת צופים לכלא מעשיהו כדי לשאול שם ספסלים עבור הג'מבורי. הוא היה לבוש בגדים בצבע כחול, הדומים ללבוש האסירים. בזמן העברת הספסלים, ניגש אליו אחד הסוהרים וצעק: "האם כבר התפקדת?" השיב לו שוחט: "עוד לא." הסוהר: "אז בריצה לאברהמי!" בהתכוונו למנהל הכלא **מיכאל אברהמי**. למרכז הצופים לקח זמן רב כדי לשכנע את הסוהר שהוא לא אסיר.

■ בפתיחת הג'מבורי נאם חבר הצופים לשעבר, שר המישטרה **שלמה היילל**. לפני הנאום הוא שאל את אחד מארגני הג'מבורי על איזה נושא שם רוצים שידבר. השיב אחד המארגנים: "תגיד שמחזירים את כל השטחים וגם את כפר סבא." הילל: "למה דווקא את כפר־סבא?" המארגן: "ישנם שם כמה אנשים שכדאי להיפטר מהם." הילל: "מי?" המארגן: "פינחס ספיר ו**מרדכי פירקים**."

■ ואילו שר־התיירות **משה קול**, שבא לביקור בג'מבורי, גילה סקופ: "הייתי בזמנו ראש הצופים בפינסק, לפני שעזבתי את התנועה ועברתי לשומר הצעיר."

■ יומיים לפני טקס נעילת הג'מבורי, הודיע הנשיא **אפרים קציר** שהוא יבוא לטקס בלי אשתו. אך לטקס הופיע הנשיא יחד עם אשתו. כשנשאל לפשר ההודעה, סיפר כי עמד לצאת לבד מהבית, אך אז אמרה לו אשתו שהיא מוכרחה לבוא איתו, מפני שהיא לא מוכנה שלכל המקומות המשעממים הוא כן יקח אותה, וכשיש משהו מעניין ישאיר אותה בבית.

■ פגישתה של אשת הנשיא **נינה קציר**, עם עולים מארצות־הברית, ברית־המועצות ואסיה, שנערכה בבית מילמן ברמת־גן, היתה מרגשת ביותר. אמר הרב **דוד מיזר** מארצות־הברית: "נפגשתי בחיי עם שתי נשות נשיאים: **אלינור רוזוולט**, שהיתה הגדולה ביותר, ו**ג'קלין קנדי**, שהיתה היפה ביותר. אבל מעולם לא התרגשתי כל־כך מפגישה עם אשת נשיא כמו מהפגישה עם נינה קציר." השיבה לו נינה: "חכבוד כולו שלי. אני נרגשת מהזכות לשבת עם אנשים שעזבו אחריהם בתים ומעמד מכובד ובאו אלינו."

■ המוכתר לשעבר של כפר האמנים עין־הוד, יוצר הגובלנים **איצ'ה ממבוש**, הודיע השבוע כי הוא מוכן לקבל את עיקרון ארץ־ישראל השלמה. אבל בתנאי אחד: "שכל אלה שלוחמים למען מטרה זו, יצאו מארץ־ישראל."

■ מפקד צעדת שלושת הימים, אל"מ **צבי** ("צביקה") **הנגבי**, נשאל השבוע על־ידי אחד הצועדים מדוע לא עושים מסלול מיוחד לנשים בצעדה, ומכריחים אותן ללכת אותו מיספר קילומטרים כמו הגברים. הוא השיב לשואל: "אתה גבר? אז תנסה לצעוד 30 קילומטר בלי לראות פולקס לפניך!"

■ חופשה אחרונה לפני החירות, לקח בשבוע שעבר ראש עיריית באר־שבע, **אריה נאור**, שירד יחד עם אישתו **ברוריה** לכפר הנופש של **רפי נלסון** באילת. נאור, המפורסם כשחקן שש־בש מעולם לא בילה את רוב הזמן במישחק עם הנופשים, ניצח בכל המישחקים.

■ בעל החברה הדרומית לשיווק, **ברונו ברנספרג**, החליט לפני כשנה לפתוח בגני התערוכה בתל־אביב מסעדה על טהרת מאכלי ארץ־הולדתו, רומניה. המסעדה עבדה ללא הפרעות, עד שלפני מספר שבועות קפץ עליה רוגזם של משגיחי־הכשרות של עיריית תל־אביב שאיימו לסגור אותה אם לא תיהפך לכשרה. השבוע הזמין ברונו את ידיו, הראה להם כיצד אפשר להכין אוכל רומני כשר: מסתבר כי חוקי הכשרות לא חלים על הכנת בשר בשיטת הגריל. אם מכינים בשר על שיפודים — לא צריך להכשיר אותו קודם כנהוג בבשר מבושל, מכיוון שהדם יוצא מהבשר בתהליך ההכנה. הוא גם הצליח לשכנע את משגיחי־הכשרות שיתירו לו להשאיר את המסעדה פתוחה בשבתות, בנימוק: "אם אדם אוכל חזיר בשבת, הוא עובר שתי עבירות. אם הוא אוכל אוכל כשר, הוא עובר רק עבירה אחת. אם אני לא אוכל להגיש לו אוכל כשר, ילך האיש לאכול חזיר במקום אחר, וכך אתם גורמים שהוא יעבור שתי עבירות."

אליזבט טיילור

יודעת להתנקם. שעת חצות ברומא חלפה מזמן, כאשר צולמה התמונה הימנית למעלה של ליז והמלווה שלה, הספר האישי שלה ג'אני. מסתובבת ברחובות רומא עם צעיר מצוות־ההסרטה, המשמש לה מלווה. זוהרת ומאושרת מתחבקת ליז בתמונה הימנית למטה עם ידידה האחרון, הרווק ההולנדי בן ה־39 הנרי וינברג, האומר: "אליזבט זקוקה לחנחומים. אני התנחומים." לפי השמועה הוא הגורם לגירושיה מריצ'ארד ברטון. בתמונה משמאל למטה, מגיב בזעם כוכב הקולנוע הלמוט ברגר, כשצולם במיסעדה בשעת ארוחה ליליית עם הכוכבת.

פסוקי השבוע

■ **עורך המישנה של "הארץ", גדעון סאמט**, במאמר נגד יירוט המטוס הלובי: "הכוח, כמו היין, מגלה תכונות חדשות כאשר צורכים אותו בכמויות גדולות מדי. השבוע השתמשה ישראל בכוחה כהלומת יין."

■ **ראש שירותי הכיתוב של חון של דרום־אפריקה ח"כ גארי יאנדן ברנ"ג**, בראיון לרפאל בשן: "ציוני לעולם לא יהיה קומוניסט. גם יהודי דתי לא."

■ **הנ"ל**: "במפת המיזרח־התיכון ואפריקה יש לעולם המערבי שני מעוזים בלבד: ישראל ודרום־אפריקה. אלו הן שתי המדינות היחידות באזור המוכנות באמת למנוע חתירה סובייטית בצורה ברורה וחד־משמעית."

יגאל קם
צחוק, צחוק, אבל...
● בסיס של נתיבי אוויר ערביים: ביירוט.
● הזרוע האווירית של המחבלים: חטיפות.
● מטוסי הערבים בישראל: חנה וסע.
● בוקר אחד מתעוררת מיפלגה ורואה שהיא עיי"מ.
● אהרון יריב: היועץ המתח"כים.

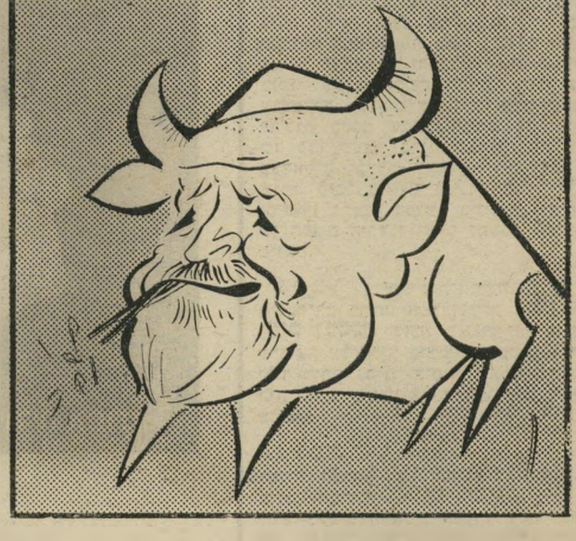

דידי מנוסי

קיבל השבוע בדואר ציור שצייר מעריץ אלמוני המתאר אותו כשהוא תוקפני בתחום האישי, פוליטי וסאטירי, כפי שרואה אותו הצייר. מה שהצייר לא ידע בוודאי, הוא כי דידי נולד ב־9 למאי 1928 והוא בן מזל שור.

תמרורים

מ ו נ ה • לתפקיד מנכ"ל החברה ל־פיתוח חוף אילת, אל"מ (מיל.) **משה תמיר**, המכהן כמנהל בחברה הממשלתית לתיירות.

מ ו נ ה • לתפקיד מנהל מחלקת עניני היום ברדיו, **רפי אמיר**, שהיה עד כה אחראי על הסניף התל־אביבי של ה־מחלקה.

נ ו ל ד • לשחקנית־שדרנית בטלוויזיה **תקווה מור** ולבעלה עורך־הדין **שאוּל**

תקווה מור
בן שני

בן־חיים, בן: **רון**. לזוג ילד נוסף בגיל שש.

נ ו ל ד ה • לאחיה של הזמרת אילנית, **אייזר** ("לזר") **דר** שהוא מפיק תוכ־ניות בגל־צה"ל, ולאשתו **תרצה**, בת בכורה: **אפרת**.

נ י ש ו א ו • במאסצ'וסטס, כוכב סירטו של היצ'קוק פסיכו, **טוני פרקינס** (40) והדוגמנית־צלמת **ברי ברנסון**, הנמצאת בהריון, שהיא נצר לאחת המשפחות ה־עשירות ממוצא יהודי באירופה.

ה ה ל י ם • כוכב סידרת הטלוויזיה איירונסייד, השחקן האמריקאי **ריימונד בר** (56), שאושפז בבית־חולים באיים האזוריים לאחר שחלה בעת טיסה במטוס טראנס־אטלנטי.

מ צ פ י ם ל ת י נ ו ק • בעוד כחצי שנה, צמד השחקנים **נטלי ווד** ו**רוברט ואגנר** שנישאו מחדש לפני כשנה, לאחר שהתגרשו לפני 10 שנים. בתקופת הפירוד נישאו השניים, נטלי לריצ'ארד גרגסון ממנו נולדה לה בת וואגנר למריון דונג ש־ילדה לו שני ילדים.

נ פ צ ע • בתאונת־דרכים במאסצ'וסטס, **דיוויד קנדי** (17), בנו של הסנטור ה־מנוח רוברט קנדי, שנסע במכונית בה נהג אחיו ז'וזף (21) במהירות מופרזת, גרם לתאונה בה נפצעו גם חמש נערות שנסעו איתם.

נ פ ט ר • בירדן, בגיל 65, מפקד הצבא הירדני לשעבר **עבראלה אל־תל**, ש־נכנס להיסטוריה של הזירה הערבית־ישר־אלית כאשר נכנס עם פלוגתו לירושלים העתיקה במאי 1948, מונה ב־1949 לתפקיד המושל הצבאי של ירושלים הערבית, שימש בזמנו כאיש הקשר המרכזי של המלך עבדאללה במגעים עם הישראלים שהביאו להשגת הסכם שביתת־הנשק. אל־תל נח־שד כמי שעמד בזמנו מאחרי רצח המלך עבדאללה, נמלט למצרים שם שהה 18 שנים, קיבל ב־1967 חנינה מהמלך חוסיין וב־1970 נתמנה כמושל בשירות מיניסטר־יון הפנים הירדני ואחר נתמנה לחבר ה־סינאט.

נ פ ט ר • בארצות־הברית, בגיל 85, משטף־דם במוח, המדען ד"ר **זלמן אב־רהם וכסמן** שזכה ב־1952 בפרס נובל לרפואה על חלקו בהמצאת הסטרפטומיצין. יליד רוסיה, היגר ב־1910 לארצות־הברית, היה האיש שטבע את המושג אנטיביוטיקה ב־1941.

נ פ ט ר ה • בלונדון, בגיל 78, נשיאת הסניף הבריטי של הקונגרס היהודי ה־עולמי הברונית **אווה רדינג**, בתו של לורד מלצ'ט הראשון אלפרד מונד שייסד את החברה התעשייתית הגדולה ביותר בבריטניה אי.סי.אי., שחונכה כנוצריה, נישאה לבנו של עורך־הדין היהודי המפור־סם רופוס אייזאקס שהיה ממלא מקום המלך בהודו.

הנדון:

5 יחים

כ אשר ציווה אלוהים, באמצעות באי־כוחו המוסמכים, „ששת ימים תע־בוד, וביום השביעי תשבות", הוא דיבר אל קהל נחשל.

אם לקבל את התנ"ך כפשוטו, דיבר אלוהים אל שבטי נוודים במידבר. אלה עסקו, מן הסתם, בחקלאות פרימיטיבית ובמלאכות פשוטות.

כמה ממבקרי־המקרא סבורים כי ההור־אה ניתנה בתקופה מאוחרת יותר, סמוך לגלות בבל. אם כן, דיבר אלוהים אל עם חקלאי בארץ ענייה.

עצם הניסוח של ההוראה, בספר שמות, מצביע על אמצעי־הייצור שעמדו לרשות חוגגי השבת המקוריים. במקום אחד: „ששת ימים תעבוד וביום השביעי תש־בות, בחריש ובקציר תשבות." ובמקום שני: „ששת ימים תעשה מעשיך, וביום השביעי תשבות, למען ינוח שורך וחמורך ויינפש בן אמתך והגר."

השבת — שהיתה כנראה המצ־אה ישראלית מקורית — חוללה מהפכה בעולם. בצורה זו או אחרת נתקבלה עלידידי האנושות כולה.

במשך אלפי שנים שלט הכלל שחיי האדם מחולקים ליחידות של שבעה ימים, ושביום אחד מן השבעה זכאי או חייב האדם לנוח. הוא וחמורו ועבדיו.

מכל המוסדות האנושיים, זהו אחד ה־נוקשים ביותר. הוא עמד בצוק העיתים. הוא התעלם מכל אשר התרחש במשך שלושת אלפים שנה על פני כדור־הארץ.

אלוהים ברא את העולם בששה ימים, ושבת ביום השביעי. כמוהו עושה כעבור 5733 שנים (לפחות) פועל בכנית־חרושת ברמת־גן.

■ ■ ■

ה אין זה מוזר?

פועל בירושלים מייצר כיום פי מאה, ואף פי אלף, יותר מקודמו, בעל־המלאכה בירושלים של דויד ושלמה. אחרי המהפכה התעשייתית של המאה שעברה באה ה־מהפכה האוטומטית של הדור האחרון, ו־העמידה לרשות האנושות שפע בלתי־מוגבל של מקורות ושירותים.

במאה הנוכחית צרכה האנושות יותר דלק מאשר בכל אלפי השנים שמאז בריאת העולם ועד שנת 1900.

מדוע, אם כן, נשארה החלוקה העתיקה בין שעה ימי־עבודה ויום־מנוחה אחד?

האם היא כורח המציאות האנו־שית, או תוצאה של שמרנות אנו־שית?

■ ■ ■

ב מדינות המתקדמות בעולם כבר משנה שבוע־העבודה בן חמשת הימים את מציאות־החיים של מאות מיליונים.

החבדל בין יום־מנוחה אחד לבין שני ימי־מנוחה רצופים בשבוע הוא כביר. הוא משנה את פרדי־החיים של האדם, את איכות חייו.

יום־מנוחה יחידי מגביל את האדם לביתו ולסביבתו הקרובה. התרחקות רבה יותר מרוקנת את היום מתוכנו, מכיוון שהנסיעה בולעת חלק ניכר של הזמן הפנוי.

הכבלים שקשרו את האדם למקום־מגו־ריו נותקו רק על־ידי יום־המנוחה הכפול. תקופת־נופש של שלושה ערבים ויומיים שלמים מאפשרת התרחקות לסביבה אחרת, שהיא תנאי נופש אמיתי. המתנופש מגיע ליעדו בערב הראשון, נח ומבלה למחרת יום שלם, מבוקר עד לילה. רק ביום שלאחר מכן הוא נאלץ לחשוב על שיבתו הביתה.

פעם היה זה פימוי־ההיכר של האציל חמיוחס. כיום זהו הפרס העיקרי הניתן לכל העובדים בחב־רה היצרנית המפותחת.

אתה רואה אותם ברחבי ארצות־הברית, בריטניה, גרמניה, צרפת וארצות אחרות — מיליונים הנוהרים מן הערים הדחוסות אל היערות, האגמים, חופי־הים, אל מחנות־הקייט, צריפי־הנופש הפשוטים, מרכזי ה־שייט, האוהלים המישפחתיים.

החברה כולה התארגנה מחדש סביב שבוע־העבודה בן המשת הימים. הייצור החיוני נמשך בכל ימי השבוע, תוך תור־נויות העובדים. שאר הייצור מגיע לאותם ההישגים — ואף להישגים גבוהים יותר — בחמישה ימים, בהם נעשית עבודה טובה יותר אחרי המנוחה הארוכה.

כעופם הקפיטליסטי המודרני אין עוד מעביד נאור המתכחש ל־ברכה העצומה הצפונה בסדר חברתי זה.

■ ■ ■

ה מה אצלנו?

קשה להעלות על הדעת ארץ אחת בעולם הזקוקה למהפכה זו יותר ממדינת־ישראל.

האקלים בארץ קשה — קשה שבעתיים מפני שרוב האוכלוסיה לא הורגלה לו מדורי־דורות.

די לצאת בימים אלה — ימי אב ואלול — לרחוב, כדי לעמוד על השמות שעושה אקלים זה באדם הישראלי.

כבר בשעות הבוקר נראים האנשים עיי־פים ורצוצים. הם מתנהלים בכבדות, כאילו קפצה עליהם הזיקנה בטרם עת. הם חוצים את הכבישים באדישות, מבלי להעיף מבט ימינה ושמאלה, וגורמים לתאונות. הנהגים המרוגזים והעצבניים, במכוניות החמות, זהירים עוד פחות מן הרגיל, ורק דאנטה אליגיירי היה יכול לתאר את המצב ב־אופן כה מדויק.

אם יש מחיר להפסד הכרוך ביום־עבודה בשבוע?

ודאי שיש. אבל הוא קטן ואין שיעור מכפי שנדמה במבט הרא־שון.

במיקרים רבים אין צורך לקצר את שעות־העבודה כדי לקצר את שבוע־העבו־דה. אפשר להוסיף שעה לכל אחד מחמשת הימים הנותרים. איני מכיר אדם שלא היה שמח על כך.

אך מסופקני אם הדבר דרוש במיקרים רבים. הביורוקרטיות המנופחות של הממש־לה, הרשויות המקומיות, ההסתדרות, ה־פוכנות — האם יקטן ההספק שלהן אף בשמץ, אם ייעלם יום ו' משבוע־העבודה? כשם שאפשר היה לפטר 20% מכל המנג־נונים האלה מבלי שהדבר יזיק לעבודה (ולהיפך!) כן אפשר לקצר את שבוע־העבודה. התפקידים יתחלקו מחדש, כימעט אוטומטית, בין הימים האחרים.

אני, כשלעצמי, הייתי מעדיף ל־היתקל בספיד רגוע, אחרי סוף־שבוע מהנה. במקום הכיורוקראט הממורמר, השופך את תיס־כולו על הקהל הנתון לחסדיו.

אמנם נכון שתקופה של תעסוקת־יתר ומחסור בידיים־עובדות אינה אידיאלית ל־ביצוע רפורמה מהסכנית כואת. אך אסור להניח לה להוות מיכשול. כאשר תתחיל תנופת השינוי, יימצאו פיתרונות?

אם ידרכן הדבר את תהליך ה־אוטומציה, שהוא ממילא חיוני ל־פיתוח המשק, תהיה בכך ברכה נוספת.

■ ■ ■

ה פורמות רבות בארץ נתקלות ב־קיר האטום של התנגדות הדת המאור־גנת.

יחידה. ודאי שלא. אבל חורדת ה־מתח עלידי הארכת הנופש השבו־עי היא אחת הדרכים החשובות ביותר לשינוי פני הדברים.

האדם יוכל לנשום. הוא יוכל לעסוק בדברים הקרובים לליבו, אחרי ימים של עבודה שהיא, לעיתים קרובות מדי, שנואה עליו. הוא יוכל להתמסר לילדיו. הוא יוכל לצאת מן השיגרה האפורה והמדכאת.

ובעיקר: הוא יוכל להתמסר לפעילות גופנית, לספורט ולמישחקים גופניים, ש־יורידו לישראלי המצוי, בן ה־30, את הכרס שהפכה לסימן־ההיכר שלו בעולם.

אין מחיר לשימחת־חיים.

■ ■ ■

ה אם יש מחיר להפסד הכרוך ביום־עבודה בשבוע?

ודאי שיש. אבל הוא קטן ואין שיעור מכפי שנדמה במבט הרא־שון.

במיקרים רבים אין צורך לקצר את שעות־העבודה כדי לקצר את שבוע־העבו־דה. אפשר להוסיף שעה לכל אחד מחמשת הימים הנותרים. איני מכיר אדם שלא היה שמח על כך.

אך מסופקני אם הדבר דרוש במיקרים רבים. הביורוקרטיות המנופחות של הממש־לה, הרשויות המקומיות, ההסתדרות, ה־פוכנות — האם יקטן ההספק שלהן אף בשמץ, אם ייעלם יום ו' משבוע־העבודה? כשם שאפשר היה לפטר 20% מכל המנג־נונים האלה מבלי שהדבר יזיק לעבודה (ולהיפך!) כן אפשר לקצר את שבוע־העבודה. התפקידים יתחלקו מחדש, כימעט אוטומטית, בין הימים האחרים.

אני, כשלעצמי, הייתי מעדיף ל־היתקל בספיד רגוע, אחרי סוף־שבוע מהנה. במקום הכיורוקראט הממורמר, השופך את תיס־כולו על הקהל הנתון לחסדיו.

אמנם נכון שתקופה של תעסוקת־יתר ומחסור בידיים־עובדות אינה אידיאלית ל־ביצוע רפורמה מהסכנית כואת. אך אסור להניח לה להוות מיכשול. כאשר תתחיל תנופת השינוי, יימצאו פיתרונות?

אם ידרכן הדבר את תהליך ה־אוטומציה, שהוא ממילא חיוני ל־פיתוח המשק, תהיה בכך ברכה נוספת.

■ ■ ■

ה פורמות רבות בארץ נתקלות ב־קיר האטום של התנגדות הדת המאור־גנת.

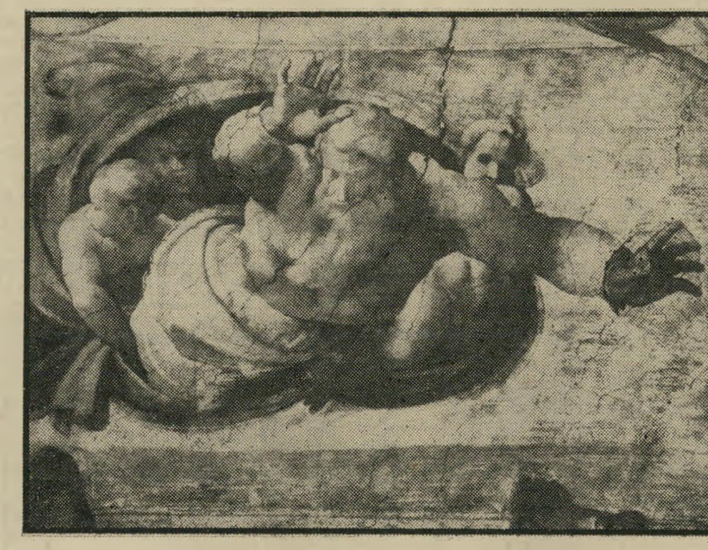

בריאת העולם (מיכאלאנג'לו בתיקרת הכנסיה הסיסטינית)

מיזוג־אוויר ומשב־רוח, שבו נוסע העובד הישראלי לעבודתו ששה ימים בשבוע.

איזו היה המשק הישראלי מאורגן בצורה יעילה יותר, אפשר היה להציע את סגירת רוב ה־מיפעלים והמישרדים במשך חודש אוגוסט, זאת שליחת כל האוכלו־סייה לחופשה מרוכזת. כך נוהגים כיום מיפעלים רבים באירופה — כחם מן היעילים והמשגשגים כי־יותר. החודש מוקדש לשיפוצים.

עוד לא הגענו לכך. אבל הגענו זה מכבר לאפשרות להשבית את העבודה יומיים בשבוע, כדי לאפשר לאדם הישראלי מנוחה מרוכזת, ולהקל עליו את עול העבו־דה בחמשת הימים האחרים.

■ ■ ■

ה תיצאה שיי מהפכה כזאת תהיה עצומה.

בשנים האחרונות ירדה איכות חיינו בהתמדה. הליכלוך גובר והולך ברחובו־תינו. הגסות גוברת בין אדם לאדם. הבר־יונות הפכה תופעת־קבע בכל מקום שבו מתכנסים ישראליים — החל באולם־הקול־נוע וכלה בשפת־הים.

לכל התופעות האלה יש סיבות רבות, ורק כסיל יגסה למצוא להן מכנה משותף יחידי. גיבוב העליות, הידדרות ביתי־הספר, הפער החברתי המתרחב, הצפיפות בערים ובארץ כולה, שקיעת הערכים של מישטר זקן ומושחת, ועוד ועוד.

אין סיבה יחידה, ואין תרופה למיזגו העצום של שבוע־העבודה המקוצר, הוא פטור מצרה זו. יי־היפך, המיפגעות הדתיות יתמכו ברעיון בהתלהבות.

כשזרקתי לראשונה רעיון זה לחלל ה־כנסת, לפני שנים, נוכחתי לדעת שיש לי שותף נאמן ובלתי־צפוי בדמותה של סיעת אגודת־ישראל. גם היא נקטה יוזמה בכיוון זה.

מסתבר שהחוגים הדתיים אינם מייחסים מישקל שווה לשני חלקי הפסוק: „ששת ימים תעבוד וביום השביעי תשבות". למען החלק השני, הם מוכנים להקריב את ה־ראשון. הם מוכנים לכך שבני־ישראל יעבדו פחות מששה ימים, ובילבד שיש־בתו ביום השביעי. אני מקווה שקיבלו אישור מגבוה לתיקון זה.

בעולם הנופש המודרני, מקופח הציבור שומר־המיצוות. ששה ימים הוא עובד. ביום השבת הוא צריך להתפלל. אסור לו לפתוח את מקלט הטלוויזיה, לנסוע לתחרות ספורט, וגם כך שכן להשתתף בה. אין זה צודק.

כל זה ישתנה אם ישוחרר היום השישי לבילוי ולנופש. אנשים דתיים יוכלו לנסוע אל מחוץ למקום־מגוריהם ביום השישי, לחזור במוצאי־שבת. הם יוכלו להשתתף בתחרויות־ספורט שיתקיימו ביום השישי. הם יוכלו ליהנות מהצגת תיאטרון וקולנוע בערב יום־המנוחה הראשון.

מובן שהעסקנים הדתיים מקווים שסידור זה יעזור להם גם לקיים את שילטון הכפייה הדתית בשבת, לחסל את תחרויות־הספורט ביום הקודש, למנוע בו גם להבא תחבורה ציבורית, תיאטרון וקולנוע.

אני מקווה שזוהי אשלייה, וכי בשני ימי־המנוחה השבועיים ניתן יהיה להגיע לכל מקום ברכבת ובאוטובוס, לראות הצ־גה טובה ולאכול ארוחה טובה. אז יתחלק העומס הנורא, ההופך עתה בכל יום־שבת קייציי את שפת־הים, והכבישים אליו, ל־גיהינום המוני.

אולם די לוויכוח בשעתו. כיום יכולים חילוניים ודתיים, שוחרי־שבת ושוחרי־שאבעס, להתאחד סביב הדרישה להנהגת שבוע־העבודה בן חמשת הימים.

■ ■ ■

כ אשר ביטאנו דרישה זו לראשונה, נשמע הדבר כאוטופיה מגוחכת, כחזון אחרית־הימים.

בינתיים זז משהו. במירוץ הדמגוגי של ערב־בחירות אימצו לעצמן כמה סיעות את הדרישה הזאת, ואפילו בחוגי המערך עלה הרעיון שבין כל שאר ההבטחות, שאיש אינו חולם לקיימן למחרת הבחי־רות, אפשר להבטיח גם זאת. למה לא?

ואז קרה משהו מוזר: גודה מאיר דרשה למחוק את הדרישה הזאת מן המצע. היא לא הסכימה לה אף כהבטחה דמגוגית חסרת־שחר, כמו חורדת המסים, חיסול הפער ושאר ירקות בגינת המערך.

מדוע?

אין ספק: הדרישה לשבוע־עבודה מקוצר מעוררת התנגדות אינפטינקטיבית אצל כני המאה ה־19, אצל הפוציאל־דמוקרטים ה־קשישים ובניהם הזקנים השולטים במדינה. בעיניהם דרישה זו היא פיגול מתירני, משהו כמו מהפכת־המין והעירום והשעורות הארוכות ושאר שיקוצי הדור.

רק כך אפשר להסביר את העובדה שנו־שא זה לא נבדק עד היום באופן מוסמך על־ידי הממשלה, כדי לאתר את האפש־רויות והבעיות הכרוכות בו.

מסתבר שהבעייה אינה רק מעשית, אלא גם רוחנית. היא נוגעת לשורשי השקפת־העולם.

האם זכאי האדם הישראלי לחדוות־מנו־חה, לשימחת־הנופש? האם הוא זכאי ל־שיפור איכות חייו בעידן הקידמה הטכנו־לוגית?

אם כן, מותר לתקן את הצו האלוהי ולהכריז:

„חמשת ימים תעבוד וביום הששי והשביעי תשבות!"

מטורף? שתוי? - ובכל זאת יש צדדים

מסתוריים בפרשת המטוס החטוף

התעלומה המעופפת

המג'נון מוחמד אל־תומי, הלובי המטורף „אוהב היהודים", שחטף את מטוס הנוסעים הלבנוני, הצליח לעשות מה שלא הצליח אף פידאין ערבי: להטיס מטוס ערבי מעל לתל־אביב.

א חד מראשי הממשלות של פולין של לפני מלחמת־העולם־השניה, קבע אימרה שנכנסה ללקסיקון הפוליטי. היה זה אחרי שנמסר לו על הצבעתם של חברי הסיים הפולני. „ואיך הצביע פלוני?" התעניין ראש־הממשלה לדעת. „אל תשים אליך לב," אמרו לו יועציו, „הוא הרי משוגע!"

„כן," השיב ראש־הממשלה, „אבל משוגע לטובת מי?"

השבוע, זמן קצר אחרי שהתברר כי האיש שחטף את מטוס חברת נתיבי־האוויר של־המזרח־התיכון הלבנונית, בדרכו מבנגזי לבירות, אילץ את טייס המטוס הלבנוני לטוס לכיוון ישראל ולנחות בנמל־התעופה של לוד, אינו אלא מטורף, הזקוק כנראה לאישפוז, שאלו רבים מרחבי תבל את עצמם את אותה שאלה.

„נכון, האיש כנראה משוגע," אמרו, אבל משוגע לטובת מי?"

למוחמד אל־תומי עצמו, הלובי בן ה־37 שחטף את המטוס כשהוא שתוי ועליז, לא היה ספק לטובת מי הוא. „מאז שהגעתי לגיל תשע," סיפר לעתונאים הנלהבים במסיבת־עתונאים שערכו לו בנמל־התעופה, „הייתי מושפע מהרדיפות ומהחיים הקשים שעברו על יהודי לוב. לא יכולתי לסבול את השיגאה שרוחשים בכל מדינות ערב ליהודים. המטרה שלי היא לשכנע את כל העולם כי הישראלים והערבים יכולים לחיות ביחד." החוטף העליז, שנהנה מאוד מההתעניינות הבינלאומית באישיותו ובדיעותיו, ניהל את מסיבת העתונאים כראש־ממשלה, הצהיר אפילו כי הוא מאמין ש„לישראל יש זכות להיות עצמאית."

גם לעתוני מדינות ערב ולמנגנוני התעמולה שלהם, לא היה ספק לטובת מי מוחמד אל־תומי הוא משוגע. עד שממשלת לוב השמיטה את הקרקע מתחתם כאשר אישרה את טענתו של אל־תומי כי הוא אזרח לובי עם תעודות של בלתי־שפוי, השמיעו אלה את הגירסה כאילו אל־תומי אינו אלא סוכן ישראלי שחטף את המטוס לפי הוראת מפעיליו הישראלים. לטענתם נעשה הדבר כדי להראות לעולם שלא רק ישראלים חוטפים מטוסים, ולהפגין את האדיבות, הליברליות וההומאניות שבטיפול הישראלי בנוסעי המטוס לפני החזרתם ליעדם.

אחרי השעות הראשונות של המיסתורין סביב זהותם של חוטפי המטוס ומטרתם, הפכה החטיפה למהתלה עליזה ומשעשעת, שהיוותה מקור לא־אכזב לבדיחות והלצות. אף על פי כן, נותרו כמה שאלות ללא תשובה. המיסתורין המרחפים עדיין מעל הפרשה, מעוררים מחדש את השאלה: לטובת מי היה אל־תומי משוגע?

משימה בלתי אפשרית?

ב שעה רבע לחמש לערך, ביום החמישי לפני שבוע, לא יכלו מרבית תושבי תל־אביב שלא להבחין ברעש מוזר שנשמע מעל לעיר. אלה שיצאו לחלונות ולמרפסות, או שהרימו את ראשיהם ברחוב, יכלו להבחין במחזה בלתי שיגרתי.

מטוס בואינג גדול, שעל זנבו מתנוסס הארז הלבנוני, ריחף בגובה נמוך למדי מעל החלק הדרומי של תל־אביב, שלא בגובה הרגיל בו נוהגים מטוסים לטוס מהים לנמל־התעופה של לוד. הוא לווה על־ידי מטוסי פאנטום של חיל־האוויר, שהגבירו את עוצמת הרעש, כשהם חגים סביב הבואינג ואף נוסקים מדי פעם לגובה רב יותר.

אחרי שהמטוס נחת בלוד, אחרי שאנשי ביטחון השתלטו עליו ולכדו את החוטף, אפשר היה לנשום לרווחה. אפשר היה גם למצוא תשובות לכל השאלות, מלבד תשובה אחת: כיצד יכול היה המטוס הלבנוני החטוף לטוס מעל לאיזור הבנוי של תל־אביב בגובה כה נמוך?

השאלה היתה אקטואלית נוכח שני מקרים שאירעו בעבר הלא־רחוק:

● בשעתו, כאשר יורט הבואינג הלובי והופל בסיני, היה אחד הניסוקים להפלת המטוס, שהסתיימה בהריגת 106 מנוסעיו, הניסוק הבא: היה חשש כי המטוס מהווה מלכודת חיה של מחבלים הרוצים להטיסו הוא מתכוון לנחות בלוד. במשך יותר מחצי שעה ניסו ממגדל הפיקוח בלוד, להניא את הטייס מכוונתו לנחות בלוד. תחילה פשוט אסרו עליו את הנחיתה. רק כאשר הסתבר כי החוטף איתן בדעתו ועלול לפוצץ את המטוס על יושביו, ניתנה למטוס רשות הנחיתה בלוד. לא רק זאת: אלא שהותר לו לטוס מעל לתל־אביב.

תירוץ קלוש

א יש לא ידע אז כי חוטף המטוס הוא תמהוני „אוהב ישראל". הוא יכול היה באותה מידה להיות יפאני מטורף המתכנן להתאבד יחד עם המטוס מעל לתל־אביב. מדוע אם כן ניתנה לו רשות נחיתה בלוד? מדוע לא כוון המטוס לשדה־התעופה אחר בארץ, או דרך נתיב שלא יעבור מעל למרכז העירוני הגדול ביותר במדינה?

בתשובה לתעלומות אלה, שנותרו בלתי פתורות, יש השלכה לגבי ההחלטה ליירט את המטוס הלובי בסיני לפני חצי שנה. מדוע היה צריך ליירט מטוס נוסעים במרחק 300 קילומטר מתל־אביב, כדי להגן

הלבנוני מטוס הנוסעים הלבנוני, שנחטף בידי המטורף הלובי, חונה בנמל־התעופה של לוד, מוקף חיילים ישראליים. המטוס נחת בשלום בלוד, אחרי שעבר מעל תל־אביב, למרות שגם הפעם היתה סכנה מוחשית של מלכודת.

אל מעל אחד המרכזים העירוניים של ישראל, לסוגיו שם ולגרום להרג רב. על מנת למנוע זאת היה צורך ליירט את המטוס ולאלצו לנחות הרחק ממרכזי היישוב.

● לפני חודש, כאשר נחטף הג'מבו היפאני לדובאיי, שוב הועלה החשש כי חוטפי המטוס מתכוונים להטיסו מעל לחיפה או תל־אביב, ולפוצצו שם. „נקטו כל האמצעים," הבטיחו אז גורמים מוסמכים בישראל, „שהדבר הזה לא ניתן יהיה לביצוע."

והנה, כאשר חטף אל־תומי את המטוס הלבנוני מעל לקפריסין, וציווה על טייסו לטוס לישראל, הוא הצליח לבצע את מה שנטען כבלתי ניתן לביצוע. שעה לפני שנחת המטוס בלוד, התקשר טייסו עם מגדל־הפיקוח בלוד והודיע כי נחטף וכי על תל־אביב, בעוד שלמטוס לבנוני, חשוד לא פחות, ניתנה רשות טיסה מעל לתל־אביב?

ניתן אמנם לומר כי בעוד שעם הטייס הלבנוני שנחטף השבוע היה קשר אלחוטי, ואפשר היה לוודא מפיו שהוא אומנם מטים נוסעים, הרי עם טייסי המטוס הלובי לא הצליחו בשעתו ליצור כל קשר, דבר שגרם לאי־ההבנה ולהפלת המטוס. אלא שזהו תירוץ קלוש ביותר. שכן, אפילו טייס הבואינג הלבנוני לא ידע מה כוונת האיש שחטף את מטוסו, ואם אין בכוונתו לפוצץ את המטוס על נוסעיו מעל לתל־אביב.

מבלי שהתכוון לכך היה מוחמד אל־תומי משוגע גם לטובת אלה, שטענו כי יירוט המטוס הלובי בשעתו לא היה הכרחי, ולא נבע מנימוקים של פיקוח נפש.

במדינה

העם

נצחון על הרוסים

הקרב בין שיטונות ברית־המועצות לנבחרת הסטודנטים הישראלית — במוסקבה

במרכזי המפלגות התמודדו השבוע ה־עסקנים על המקומות הריאליים ברשימות המועמדים לבחירות הקרובות. ברחובות הערים, החלו המפלגות להתמודד על קולו של האזרח, אבל אזרחי המדינה היו רחוקים השבוע ממה שהתחולל בקירבם. מעייניהם התרכזו הרחק, בבירה הסובייטית, שם ניהלה השבוע נבחרת הספורט של הסטודנטים הישראליים את אחד הקרבות המרתקים ביותר שאיזו נבחרת ספורטאים ישראלית נאלצה לנהל אי־פעם. היה זה הקרב נגד עוצמתה של ברית־המועצות.

איוולתם של השלטונות הסובייטיים יכולה להתחרות רק עם כמה מעשי איוולת דומים של ממשלת־ישראל. התעלמות מהשתתפות נבחרת ישראלית במשחקי האוניברסיאדה — האולימפיאדה של הסטודנטים — עשויה היתה לגרום לפגישות חופשיות בין הספורטאים הישראליים לבין מספר רב של יהודים רוסיים. היהודים היו מקבלים פריסה שלום חיה מישראל. הישראלים היו יכולים להעביר ידיעות על מצבם של יהודי רוסיה — דברים הנעשים בין כה בצורות שונות גם בלי משחקי האוניברסיאדה.

על מנת למנוע זאת עשו הסובייטים כל שגיאה אפשרית. הם אסרו על עתונאים ישראליים לסקר את המשחקים. חפפו מהם אשרות כניסה שכבר ניתנו להם. הם הגבילו את תנועת הנבחרת הישראלית, ניסו למנוע מאנשיה בכל צורה סגישות עם יהודים.

כך השיגו השלטונות הסובייטים מטרה הסוכה מזו שהתכוונו לה. הם הפכו את ביקור המשלחת הישראלית באוניברסיאדה לנצחון רבתי, מבלי להתחשב בתוצאות המישחקים והתחרויות. הם הוכיחו לעולם כולו כי אכן קיימת בעיה של רדיפת יהודים בברית־המועצות. הם הוכיחו שמדינה טוטאליטארית אינה מסוגלת לארח ולנהל מישחקי ספורט חופשיים ופתוחים, דבר העלול לשלול מהרוסים את הזכות לארח את מישחקי האולימפיאדה הבאה.

לא חשוב מה יהיו הישגי הספורטאים־הסטודנטים. במישחקם עם הרוסים הם ניצחו: 3:0.

הסתדרות

הקרב על הבחירות

שאינן קיימות

„דמוקרטיה איננה עניין מפחדי," קבע חשופט אשר במחיק תביעתה של סיעת מרי לקיים את הבחירות להסתדרות כחוק

עסקני ההסתדרות לחשו השבוע באוזני עיתונאים, בחוגי־בית ובאסיפות עם: „סיעת מרי רוצה לבטל את הבחירות להסתדרות." מקורביו של בן־אהרון אמרו: „הסיעה הזו משרתת את הגוש ואת גולדה מאיר. דחיית הבחירות להסתדרות נועדה לסלק את בן־אהרון מתפקיד המוכיר הכללי."

השופט המחוזי שלמה אשר ישב על כס המשפט ושיהרר בקול רם: „השאלה היא שאלת האיחור, האם לא איחרתם בהגשת התביעה..." הינפנה את הירהוריו לעבר עורך־הדין אמנון זכרוני.

ענה זכרוני: „לא איחרנו — כי המדובר בבחירות שאינן מתקיימות כלל. אנחנו יכולים לטעון גם אחרי יום הבחירות, שלא התקיימו, כי תוצאותיהן אינן קיימות — כי הבחירות לא נתקיימו..."

מעריכה שנייה. המתח ששרר באולם בית־המשפט היה מובן. דקות אחדות אחרי ששופט המחוזי אליהו מני דחה את בקשת סיעת מרי וחזית השמאל לצוות על ועדת־הבחירות המרכזית לספק את ספרי הבחירות לסיעה, לאסור על פקידי לישכת־המס לעסוק במערכת הבחירות של המערך, וכן לאסור קיום הבחירות בשטחים המוחזקים — החלה באולם השכן המערכה השנייה. שוב היו המבקשים חבר הוועד־

(המשך בעמוד 22)

1961 ערב הבחירות לכנסת ה־חמישית: הרמטכ"ל צבי צור, דויד בן־גוריון ושמעון פרס, בעת שיגור הטיל הישראלי **שביט 2** — שנועד להיות טיל בחירות של מפא"י. פירסום השיגור נועד להגדיל את יוקרת השילטון.

של המדינה: ההכנה החשאית של טילים מתוצרת ישראל. שישה שבועות לפני ה־בחירות, בבסיס שיגור סודי אי־שם בארץ, שוגר אז טיל מתוצרת מדעני התעשיה ה־צבאית, בנוכחות ראש־הממשלה ושר־הביטחון דויד בן־גוריון, מנכ"ל משרד־הבטחון שמעון פרס ושרת־החוץ גולדה מאיר.

הטיל שהמריא לגובה 80 מטר, היה ב־מושגים של היום הישג עלוב למדי. אולם להמוני ישראל שימש שיגורו של הטיל כמקור של גאווה והתלהבות. לפחות בשבו־עות הראשונים אחרי שיגור הטיל. אלא שאת ההתלהבות ליוו גם תחושות צינויות. הן התבטאו, בין השאר, בבדיחה שנפוצה מיד אחרי שיגור הטיל, ופשטה בין כל שכבות העם.

„שלושה גופי הלל מסתובבים עכשיו ב־שמיים," סיפרה הבדיחה. „האחד מהם הוא הספוטניק הרוסי המצייץ כל הזמן: ביפ... ביפ... ביפ'. השני הוא הדיסקאבר האמרי־קאי המשמיע כל הזמן את האות: ‚פאפ... פאפ... פאפ...' ואילו השלישי הוא שביט 2, המשמיע ללא הרף: „אל"ף... אל"ף... אל"ף..."

חושו הבריא של העם הבהיר לו כי **המפלגה השלטת אינה חוששת מלערב ענייני מדינה בענייני מפלגה, לנצל בצורה**

1969 גולדה מאיר נפגשת עם ריצ'ארד ניכסון חודש לפני הבחירות לכנסת השביעית. מסע זה אורגן לגולדה, שהתייצבה לראשונה בראש רשימת המערך לבחירות, אחרי מותו של לוי אשכול, כדי להגדיל את יוקרתה. הפירסומים על „סל הקניות" שלה, היו חלק ממסע הבחירות של המערך באותה שנה.

התוכנית שלא הצליחה:

חבש מצטרף למערך!

ע רב הבחירות לכנסת החמישית, לפני 12 שנה, תקפה פאניקה את מנהיגי מפא"י — מפלגת השילטון דאז. סקרים שונים שנעשו כדי לחקור את נטיות קהל הבוחרים, הצביעו על ירידה גדולה הצפויה למפא"י ועל עליה גדולה לתנועת החרות. ראשי מפא"י חיפשו אז אחר אפקט דרמתי, שיעלה את יוקרת השילטון ויחזיר את אמון העם למפלגה השלטת. הישועה באה בצורת הטיל הישראלי שביט 2.

לצורך הפקת רווחים מפלגתיים, היו אז דויד בן־גוריון וכת הביטחוניסטים שלו, בראשות שמעון פרס, מוכנים לוותר על אחד הסודות הבטחוניים הכמוסים ביותר ביותר את התודעה הבטחונית של הציבור לרווחים מפלגתיים. האמת היא שמפא"י דאז כלל לא ניסתה להסתיר זאת. בטאון המפלגה, דבר, הפיץ מודעות שסיפרו כי גליון העתון מכיל כתבה בלעדית על ה־שיגור. למחרת פירסמה מפא"י בכל העתו־נים מודעות גדולות בהם הציגה את הטיל כ„העפלה מדעית" שהושגה במדינה הודות לה.

כך נקבע תקדים לפיו חייבת כל מערכת בחירות הגונה במדינה, לכלול גם מאורע דרמתי ממלכתי, שיעלה את מניותיה של מיפלגת השלטון.

ב־1969, ערב הבחירות לכנסת השבי־עית, חזרה ההצגה על עצמה, הפעם בצורת ביקור ממלכתי רשמי של גולדה אצל נשיא ארצות־הברית ריצ'ארד ניכסון.

היועצים הזהירו

ג וזדה, שהיתה אז ראש־ממשלה רק בזכות מינויה אחרי מותו הפתאומי של לוי אשכול, התייצבה לבחירות בפעם הרא־שונה בראש רשימת המערך. שוב ניבאו כל המישאלים ירידה תלולה למערך ועליה גדולה לגח"ל. ראשי המערך הבינו כי דרוש איזה מאורע דרמתי שיעלה את יוקר־תה של גולדה. לא היה טכסיס טוב מאשר קבלת פנים רשמית אצל נשיא המעצמה הגדולה בעולם. וכך אורגן מסעה של גולדה

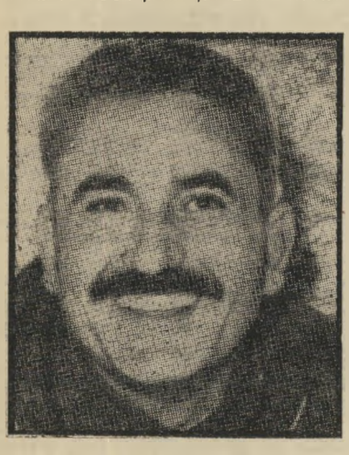

ג'ורג' חבש

לעיתוי הנוח ביותר: שבועות מספר לפני הבחירות.

כל פרט ופרט במסע נוצל עד תום בידי הממונים על מסע הבחירות של המערך: החל מקבלות הפנים הרשמיות וכלה ב־ביקוריה של גולדה אצל קהילות יהודי אמריקה. אולם הדגש הושם בעיקר על „סל הקניות" של גולדה. מסע לחישות סיפר על הצלחתה של גולדה ברכש הבט־חוני שערכה בארצות־הברית. שוב הוקרבה הסודיות הביטחונית על מזבח התועלת ה־מיפלגתית.

שני פרקים אלה מתולדות מסעי הבחי־רות של מפלגת השילטון לא הועלו לצרכי ההיסטוריה בלבד. הם יכולים לשמש רקע והבהרה לאחד המישגים המטוסשים ביותר של ממשלת ישראל: יירוטו של המטוס ה־לבנוני מעל לנמל־התעופה של ביירות לפני שבועיים והטסתו לישראל.

מזה זמן רב לא הוכתה ישראל מכה מדינית כה מהממת כשם שהוכתה בעקבות מעשה היירוט. לא רק הגינוי בידי מועצת־הביטחון וארגוני הטייסים מבטאים זאת.

(המשך בעמוד 18)

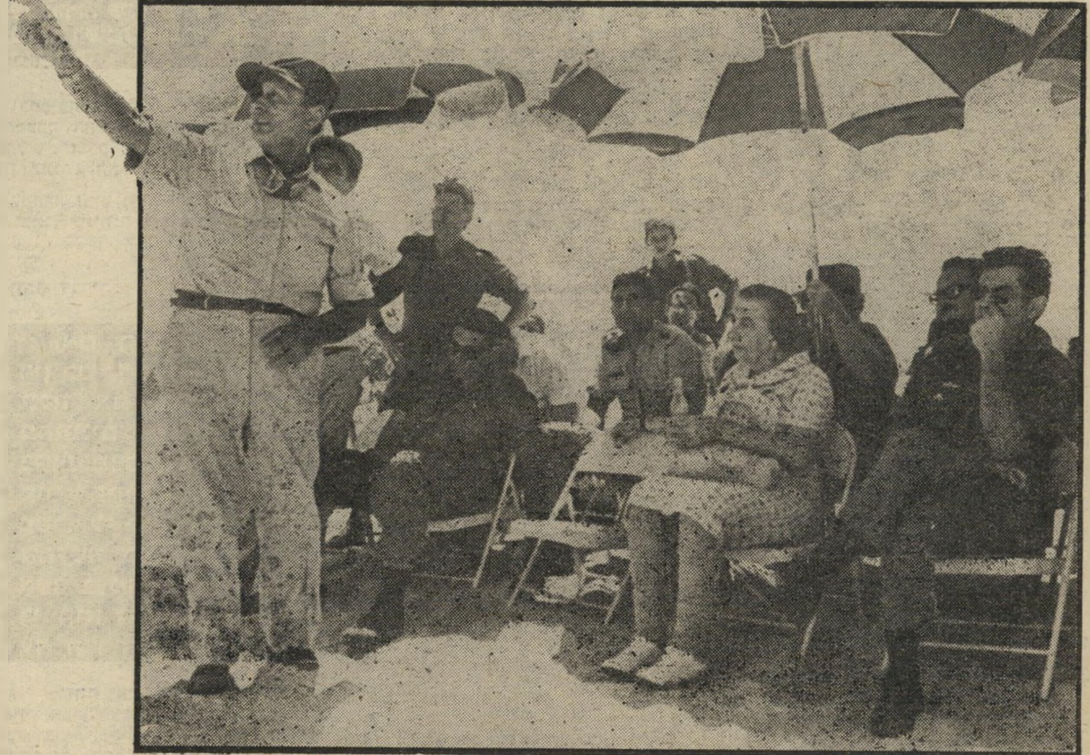

1973 גולדה מאיר ומשה דיין (בעת סיור בפיתחת רפיח) הם האדריכלים של מה שנועד להיות „פצצת הבחירות" של המערך לקראת הבחירות לכנסת השמינית: מישפט פומבי לראש החזית העממית לשיחרור פלסטין, ג'ורג' חבש. להפקת רווח מיפלגתי, הם היו מוכנים לפגוע באינטרסים הלאומיים.

"...בן־אהרון שרף יותר מדי את הסטייק..."

"אני אשאיר אחרי במה חרוכה..."

"...אם יסלקו אותי מכסאי, ישחלטו עליו העכברים..."

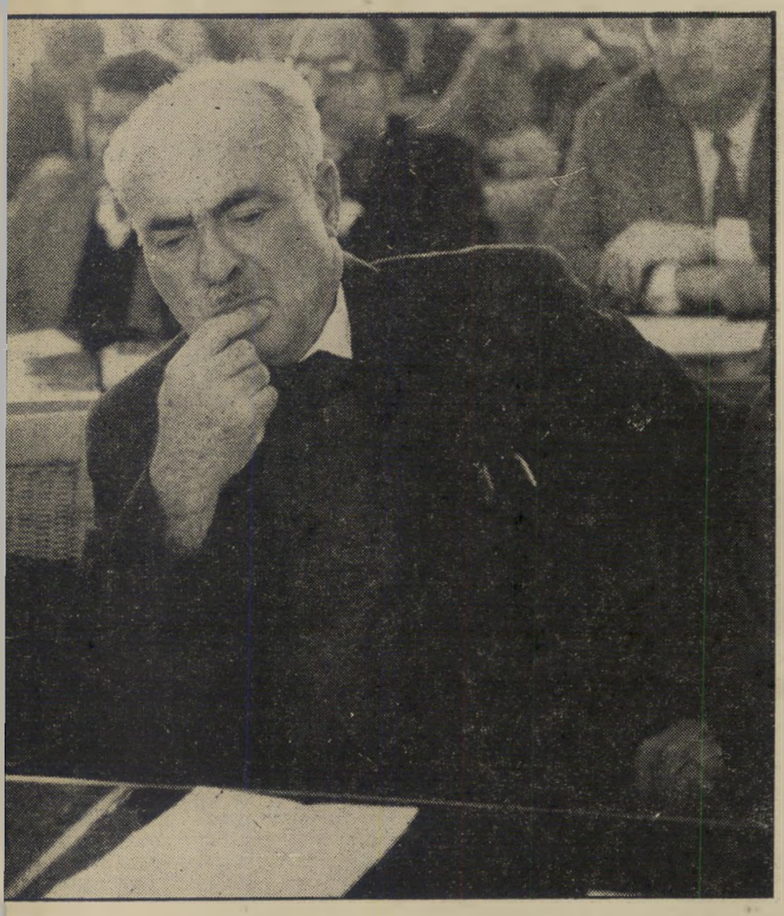

יצחק בן־אהרון: המזכ"ל היוצא

היתי רוצה לברר איתך, בכל הידידות, כמה מושגי־יסוד של הגיונות ציבורית.

לא כדי לקנטר ולהאשים. פשוט כדי להבין את מעשיך.

וכדי לפענח תעלומה המטרידה אותי מזה זמן רב.

שהרי אתה ידוע כאיש הגון. אחד הגונים המעטים שעוד נותרו בשיממון המוסרי של המישטר הקיים במדינה. אחד המייצג בעיני רבים — וגם בעיני שלי — את ההיפך הגמור מפרשות כמו נתיבי־נפט, קרן־ספיר, ורד, אוטוקארס ועוד.

לכן מוכרח להיות הסבר כלשהו להתנהגותך הפוליטית, הנראית לי תמוהה.

"מוסר הוטנטוט"

נכון, מילחמת־בחירות — כל מילחמת־בחירות — משוחררת מן הכללים המקובלים של הגינות. כך, על כל פנים, מקובל להניח.

במילחמת־בחירות רגילים הכל לתת צ'קים ללא כיסוי ושטרות שאין החותם מתכוון אף לרגע לפרעם. אילו נהגו כך אנשים פרטיים, ביחסיהם הפרטיים, הם היו הולכים לבית־הסוהר. ידידיהם היו מנדים אותם, והכל היו נוהרים מלעשות עימם עסקים. אך בחיים המיפלגתיים, זה מותר ומקובל, והכל צוחקים למחרת היום על הבוחר התמים שנפל בפח.

במילחמת־בחירות רגילים הכל להשמיץ ולהעליל ללא הגבלה. אילו עשו זאת ב־חייהם הפרטיים, היה המושמץ תובע את המשמיץ לדין. אולם במילחמת־הבחירות מחזיר המושמץ השמצה למשמיצו. ולמחרת יום הבחירות מתחבקים המושמץ והמשמיץ במיזנון הכנסת, או במיזנון הוועד הפועל.

במילחמת־בחירות מתאחדים — "למען טובת הכלל" — אנשים שזה עתה קראו איש את רעהו בשם נבלים, גונבי־סוסים, רמאים, חולי שיגעון־גדלות, אנשי־מאפיה. ובעודם לוחצים בחמימות איש את ידי רעהו, הם חולמים על היום, בקרוב בימינו, בו יוכלו לנעוץ בחדווה את הסכין זה בגבו של זה.

בקיצור, הכל מותר. אין גבול. אין כל טעם לדבר בהקשר זה על הגינות, על מוסר, על אמת ויושר.

אולם נדמה לי שאתה, החבר בן־אהרון, אינך מקבל מוסר הוטנטוטי זה של ג'ונגל הבחירות. דיברת כה הרבה על מוסר וצדק, עד כי כבוד לי שלדעתך יש לשים מור עליהם גם בסאפארי הגדול של צייד הקופות.

על סמך הנחה זו אני מפנה אליך את שאלותי אלה.

אתחיל בעובדות המטרידות אותי.

ב־24 ביולי 1973 אמרתי במסיבת־עיתונאים כמה דברים שהתייחסו אליך. אצטט את הדיווח שפורסם למחרת היום בהארץ:

בדברו על הבחירות להסתדרות, מסר מר אבנרי, כי נודע לו ממקור מוסמך שהמערך החליט לבחור את ירוחם משל כמזכ"ל ההסתדרות ל־אחר הבחירות. הליכתו של יוסף אל־מוגי לחיפה נובעת מהחלטה זו. יש להניח שיצחק בן אהרון יודע זאת, ולמרבית זאת הוא נותן יד "לתמרון של אחיזת עיני הציבור", שהתייצבו בראש רשימת המערך בבחירות ל־הסתדרות.

(במסיבה עצמה לא אמרתי, כמובן, ש־"המערך החליט", אלא ש"הגוש במפא"י החליט". אולם מבחינה מעשית אין הבדל בין שני אלה.)

למחרת היום (26.7.73) דיווח מעריב את תגובתך, שניתנה ב"תשובה לשאלת סופר מעריב בקשר להודעתו של ח"כ אורי אבנרי".

והנה דבריך:

"אם הוא (אורי אבנרי) כל כך אוהב אותי, שיגלה את המקורות המהימנים, שאמרו לו שבדעת מפלגת העבודה לבחור תחתי את ירוחם משל, לי לא ידוע שישנה החלטה כזו, וכל מה שאמר בענין זה אורי אבנרי הוא בדותה מאל"ף ועד ת"ו", הוסיף.

אני משווה את דבריך אלה לדברים שאתה אמרת עשרה ימים לפני כן, וש־הובאו בהארץ מיום 16.7.73 תחת הכותרת "בן־אהרון: העבודה עוד לא החליטה מי יהיה מזכיר־ההסתדרות הבא". נאמר ב־ידיעה:

בתשובה לשאלה אמר (בן־אהרון) כי מיפלגת העבודה לא החליטה מי יהיה המזכ"ל הבא של ההסתדרות, והוא מצידו לא נתן הסכמתו לכהן קדנציה נוספת."

אחת מן השתיים: או שלא דיברת לגמרי אמת, כאשר הכחשת את דברי כעבור עשרה ימים, או שהחכחשה שיך מתייחסת רק לפרט אחד: שכבר הוחלט לזמנות במקומך את החבר ירוחם משל.

אם כן, נמשיך בציטוטים.

כעבור כמה ימים באה אסמכתא ממקור בלתי צפוי. הגברת מירה אברך, בטורי הרכילות שלה בידיעות אחרונות, פירסמה סיפור מעניין תחת הכותרת:

מירה אברך מספרת:

מה מסתתר מאחורי החיוך המיסתורי של משל?

מסַפרת הגברת אברך: "השבוע התעקשה (הציפור הקטנה) ללחוש באוזני... אף שיצחק בן־אהרון הוא שיהיה ראש מטה הבחירות להסתדרות, הרי ירוחם משל הוא שממליץ־המלכים חפץ ביקרו. בקיצור, אחרי שיטיל חבר־ההסתדרות את המעטפה לקלפי, ירוחם משל הוא שיוצע כמזכיר הכללי של ההסתדרות, וייבחר. האם יעמוד לבחירה? שאלתי אותו כשנפגשנו במיקרה, הוא חייך. חיוכה של המונה־ליזה. אינו יותר מיסתורי."

בוודאי תאמר: האם תסתמך על רכילות־אית. על מה שציין ירוחם משל למירה אברך, כאשר פגש אותה "במיקרה"?

אם כן, נעבור כן הרכיזיאית ישר לאחד הבוסים: אברהם עופר. זו כבר לא ציפור קטנה ולוחשת, אלא עוף דורס המשמיע קול גדול.

ובכן, הארץ **מיום 3.8.73, בראיון עם יאיר קוטלר:**

"עופר: בן־אהרון שרף יותר מדי את הסטייק. זו דוגמה ברורה לעשיית־יתר. אנו יכולים להגיע להישגים בשביל הפועלים והשכבות החלשות רק בשיתוף־פעולה בין ההסתדרות לבין הממשלה. ברור כי ה־פארטנר הראשי בעניין זה היא הממשלה. היא עשתה גדולות ונצורות, ולכן מאמינים לנו. בן־אהרון, בכמה ביטויים והתפרצויות, לא תרם לשיתוף־הפעולה עם הממשלה, שהוא הבסיס להישגים.

"... חברינו בוועד הפועל של ההסתדרות ובלישכת המיפלגה צריכים להציע מועמד. יעמדו המועמדים ונשקול. איני פוסל את בן־אהרון כמועמד, אך יש לפעמים הפתעות. אנו אומרים גלויות לבוחר: אתה מצביע בעד המערך בהסתדרות ולא בעד בן־אהרון או מישהו אחר, כי את המועמד להפקיד מוכיל אנו בחר אחרי הבחירות.

— האם בחירתו מחדש של בן־אהרון מובטחת בהסתדרות?

עופר: חברינו בוועד הפועל של ההסתדרות ובלישכת המפלגה צריכים להציע מועמד. יעמדו המועמדים ונשקול. איני פוסל את בן־אהרון כמועמד. אך יש לפעמים הפתעות. אנו אומרים גלויות לבוחר: אתה מצביע בעד המערך בהסתדרות ולא בעד בן־אהרון או מישהו אחר, כי את המועמד להפקיד מוכיל אנו בחר אחרי הבחירות.

— האם בחירתו מחדש של בן־אהרון מובטחת בהסתדרות?

לתפקיד המזכ"ל אנו נבחר אחרי הבחירות."

זה יפה, פשוט וגלוי־לב.

"הסטייק הוא בן־אהרון"

יש בחירות. צריכים להצביע בעד המערך. בעד כל המערך. בעד משה דיין (אתה זוכר את האימרה שלו על שאין בכוחנו להרים שני הגלים, ועל כן יש לוותר על דגל הקידמה הסוציאלית?) בעד

ירוחם משל: המזכ"ל הבא

פינחס ספיר. בעד ירוחם משל. בעד אברהם עופר. וגם בעדך.

אחר־כך יעמדו כל המועמדים בשורה על הבמה, כמו המועמדות הסופיות בתחרות מלכת־המים, כל אחד ידקלם שיר או ירקוד סמבה, וחבר־השופטים יבחר בזוכה. אך בניגוד לתחרות מלכת־המים, לא הקהל יהיה הבוחר. בוחר חבר־שופטים מצומצם מאוד, ששמו „הגוש".

בוודאי שמת לב לעוד פרט קטן באותה מובאה: נאמר בה בפשטות שההסתדרות צריכה להיות שותפה צוערת של הממשלה.

במיקים אחרות: מזכ"ל ההסתדרות צריך להיות עבד נרצע של שר־האוצר. ומכיוון שזא היית כזה, אתה שרפת את הסטייק, והסטייק, במיקרה זה, זה אתה בעצמך. בעיני החבר עופר והבוס שלו, אתה שרוף.

אמר את הדברים בצורה יותר אלגנטית, כדרכו, מזכ"ל המיפלגה, ח"כ אהרון ידלין, כשנשאל בכנס מזכירי מועצת־הפועלים על גורלך, השיב (הארץ 9.8.73):

„המיפלגה הטילה את הנהגת מערכת הבחירות על שליחיה הנבחרים בהסתדרות, ובראשם י. בן־אהרון, אשר יהיה בראש הרשימה. כמקובל במיפלגת העבודה, נבחרים נציגיה לתפקידים הבכירים, לרבות מזכ"ל ההסתדרות, לאחר הבחירות הכלליות, מתוך רשימת המועמדים ובהתאם לחוקת המיפלגה. אני דוחה כל פירסום שעומד בסתירה להודעה זו."

הפסוק האחרון מתייחס, כמובן, להודעתי שלי על ההחלטה שכבר נפלה.

כידוע לך וזכך אדם בישראל, אין הרכה אמת בתיאור זה של החבר ידלין.

רק השבוע נמסר רשמית שהמיפלגה החליטה מי יהיה המזכיר הבא של מועצת פועלי תל־אביב. כלומר: על מזכיר מועצת־פועלים מחליטים מראש, אך על ה־מזכ"ל אין מחליטים מראש. על ראש עיריית תל־אביב מחליטים מראש, על ראש־הממשלה מחליטים מראש. ורק לגבי תפקיד אחד ויחידי, התפקיד הקטן והמבוטל של מזכ"ל ההסתדרות, אין מחליטים מראש.

מוזר, לא כן?

נראה שגם בעיניך זה מוזר. כי הנה קראנו (הארץ 8.8.73) כי: „בן־אהרון דורש לקבוע עתה מי המועמד לתפקיד מזכ"ל ההסתדרות — מאיים בהתפטרות".

וכך אומר הכתב אמנון ברזילי, אדם היודע על מה הוא מדבר:

מזכיר ההסתדרות מר יצחק בן־אהרון, תדיע למקודביו כי הוא שוקל התפטרות מתפקידו אם לא תתקבל הכרעה מיידית לקביעת המועמד לתפקיד המזכ"ל הבא — כלי להמתין עד אחרי הבחירות ל־הסתדרות ב־11 לספטמבר.

ועוד כהנה וכהנה דברים מעניינים:

בעיקבות התפתחות זו הין חקופי־מיכתבים בין ה"ה בן־אהרון ומשל. מר בן־אהרון כתב כי הפירסומים האחרונים בעיתונות, המצביעים עליו (על משל) כעל מועמד, מהווים הפרה גלוייה של ההסכם, לפיו המועמד לתפקיד מזכ"ל ייקבע אחרי הבחירות להסתדרות."

עוד נאמר כאותה ידיעה שאיימת להתפטר מייד, ולהשאיר אחריך „כמה חרוכה", מתוך הנחה ש„צמרת העבודה לא תוכל להרשות לעצמה לוותר (עליך) כעת, שכן היא תנחל מפלה בבחירות ל־הסתדרות."

„אין לו סיכויים"

הייתי רשאי לצפות שאחרי כל אלה תשגר לי מיכתב של התנצלות על כי הגדרת את דברי כי „כדותה". שהרי אתה בעצמך פו־

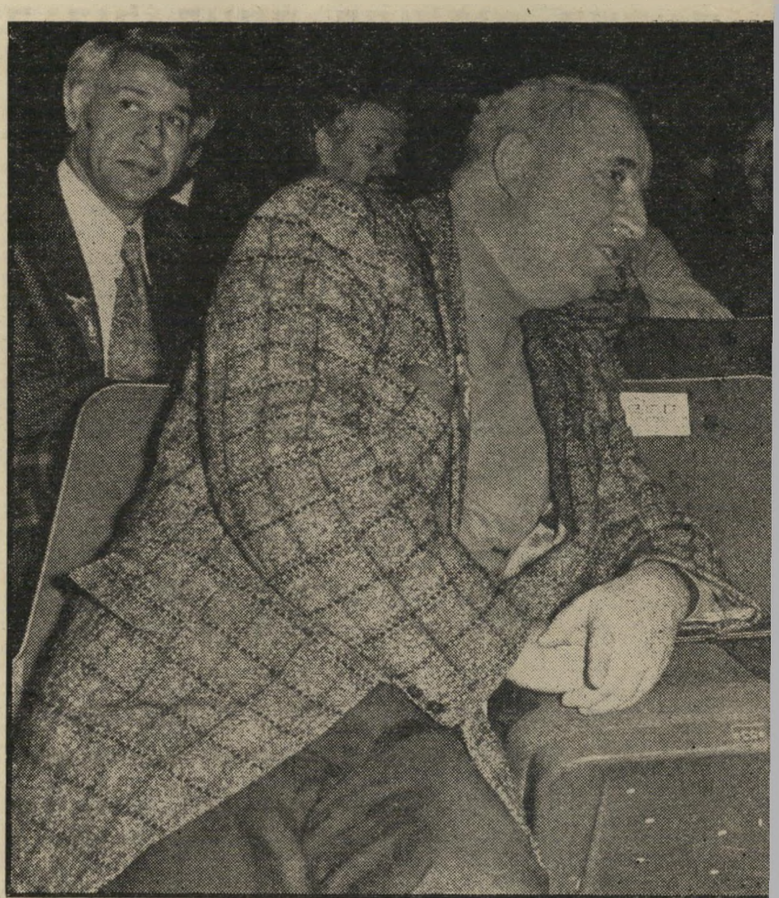

האם ברור לך, החבר בן־אהרון, מהי משמעות דבריך?

הרשה לי לתמצת אותם במילים אחרות:

● אם אתה לא תנהל את המערכה, המערך ינחל מפלה.

● לעומת זאת, אם אתה תנהל את המערך, המערך יצליח.

● **הודות למה יצליח? הודות לאמונת הבוחרים שאתה תהיה המזכ"ל הבא, וההסתדרות תפעל על פי הקו שהבריזת עליו.**

● **אולם אין שום ערובה לכך שאכן אתה תהיה המזכ"ל הבא, וכי הקו שלך יימשך. להיפך, כבר קיימת החלטה הפוכה — שזא אתה תהיה המזכ"ל, ושזא הקו שלך ישלום.**

● אפילו אם תתעקש לטעון כי אין עדיין החלטה כזאת — הרי אתה בעצמך כבר מודה בכך שאין סיכויים שתיבחר מחדש — שהרי אחרת, מה הטעם בשיגור מכתבים נוצעמים לירוחם משל, ובהצגת אולטימטומים?

כל זה ברור לך כמו שזה ברור לי. בעצם, זה ברור לך עוד הרבה יותר מכפי שזה ברור לי.

מה נוכע מזה?

„משרת של ספיר"

נובע מזה, עם כל הכבוד, שאתה נותן את ידך ל„תימרון של אחיות עיני הציבור".

אתה קורא לחברי ההסתדרות להצביע בעד המערך מתוך אמונה שהם בוחרים בעד הקו שלך — בעידך יודע היטב שלמחרת הבחירות, ובמשך ארבע שנים גורליות, יתנהלו העניינים על־ידי משרת נאמן של פינחס ספיר, על פי הקו של פינחס ספיר.

הקו של ספיר, כפי שאתה אמרת פעמים רבות, בשעה ששרפת את הסטייק — הוא קו המעשיר את המיליונרים, המגביר את הפער, המוריד באופן שיטתי את חלקם של העובדים בהכנסה הלאומית, המרוקן את המשכורת מערכה הריאלי.

אתה מכנים את העובדים ימי־כורת. בטענה שהם עוזרים להגשמת חתולנית שלך, אתה קורא להם להצביע בעד מיפלגה, שתכניע את המדיניות החפוכה.

איך היינו קוראים לתימרון כזה בשפת אנשים פשוטים?

„אתה תשוף החוצה"

אבל לא רק בכך, לאחרונה אתה משמיע בכך הזדמנות סיפמה תמוהה עוד יותר.

אתה אומר כך: מעמדך בהסתדרות, והגשמת התוכנית שלך, תלויים בתוצאות הבחירות.

אם ינחל המערך ניצחון, זה יחזק את מעמדך, והמערך ייאלץ למנות אותך כמזכ"ל הבא.

לכן אתה קורא לכל אנשי הקידמה ושוחרי הצדק בהסתדרות להצביע בעד המערך — בתור הפגנה למענך ולמען השקפתך.

האם זאת אמת?

על סמך מה אתה אומר זאת?

נניח לרגע שקריאתך תיענה, וכוחו של המערך יגדל בבחירות להסתדרות. ב־12 בספטמבר ייווכחו ראשי המערך לדעת כי הודות לך עלה המערך בכמה אחוזים.

מה יקרה אז?

האם הם יגידו: „יישר כוחו של בן־אהרון שלנו! הוא נהדר! הבה נשכח את כל הסטייקים ששרף. ניתן לו שוב לכהן כמזכ"ל ההסתדרות!"

או שמא יגידו את ההיפך: „הדמגוג הזה הכניס לנו כמה קולות נוספים. זה טוב. אבל זה גם מוכיח כמה הוא מסוכן! עכשיו, כשהוא מחוזק, הוא יעשה עוד יותר צרות לפינחס ספיר, ויפריע עוד יותר למדיניות של המערך! לכן צריכים לסלק אותו מייד!"

אתה יודע, כמוני, שהתשובה השניה היא הנכונה. היא נובעת מן ההיגיון הפוליטי.

ככל שתצליח יותר בבחירות, כן תעוף החוצה בתנופה גדולה יותר למחרת היום!

בקריאתך לעובדים אין היגיון, אין אמת — ולכן, אם תפלח לי על המיולה, אין כה הגינות.

אין לך התחייבות מצד המערך שתישאר בתפקיד אם תצליח בבחירות. גם אילו היתה לך התחייבות כזאת בכתב, תחומה, בנוכחות עדים, בידי גולדה מאיר ופינחס ספיר, היה ערכה כקליפת השום. אבל אין.

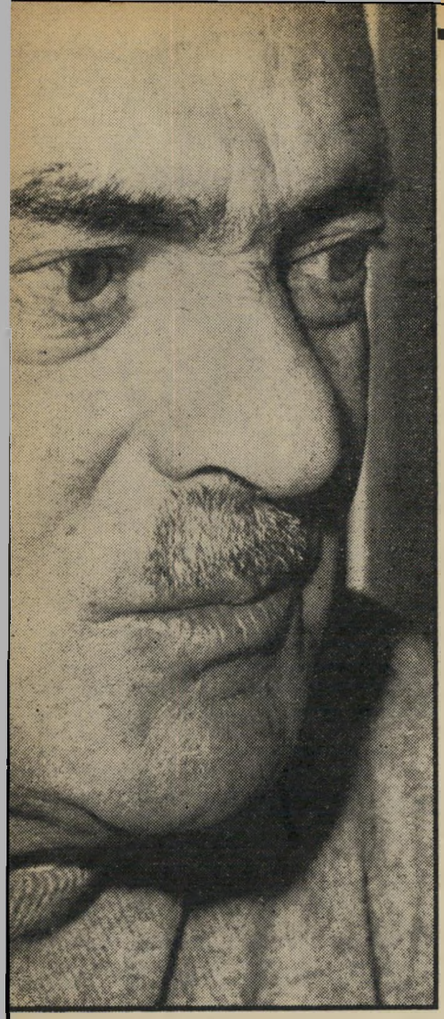

מכיוון שאין לך התחייבות כזאת, ולמעשה יש לך התחייבות הפוכה — אסור לך להשמיע טענה זו.

„מי הם העכברים?"

לפני כמה ימים אמרת שאם תסוכל מכסא המזכ"ל, ישתדטו עיניי „העכברים".

מי הם ה„עכברים"? לא אורי אבנרי. לא הילל זיידל. לא יורם ארידור. לכל אלה אין כל סיכוי לעלות על כסא זה.

הכוונה יכולה להיות רק לירוחם משל, לפינחס ספיר, למשה ברעם, לאהרון ידלין ושות'.

אני לא הייתי משתמש כלפיהם בהגדרה זו. איש־איש וסיגנונו. אבל אתה בוודאי מיטיב להכירם, ויודע מה אתה שח.

אם כן, איך אתה עוזר ל„עכברים" לנצח בבחירות?

האם זה מותר? האם זה הגון? האם זה הוגן כיפי חברי ההסתדרות?

על דבר אחד אין ויכוח בינינו. שנינו מכירים בחשיבותה העצומה של ההסתדרות. שנינו יודעים שהיא יכלה להיות מכשיר כביר למניעת הידרדרות המדינה, לחיסול העוול המשווע הנעשה בה מדי יום כלפי האיש העובד. היא יכולה גם להיות מכשיר להורדת שכרו של האדם היוצר ולהעלאת רווחיו של האדם המפסגר.

מי שעוזר למסור מכשיר זה בידי „העכברים" במשך ארבע השנים הקרובות — מקבל על עצמו אחריות ציבורית נוראה. כשהוא עושה זאת בעיניים פקוחות — הוא מתחייב בנפשו גם מבחינה מוסרית.

איך תסתכר בראי, למחרת יום הבחירות, כשתקרא בעיתון שה־חבר ירוחם משל נבחר למזכ"ל ה־הסתדרות?

איך תסתכר בעיני האנשים ה־טובים, שנתנו בך אימון?

אנא, חשוב על זה עכשיו, לפני שזה יהיה מאוחר מדי.

חשוב, והסק את המסקנה היחידה ש־היא הגונה:

סרב לשחק את מישחקם שך ה־„עכברים".

התפטר עכשיו!

מאיר שלגי

חבש מצטרף למערך

(המשך מעמוד 15)

ההסתייגות המקיפה מהמעשה, אף בקרב ידידים מובהקים של ישראל, והביקורת הקטלנית במרבית אמצעי התיקשורת ב־עולם, פגעו בתדמיתה של ישראל אף יותר מאשר יירוטו של המטוס הלובי לפני חצי שנה, שהסתיים במותם של 106 נוסעים חפים מפשע.

אם אז עוד היו רבים שהיו מוכנים לקבל את ההנמקות הישראלית בדבר טעות בלתי נמנעת שגרמה לאסון, הרי עתה, על רקע יירוט המטוס הלבנוני, קיבלה הפלת המטוס הלובי משמעות אחרת לגמרי. אפילו אלה שבעבר קיבלו את עמדתה של ישר־אל, התיחסו עתה אל הפלת המטוס הלובי כאל מעשה מתוכנן שבוצע בדם־קר.

אף אחת מהתגובות המדיניות והאחרות לא הפתיעה את ממשלת ישראל. שלושת האחראים הישירים להחלטה ליירט את ה־מטוס הלבנוני — גולדה־דיין־גלילי — ידעו היטב את התגובות הצפויות ואת כל הכרוך בהם. לא רק זאת: כאשר הת־יעצו עם אנשי מקצוע, הסבירו להם אלה את כל ההיבטים השליליים של מעשה ה־יירוט. וכל זה נעשה על סמך ההנחה, ש־מנהיג החזית העממית לשיחרור פלסטין, ג'ורג' חבש, אומנם יהיה במטוס החטוף, ייתפס, מבלי שיאונה רע לשאר הנוסעים, ויועמד לדין בישראל.

אין זו הפעם הראשונה שג'ורג' חבש טס בכמטוסים מכיוונות ל־מדינות אחרות, וזו היתה זו ה־זדמנות הראשונה שנוצרה, מאז החלה ישראל להיזחם במנהיגי ה־מחבלים, לתפסו.

אם החליטו הפעם גולדה־דיין־וגלילי לבצע את החטיפה, לא היה זה בגלל הזדמנות בלתי חוזרת שנקרתה, או היווצרות תנאים מדיניים ואחרים שיקלו על הצדקת המעשה הבלתי חוקי.

מדוע אם כן החליטו השלושה לעשות זאת דווקא עתה?

כאשר הושמעה השבוע ביקורת חריפה נגד ההחלטה לבצע את החטיפה, ביקורת המושמעת גם מפי חוגים בטחוניים (ביניהם האלוף (מיל.) אריק שרון שאיש לא יחשוד בו ברכרוכיות יתר) לא היה ספק לאיש מה היא התשובה לשאלה זו.

ג'ורג' חבש עמד לחיות מגויים, בדי ידיעתו כמובן, למסע הבחי־רות של המערך לכנסת השמינית, בריוק כשם שבעבר גויסו המיל "שביט 2", או נשיא ארצות־הברית ריצ'ארד ניקסון, למטרה זו.

בדיחה מרה

שיקול המכריע לגבי גולדה ודיין לא היה ההשפעה האפשרית של תפיסת חבש על ארגוני החבלנים. היה ברור להם שתפיסתו של חבש לא תסתום את הגולל על ארגוני הטרור, כשם שתפיסתו או הריג־תו של יאסר ערפאת לא יחסלו את הארגו־נים הפלסטיניים.

התועלת היחידה בתפיסתו של חבש היתה תועלת פנימית. חטיפתו של חבש נועדה לצרכי פנים בלבד. לא היה מדובר רק בהעלאת המוראל בקרב הציבור, אלא בניצול ציני של הפרשה לצרכי תעמולת הבחירות של המערך. **השיקול מאחורי ההחלטה לבצע את התוכנית היה שמישפט ראווה שייערך לג'ורג' חבש עשוי לרכז את התעניינות ה־ציבור כמאבק בטירור, להסיח את הדעת מבעיות הפנים והמצוקה, המאיימות להפוך נושאים מרכזיים של מערכת הבחירות הקרובה.**

לצורך זה היו גולדה, דיין וגלילי מוכנים להקריב אינטרסים חיוניים של המדינה, לפגוע ביוקרתו של צה"ל, ולסכן חיי נוס־עים אזרחים.

אחרי כשלון המיבצע, סיפרו בחוגי ה־מערך את הבדיחה הבאה: „מדוע לא עלה חבש למטוס שנחטף? — הוא השתתף באסיפת בחירות של גח"ל."

היתה זו בדיחה מרה, שמדינת־ישראל נאלצת לשלם עתה את מלוא המחיר עבו־רה.

היא נימפת הים

היא פעילה, מושכת ואוהבת להשתכשך בגלי הים. היא גם נהנית מזה במשך כל הקיץ, משום שבת הים הקטנה והפקחית הזו משתמשת בטמפוני טמפקס הנישאים בפנים. הם מעניקים לה את כל החופש והנוחות להם היא זקוקה ללא בעיות של סיכות, חבשושות או חגורות.

ללא סיכות
ללא חבשושות
ללא חגורות
ללא ר י ח

עם טמפוני טמפקס אין כל דאגה. הם פותחו ע"י רופא. הם רכים ונותנים לה הגנה עליה היא יכולה לסמוך החל מן הפעם הרא־שונה. סילוק לאחר השימוש אינה בעיה. הכל נשטף באסלה.

וכך, בין אם את נימפת־ים ובין אם את סתם אוהבת לטופף סביב הבריכה, טמפוני טמפקס מבטיחים לך את ההגנה לה את זקוקה.

החל מן הטפת הראשונה...

טמפון
TAMPAX

הגנה סניטרית לשימוש פנימי

מיוצרים רק על־ידי חברת טמפקס בע"מ. הוונס. אנגליה.

להשיג בכתי מרקחת. בסופרמרקטים. המעוניינות בקבלת דוגמאות וחומר הסברה ישלחו 70 אג' בבולי דאר אל הכתובת: אינווסט אימפקס בע"מ. רח' ירמיהו 30. ת"א.

מיכאל צור

המפעל היה מתוכנן לייצור כ־60 אלף טון חומצה לשנה. במקביל נחתם הסכם עם חברה גדולה באיטליה, שהתחייבה לקנות את כל התוצרת מרגע שייחל המפעל בייצור — לפי התיכנון, במארס 1967 — במשך חמש שנים רצופות.

במדינה מתוקנת, היתה ההצעה זוכה לאישור, והמפעל היה מתחיל לייצר ב־איחור סביר של כמה חודשים או שנה. כיום, תשע שנים לאחר מכן, היה כבר מזמן מכסה את הוצאות הקמתו, ומביא רווחים נאים ביותר. שכן מאז, חלה עלייה מתמדת במחירי החומצה הזרחתית בעולם.

אולם במדינת ישראל קמים מפעלים ונופלים לא לפי שיקולים כלכליים: משרד הפיתוח שייך, דרך קבע, לא למפא"י. אותה תקופה, היה המשרד בידי שר מפ"מי. כיוון שמשרד זה אינו שייך ל־מפא"י, אין הוא חולש על כל מפעלי הפי־תוח — למרות שמו. כך, למשל, כל תע־שיית־הנפט — כמו בתי־הזיקוק, חברות הנפט, ותעשיות הלוואי של הנפט — שיי־כת למשרד המסחר והתעשיה. ומשרד זה

העולם הזה מגלה לראשונה

מי הם האשמים בבזיון הכלכלי הגדול ביותר בתולדות המדינה

איך מצליחים שני אנשים להפסיד 250 מיליון ל"י?

אחרת פשוט. אם יכסה לעשות זאת, לא יצליח מעולם במשימה קולוסאלית זאת. לשם כך, חייבים להיווצר מספר תנאים מוקדמים. כגון: שהכסף לא יהיה של ה־מפסידים, אלא של מישהו אחר. שהמפסי־דים יהיו בעמדות־מפתח המאפשרות להם לשחק בזילזול בהון־עתק כזה. ושיהיה להם גיבוי חזק מספיק, שיגן עליהם מפני חרון־אפם של בעלי הכסף.

כל התנאים האלה עמדו לרשות מיכאל צור ואפרייים בן־ארצי, כאשר יצאו להר־פתקה הגדולה שלהם, בה הפסידו רבע מיליארד ל"י מכספי משלמי המיסים — סכום השווה לתקציב משרד הסעד. סכום שבו ניתן היה להקים 5,000 דירות לזוגות צעירים.

תגלית במידבר

מעשה, גדול הנזק שגרמו השניים אף יותר: שכן נוסף לרבע המיליארד שירדו לטמיון באופן ישיר, גרמו השניים גם לכך שישראל תפגר בעשר שנים ב־כניסתה לשוק העולמי של החומצה הזרח־תית — כניסה שהיתה מכניסה לקופת־המדינה רווחי מיליונים, בהתחשב בעוב־דה שזהו אחד התחומים הבודדים בה יש לישראל אוצרות־טבע מעולים.

היה זה לפני עשר שנים בדיוק, כאשר משרד־הפיתוח וחברת כימיקלים ופוספ־טים גילו, כי המישור הענק ליד ערד — מישור צפע — עשיר בצורה בלתי־רגילה במירבצי פוספטים עשירים בזרחן.

מנכ"ל החברה, אלכסנדר (סשה) גולדב־ברג, יחד עם מנכ"ל משרד הפיתוח מנחם בדר, החליטו על תיכנון מפעל לעיבוד הפוספטים האלה לחומצה זרחתית: חומצה זו הינה מרכיב חשוב בזבלים חקלאיים, ויש לה ביקוש ניכר בעולם. לדוגמה: ב־1970 נמכרו באירופה בלבד כ־250 אלף טון ממנה, במחיר 120 דולר הטון בממו־צע. הביקוש היה גדול מההיצע, ולמע־שה כל כמות שהוצעה נקלטה בשוק.

השיטה המקובלת לייצור החומצה הזר־חתית היא תקיפת עפרות הפוספטים, המכי־לים זרחן, בחומצה גפריתנית. תהליך הת־קיפה מייצר חומצה זרחתית בריכוז של 54%. זהו תהליך פשוט, והקמת המפעל היא עניין מחיר יחסית.

התחייבות לחמש שנים

סוף שנת 1964 הגיש מנחם בדר את התוכנית להקמת המפעל בערד, בהשקעה צנועה של כ־30 מיליון לירות. היה אותה שעה בידי השר פנחס ספיר. מנכ"ל המשרד היה צעיר בשם מיכאל צור.

תחרות לא־ברוכה

אשר ראה צור כי משרד הפיתוח, המתחרה בו, עומד להקים תשלובת כימית בערד, החליט, כי מן הראוי שמשרדו ייכנס לתמונה: הוא שיכנע את ספיר, כי חברת כימיקלים ופוספטים, ש־אותה שעה צברה הפסדים ניכרים, אינה מהימנה ולא כדאי לתת לה להקים את המפעל החדש.

ללא ידיעת משרד הפיתוח ומנכ"ל־טס צור לארה"ב, שם היה לו ידיד, עורך־דין יהודי בשם לו ברנט. ברנט הפגיש את צור עם סגן־הנשיא של חברת הכימיקלים הענקית אלייד. סגן־נשיא זה, ג'ון מרשל, יהודי גם הוא, שוכנע על־ידי צור, כי כדאי לאלייד להשתתף בהקמת מפעל ב־ישראל.

למעשה, השתכנעו כל השלושה די מהר: ברנט היה אמור לקבל קומיסיון מהשידוך — ולחץ על מרשל. מרשל היה מעוניין בשני דברים: האחד, למנוע הק־מת מפעל מתחרה במפעל שחברתו החלה להקים באיראן. השני, לבדוק תהליך חדש לייצור חומצה זרחתית — על חשבון ה־ישראלים. כי זאת למד כבר מרשל: מש־קיע זר בישראל — עושה כמעט הכל על חשבון ממשלת ישראל.

כך, חזר צור לישראל עם הבשורה, כי חברת־הענק אלייד מוכנה להקים את ה־מפעל החדש בערד.

מדינת־ישראל שפן נסיונות

כך נפתחה מלחמת החורמה בין מיכאל צור ואנשי אלייד, לבין מש־רד הפיתוח וקבוצת מדענים ישראלים, שהתנגדו נמרצות לחברה האמריקאית ול־שיטה שלה.

עד אז, ייצרו חומצה זרחתית בעולם ב־דרך הרגילה — באמצעות חומצה גפרית־נית. כך גם התכוונה אלייד לעשות באי־ראן. אולם אותן שנים היו מחירי החומ־צה הגפריתנית גבוהים (50 דולר לטון, לעומת 8 דולר כיום) והכל חיפשו דרכים לייצור ללא שימוש בחומצה גפריתנית.

המדען הישראלי ד"ר אברם בניאל המ־ציא תהליך לייצור חומצה זרחתית בעזרת חומצת־מלח. אלייד הסכימה לשיטה זו בשלב ראשון — אולם תבעה, כי החומ־צה המלחית תיוצר לפי שיטה חדשה שלה, הקרוייה שיטת המצע המרחף.

עד היום, התייחסה העיתונות הישראלית — ומשום כך גם הציבור — לחפסדים הנוראים של תישלובת־ערד כאל אסון טבע שלא ניתן למונעו. תחת הסיסמאות השדופות של השקעות במחקר, בפיתוח הנגב, ובשאר פרות קדושות — נחשפה בפני הציבור, בהדרגה ובזהירות, העובדה כי הפסדי התישלובת הגיעו לסכום המזעזע של רבע מיליארד ל"י.

גם בימים אלה, כאשר העיתונות מואה בהדי הוויכוח המר — האם למחוק את ההפסד העצום, או לנסות להציל שרידים — מקפידים האחראים להציג את ההפסדים כמכת־ארכה או ברד, שאין את מי להאשים בה. אפילו מבקר־המדינה, בדו"חות הקטלניים שלו, נמנע מלציין את שמות האשמים.

אין שהאמת שונה: היה גם היה את מי להאשים.

בכתבה זו, מפרסם „העולם הזה", לראשונה, את שמותיהם של האשמים:

מיכאל צור ואפריים בן־ארצי.

את שמותיהם, ואת מהות ההאשמות נגדם.

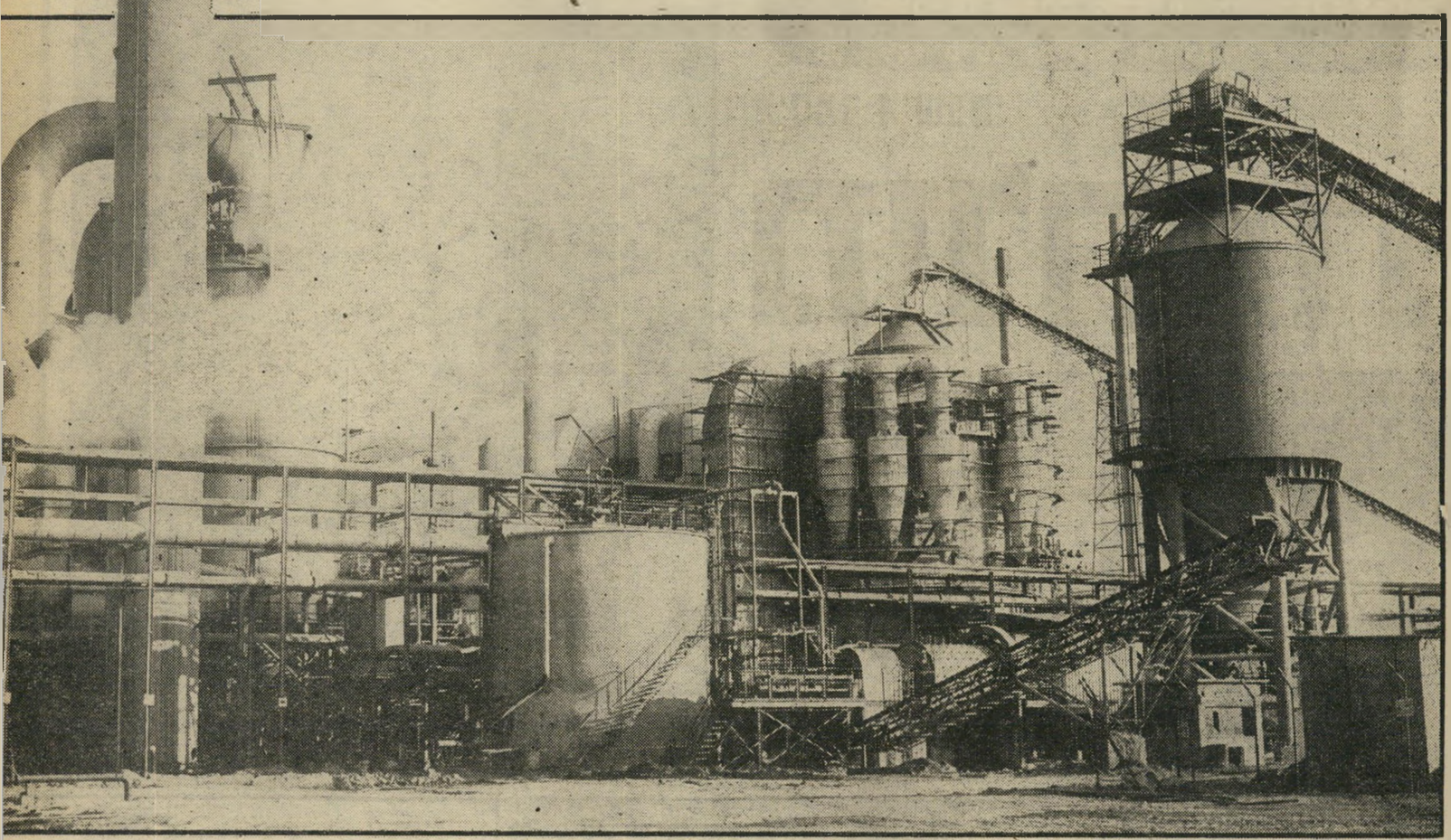

מצבה לרבע מיליארד

שיטה זו היא ישנה, והשתמשו בה כבר בגרמניה בשנות העשרים, אולם למטרות אחרות. עיקרה בפיזור החומרים הכימיים על מסננת אסבסט, המהווה מעין מצע, שעליו שוקעת החומצה המלחית.

אנשי אלייד רצו לבדוק אם ניתן לחשתמש בשיטת המצע המרחף לייצור חומצה מילחית. דבר זה לא נוסה עדיין בשום מקום בקנה־מידה תעשייתי — וישראל נבחרה להיות שפן־הניסיונות.

אנשי משרד הפיתוח והמדענים הישראלים תבעו, כי חומצת־המלח תיוצר בשיטה ישראלית אחרת, הקרוייה שיטת אמן. שיטה זו הומצאה בישראל, אולם נמכרה לייצור בחו"ל — ושם פעלה בהצלחה.

אנשי אלייד התנגדו בתוקף לשיטה זו, עמדו על השימוש במצע המרחף.

סכנות וליקויים

משרד הפיתוח הגיש דין־וחשבון שלילי על שיטת המצע המרחף, תבע את שיטת אמן. שר־האוצר פנחס ספיר התייצע עם מומחה בינלאומי, המומחה הגיש דו"ח חיובי על המצע המרחף. אלא שחמומחה, לפי מימצאי מבקר המדינה — שימש גם כיועץ־בשכר של חברת אלייד.

לאחר הגשת הדו"ח הזה, בדק המישנה למנכ"ל של משרד־הפיתוח, ישראל גלעד, את שיטת המצע המרחף. הגיש חוות־דעת המצביעה על כל הסכנות והליקויים אשר התגלו בדיעבד.

אולם הלחץ של מיכאל צור ופנחס ספיר ניצח, ובמאי 1967 החליטה הממשלה לה לאשר את הצעת הקמת המפעל על־ידי אלייד — כאשר השותף הישראלי של אלייד יהיה ממשלת ישראל, לא כימיקלים ופוספטים. כך, הוצא משרד־הפיתוח מן התמונה.

בינתיים חלפו ארבע שנים — בהן הקימה אלייד בשקט את מפעלה באיראן, ניגשה להקמת מפעל נוסף ביוון.

החלטת הממשלה הושפעה מן העובדה, כי משרד־הפיתוח היה עתה בידי הליברלים העצמאיים. סגן שר־הפיתוח, יהודה שערי, התייצב לימין האמריקאים, מחוסר־אמון בישראלים שהמליצו על תהליך אמן.

אלייד — שסירבה להפויע בגלוי כמשקיעה בישראל, פעלה באמצעות חברה בשם מדרה — מינתה כנציגה בישראל ויו"ר מועצת המנהלים של תישלובת־ערד, את אלוף אפריים בן־ארצי, שהיה ידוע בקשריו הטובים עם הממשלה. היה זה, לדעת ראשי משרד הפיתוח כיום, מינוי לבנטיני קלאסי, שלפיו נבחר אדם לתפקיד בגלל קשריו עם צמרת השילטון.

הפסד כפול

מאותו רגע החלה צבירת הפסדי־הענק: אלייד קיבלה גם את הקמת המפעל — דהיינו, היתה המבצעת עבור תישלובת ערד — כאשר הגאמן שלה, בן־ארצי, היה צריך להשגיח עליה כמבצעת. החלטות הממשלה לא קויימו:

● הממשלה החליטה, בין היתר, כי תחילה יקימו את המפעל במחצית הגודל המתוכנן (160 אלף טון ייצור לשנה, בהשקעה של 120 מיליון לירות). אולם בן־ארצי הקים את הכל בבת־אחת — דבר שגרם עתה להכפלת ההפסדים.

● לפני הממשלה הונחו טיוטות־החוזים עם אלייד, לפיהן היתה אלייד אחראית לכך, כי שיטת המצע המרחף אכן תפעל, ואלייד היתה אחראית לתיקון כל הליקויים אם יהיו.

אך בחוזה הסופי שנחתם — נעלם הסעיף הזה, ואלייד פטרה עצמה מאחריות, דבר המאפשר לה עתה לסרב להשתתף בנזקים.

גם מעשה המור זה נעשה, לפי מימצאי מבקר־המדינה, ללא ידיעת הממשלה.

בנוסף, שינה בן־ארצי לטובת אלייד גם את הסכמי ההשקעה, כך שבסוף יצא, כי אלייד השקיעה 27 מיליון לירות בלבד, מתוך כלל ההשקעות, המגיעות עד היום ל־250 מיליון לירות.

מבקר המדינה מצא גם כי כל שיטת העבודה וביצועה היו מופקרות, לא היה כל פיקוח ישראלי על הביצוע, ולמעשה חיבלה אלייד ועיכבה את הקמת המפעל.

הכישלון הסופי

תיצאה הסופית: אלייד השקיעה 27 מיליון לירות — אותן קיבלה חזרה ממשלת־ישראל, כאשר מכרה לה את חלקה בחברה. כיום, לא ניתן לגבות ממנה אגורה בחזרה.

ממשלת ישראל הפסידה 250 מיליון לירות בניסוי שיטת ייצור המצע המרחף

(המשך בעמוד 23)

יראה הע

7. ג'ין מנואל ממוכה ממני בהרבה. היא שמנ
ונפול, וחגורה של עודפי שרמן מסביב למ
לגמרי מזו שלי, שהנני דוגמנית מוכרת.
לפגיעה חמורה בתדמיתי המקצועית ומסבה
8. לפי מיטב ידיעתי ואמונתי התכורן תיאטר

מישפט

שולחנו הנישא של בית־המישפט, כאשר טענה, בתצהיר שהגישה לבית־הדין, כי „ג'
לילי אבידן פרשה את מילחמת העכוזים על היא שמנמונת ובעלת עכוז
ונפול, וחגורה של עודפי ע

מילחמת

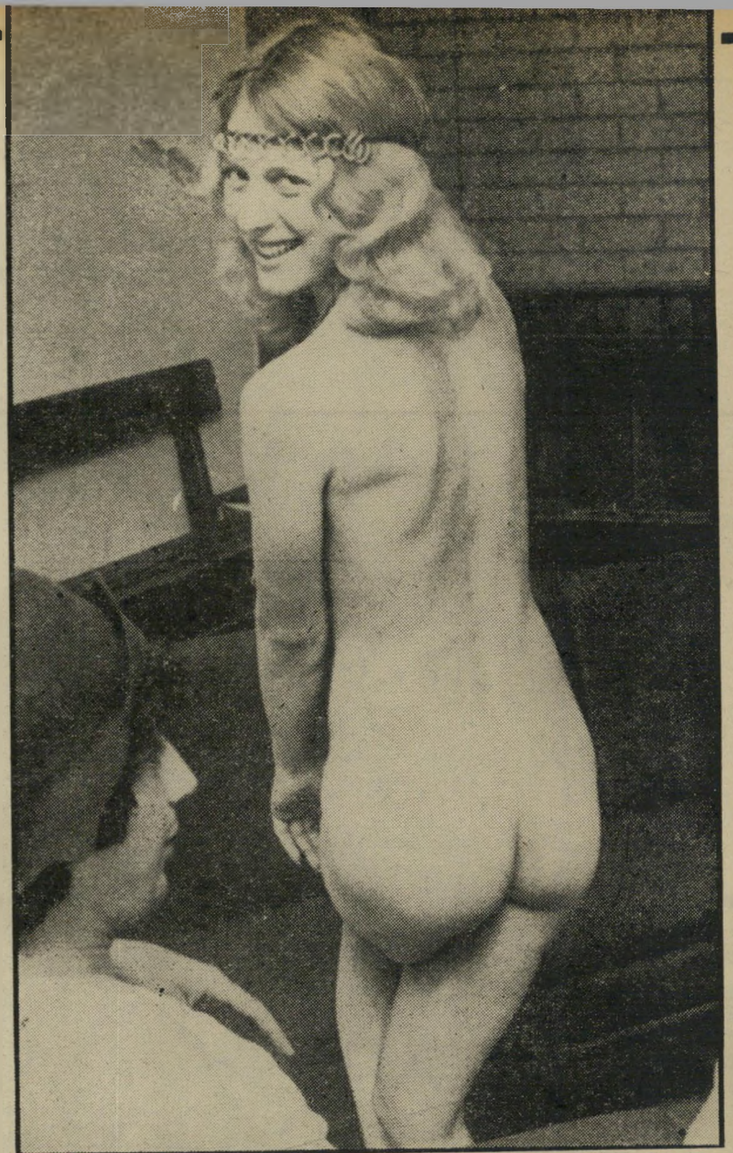

עכוז לעכוז זאב

מוצג מישפטי א' הוא ישבנה החשוף של לילי, האמור, לדבריה, למשוך את הקהל להצגה. במאבקה על מה שנראה בעיניה כשימוש לרעה, נקטה לילי בכלל: עכוז תחת עכוז.

ב משך כ: תקופת החזרות על הצגת בני הדוקטור, חיו השתיים כשתי יו־ נים. ללילי אבידן היה ברור שהיא תהיה כוכבת ההצגה, כשם שהיה ברור לה ש־ לג'ין מיינל ברור שהיא רק מחליפתה.

הריב בין שתי היונים פרץ זמן קצר ל־ אחר תחילת ההצגות, כאשר המפיק, רפי שחר, הודיע ללילי שהיא מפוטרת, ואת תפקידה תמלא דרך קבע ג'ין.

הודעת הפיטורין פתחה מלחמת־עכוזים נוראית, שנפרשה השבוע במלוא פרטיה נוכח פניו החמורים של בית־המשפט.

חזה גדול ונפול

ה יה זה לאחר שלילי פנתה לבימ"ש שלום בתל־אביב, באמצעות עורך־ הדין יעשיהו לויט, תביעה מתיאטרון לילך פיצויים של עשרת אלפים ל"י, על כך

שתי האויבות

ג'ין מיינל הא
בימים הטובים
הפכה הידידות לירִיבות, כאשר ג'ין תפסה את
משמאל: ג'ין בסצינות מתוך ההצגה. הגבר

שהתיאטרון השתמש בשמה ובתצלומיה ב־ מודעות־הפירסומת של ההצגה.

בתצהיר שהגישה לבית־המישפט, הת־ לוננה לילי אבידן: „ג'ין מיינל נמוכה ממני בהרבה. היא שמנמונת ובעלת עכוז שרוע ובלתי מחוטב וחזה גדול ונפול. יש לה חגורה של עודפי־שומן מסביב למות־ניים ורגליים שריריות וקצרות. הופעתה שונה לגמרי מזו שלי, שהנני דוגמנית מוכ־ רת. מובן מאליו שבתנאים אלה גורמת הופעתה תחת שמי לפגיעה חמורה ב־ תדמיתי המקצועית ומסבה לי נזק וסבל רב. מה גם שזוהי הונאת הקהל."

בתצהירה, סיפרה לילי כי ניתן לה להו

השוואה - חזית

זהו הצד החזיתי של לילי אבידן, אשר לפי דבריה גרם לצופים לנהור לחזות בה על הבמה בהצגת **בני הדוקטור.**

וזהו, לדברי לילי אבידן, הזיוף, שנקרא בפיה השחקנית הניו־זילנדית ג'ין מיינל, כי המילה „גדול" מוגזמת משהו. „חזה גדול ונפול." אין ספק, למראה המוצר עצמו,

ם וישפוט!

רגת ובעל עכוז שרוע ובלתי מחוטב וחזה גדול
תביים ורגליים שריריות וקצרות. הופעתה שונה
רבן מאליו שבתנאים אלה גורמת הופעתה תחת שמי
י נזק וסבל רב. מה גם שזוהי הופעת הקהל.
ז לילך מראש לבצל את שמי ותצלומי לצורכי

מנואל נמוכה ממני בהרבה. שריריות וקצרות. הופעתה שונה לגמרי מזו שלי, שהנני
וע ובלתי מחוטב וחזה גדול דוגמנית מוכרת." תביעתה של לילי נגד תיאטרון לילך
ן מסביב למותניים ורגליים הוגשה אחרי שפוטרה מתפקידה בהצגת בני הדוקטור.

העבודים

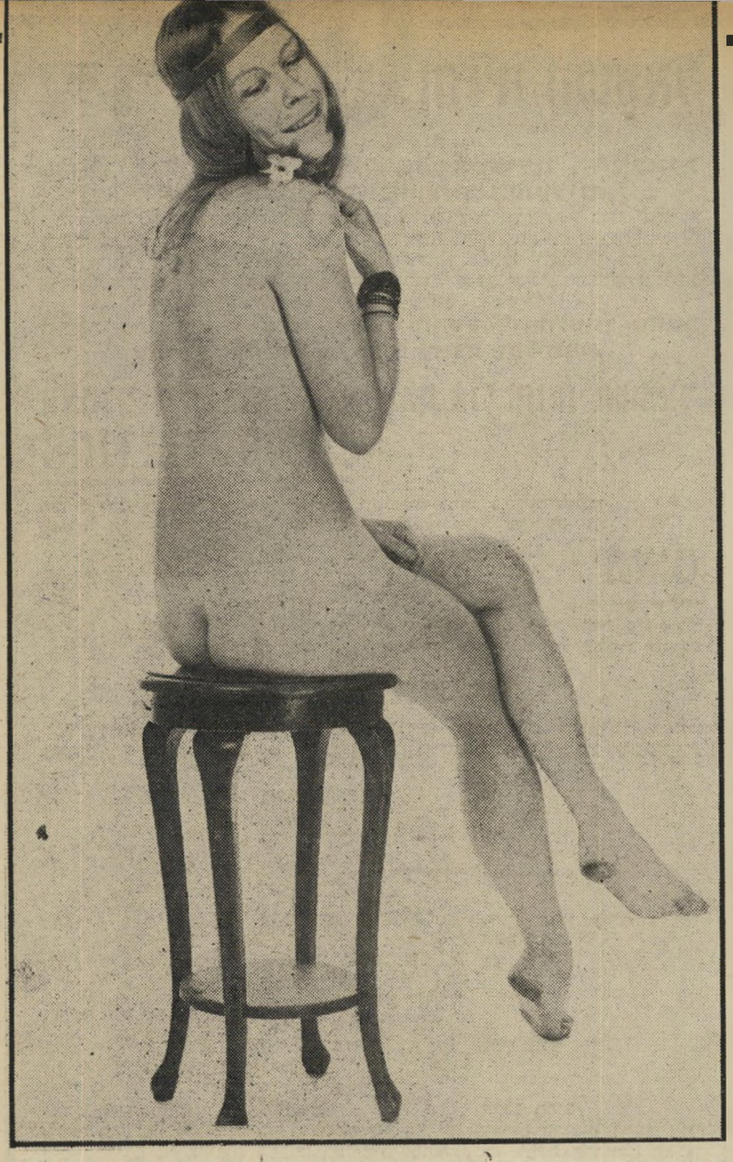

ליה ולילי אבידן הישראלית משתפות פעולה, של החזרות על הצגת בני הדוקטור. לימים, קומה של לילי ככוכבת ההצגה. בשתי התמונות ישוב למרגלותיה הוא השחקן מנחם עייני.

מקומי, השיב: „אל תבלבלי את המות. הקהל בין כה לא ישים לב להבדל.״

הגיב השבוע רפי שחר על האשמותיה של לילי:

„החלפנו את לילי אבידן מפני שהיא עשתה לנו צרות. היתה מאחרת לחזרות, לא היתה נשמעת לבמאי, וגילתה חוסר כישרון בתפקידה. למרות כל זה, רציתי לתת לה צ׳אנס נוסף. בהופעה באילת, הופיעה לילי, כפי שסוכם, בהצגה הראשונה, וג׳יין בשנייה.

„הקהל התאכזב מלילי. היא עשתה גימ־

ק בהצגת־הבכורה הראשונה, באילת, ואילו ב־ השנייה כבר העלו את ג׳יין במקומה: „לפי ידיעתי ואמונתי התכוון תיאטרון לילך מראש את שמי ותצלומי לצורכי־פירסומת בלבד, בלי לי להופיע בהצגה," טענה. „ג׳יין מיינל הוכנה דה בסתר, והוצגה בפני, רק בחזרות האחרונות, תי, למקרה של מחלה או היעדרות פתאומית קת.

חוסר־כישרון

אשר דרשתי מהמפיק, מר רפאל שחר, להודיע לקהל כי ג׳יין מיינל מופיעה ב־

ג׳יין מוצג מישפטי ב׳: זהו הישבן של מיינל, האמור להיות שרוע ובלתי מחוטב. בעוד שבעיני הדיוטות נראו ההבדלים בין שני המוצגים בלתי־מוחשיים, לעין בלתי־מזויינת, הרי שהמומחים התחלקו לשני מחנות, זה מצדד בעכוז זה, זה מצדד בעכוז זה. בין השאר יצטרך בית־המשפט בתל־אביב לשפוט בסוגייה.

נסטיקה על הבימה, תנועות משונות ו־ מיותרות. בקיצור, לא מצאה־חן בעיני ה־ קהל. בהצגה השנייה, מיהרנו להעלות את ג׳יין מיינל.

„ג׳יין עברה את המיבחן יפה, ואז הח־ לטנו שלא נוכל להמשיך עם לילי.

„כשבישרתי לה זאת, היא לא כעסה, אלא קיבלה זאת בשקט. הופתעתי כש־ ראיתי שהיא הגישה תביעה משפטית נגדי.

שילמתי לסוכן שלה, דויד אבידן, את מלוא התמורה עבור עבודתה — 1,200. ל״י לחודש."

על כוכבו החדש סיפר רפי: „ג׳יין היא ילידת ניו־זילנד, למדה בלט בלונדון, ו־ הופיעה בהצגות שייקספיריות. היא נמצאת בארץ כשנה, והופיעה כרקדנית בקזבלן ובסרט אחר. היא בחורה שקטה, והיא ולילי היו חברות טובות."

הגיבה לילי: „אם הקהל באמת מעדיף את ג׳יין — אני מעדיפה לא להופיע ב־ תיאטרון הזה. הגשתי את התביעה לא בגלל שפוטרתי, אלא בגלל שהתיאטרון המשיך לנצל את שמי ואת תמונות־הפירסומת שלי גם לאחר שפוטרתי."

מרי וחזית השמאל

בבחירות לוועידת ההסתדרות, הוועידה החקלאית וועידת הפועלות ומועצות הפועלים

נותרו עוד שלושה שבועות לבחירות להסתדרות. המנגנון הנתון כולו לשליטת המערך העבודה־מפ"ם מפעיל כל אמצעי שברשותו כדי לחסום את דרכנו למוסדות ההסתדרות הנבחרים. החוקות והתקנונים, שכולם נכתבו לתועלתו של הרוב, נרמסים אף הם בידי הבוסים ההסתדרותיים שכל אמצעי כשר בעיניהם ובידיהם להבטחת המשך השילטון שלהם בהסתדרות.

הראה להם שאינך פוחד, שאינך מהסס, שהחלטתך נחושה לחזק את האופוזיציה התקיפה והלוחמת.

הצטרף למרי! תמוך ברשימת מרי וחזית השמאל החנדב לפעולה!

חברים שלא התיצבו לפעולה ואוהדים המוכנים להתנדב — התקשרו למטה הארצי או למטות המקומיים המפורטים במודעה זו.

ימאים

הבחירות לוועידת ההסתדרות אצל חימאים מתקיימות ב־6.9 — חברים ואוהדים מבין חימאים מתבקשים להתקשר למטה הארצי.

אסיפות וחוגים

למרות אמצעי הלחץ המופעלים נגדנו במקומות העבודה ובקרבות, יערכו השבוע האסיפות והחוגים במקומות ובשעות המפורטים להלן:

יום ה'	23.8	12.30	מפעלי קראוס,	
			גבעת הרצל 123, **ת"א**	א. וילנסקה
		20.00	בבית הפועלים, **עפולה**	אריה ארנון
		20.00	בבית עמי שוורץ,	
			סוקולוב 53, **הרצליה**	אלכס מסיס
			בבית יוסף מלר,	
יום ו'	24.8	20.30	הגליל 37, **כרמיאל**	ד"ר ראובן קריץ, יוסף דוויק
יום א'	26.8	21.00	קיבוץ **כרם שלום**	דני פתר
		19.00	בבית יחיאל בונה,	
			הגולן 132, **רמת החייל**	
			(אסיפה אזורית לעבר	
			הירקון, ת"א)	פרץ עופר
יום ג'	28.8	21.15	קיבוץ **דביר**	
			(קיבוצי הסביבה — מוזמנים)	אלכס מסיס

דוברי הרשימה יעמדו ברצון לרשותם של חברים ואוהדים הרוצים בקיום חוגי בית בבתיהם או אסיפות הסברה במקומותיהם. התקשרו למטה הבחירות הארצי (03־283288/9) כדי לתאם את הזמן והדובר.

כסף!

אין לנו כסף. התקציב הכולל שלנו יחיה קטן פי מאה וחמישים מתקציב המערך, פי חמישים מתקציב גח"ל ופי עשרים עד עשר מכל מפלגה קטנה אחרת.

כל תרומה שלכם תתקבל ברצון, מלירה אחת ועד אלף לירות (מתקבלות גם תרומות גדולות יותר..) איננו מזלזלים בשום תרומה. פעולות חיוניות שלנו מתעכבות מחוסר כסף! תרמו למרי וחזית השמאל!

הסברה בערבית

השבוע התפרסמו מצע („עיקרי מרי") וכרוז לקראת הבחירות להסתדרות — בערבית. שלחנו אותו לכל מי שביקש חומר הסברה בשפה זו. אם יש לכם כתובות נוספות למשלוח חומר בשפה הערבית, אם אתם רוצים להקים סניפים וחוגים בכפרים ובערים הערביות — התקשרו למטה הבחירות הארצי. דרושים לנו מתנדבים לחלוקת חומר הסברה בישובים הערביים.

רשימת המטות באזורים ובמחוזות

המטה הארצי: בר־כוכבא 71, תל־אביב 283288/9; **אילת:** מתי גלעדי 354/5, ת.ד. 602; **אום אל פחם:** אחמד סעיד מוסטפה ג'ברין; **אשדוד:** אילן גולדשטיין, 24483־055; **באר־שבע:** פולק, טלפון 6369־057; **בת־ים:** ברגמן, ת.ד. 290; **הוד השרון:** יגאל זלמנסון, שרת 11; **הרצליה:** עמי שוורץ, סוקולוב 53, 983027־03; **חדרה:** אליעזר פיילר, קיבוץ יד חנה; **חולון:** לחמן, שרת 15; ג'ורי, ז'בוטינסקי 29, 859503־03; **חיפה:** אליעזר דומקה, זלמן שניאור 73, 234210־04; שרה לוונברג, חרמון 35, 64181־04, כתובת למכתבים: ת.ד. 2273; **קריות:** יוסי בלגלי, שיכון רסקו 24, קריית מוצקין, 732535־04; **טבעון:** בנימין תמיר, אמנון ותמר 8, 931194־04; **ירוחם־דימונה:** ישעיהו שולץ 642/1, כפר ירוחם; **ירושלים:** דפוס גיא, רזנברג 5, 231180־02; שליין 6 כניסה א', בית הכרם; **כרמיאל:** יוסף מלר, הגליל 37; **לוד:** יצחק נדלקוף, שיכון חסכון ג' 46; **מקר:** מוחמד נבולסי, מקר; **נוף־ים:** רות חוגן, הפרסה 17, 938176־03; **נצרת:** ראובן עמיאל, יזרעאל 12, שכונה דרומית, נצרת עילית; **נתניה:** דורה בן בסט, שמול הנציב 32, 24163־053; **עפולה:** קרול אינשטיין 16/402 ת.ד. 541; **ערד:** יעקב רוזנבלום, אלעזר בן יאיר 53/6; **פתח־תקווה:** אורן, איכילוב 4, 912494־03, רושטילד 115, 907887־03; משה גבזה, נחלת צבי 40, 916183־03; **רחובות, נס־ציונה, גדרה:** קולי ברקוביץ, אלקלעי 4, 954344־03; **ראשון־לציון:** ציון פארידיאן, יעקב כהן 138, רמת אליהו 948164־03; **רמלה:** פריד בורשא, ביאליק 20, 961297; **תל־מונד:** צבי אברהמי, כפר הס, 922174; **תל־אביב** (גוש דן): מטה מחוזי: בר־כוכבא 71, 283288/9 (רכז המחוז: א. האס בשעות 16.00־19.00); **קריית־שלום:** ברישטיין, דיק 6, 822458־03; **רמת־גן:** אינגריד לביא, כובשי עזה 9, 741495־03; **עבר הירקון** (רמת חייל, מעוז אביב, אפקה, יד המעביר, תל־ברוך, הדר יוסף), יחיאל בונה, הגולן 132, 778921־03; **יפו:** נתן פרייר, רחוב סהרון 28, יפו ד', 866358־03.

במדינה

(המשך מעמוד 14)

הפועל של ההסתדרות, אלכס מסיס, ר־סיעתו. אלא שהפעם נוסף אליהם מבקש נוסף: יו"ר ועד עובדי המתכת במיכרה הנחושת תמנע, מטי גלעדי.

טיעונים פירמליים. החלטתו של ה־שופט מני לדחות את הבקשה היתה מבוססת על טיעונים פורמאליים: לדעת השופט, לא מיצתה הסיעה את הליכי הביקורת הפנימית בהסתדרות.

בפני השופט אשר טענו נציגי ההסתדרות טענה דומה. הפעם פנתה הסיעה תחילה לוועדת הבחירות המרכזית, למזכירות וע־דת־הביקורת, ולמליאת הוועדה. טענתה: ההצבעות לוועידת־ההסתדרות ולמועצות־הפועלים צריכות להתקיים בשני פתקים נפרדים, ובשתי מעטפות נפרדות.

השנה, החליטה הסיעה להתייצב לשורה של מועצות. אך גם הפעם היה הבוחר, בכל מקום, נתון להחלטה בטרם חצבעתו: במקומות בהם רצה הבוחר לפצל הצבעתו בעד סיעה אחת למועצת הפועלים, ובעד סיעה אחרת לוועידת ההסתדרות — כמו למרבית פועלי אילת למשל — נמנעה ממנו אפשרות זו.

שיטה כזו של בחירות גורמת לכך שלמעשה אין הבחירות למועצות הפועלים מתקיימות כלל. אלה נקבעות על־פי תוצ־אות הבחירות לוועידה הארצית.

מנוגדים לחוקה. נהלי־בחירה אלה היו נהוגים בהסתדרות עשרות שנים — למרות שהם מנוגדים לחוקה הכתובה. כל המפלגות הסכימו להן בשתיקה — מלבד מרי.

בבית־המשפט המחוזי נתקלה הסיעה ב־סוללת פרקליטים, כשבראשה נשיא לישכת עורכי־הדין, יצחק טוניק.

„ההסתדרות היא אגודה עותומנית," חזר הפרקליט הוותיק על טענות חבריו למקצוע, שנשמעו כבר בכל המשפטים הקודמים שהוגשו נגד ההסתדרות על־ידי הסיעה. „חברי מרי קיבלו על עצמם את התקנות והחוקים כשנכנסו להסתדרות. אם אינם רוצים לפעול בהתאם, עליהם לעזוב..."

מפחד או מופר. השופט שלמה אשר קיבל את דעתו של עורך־הדין זיכרוני כי אין הדבר כך.

טענתו של טוניק ושל יו"ר ועדת ה־בחירות, מנהל תיעוש אפרים ריינר, כי „דחיית הבחירות תעלה 10 מיליון ל"י," נענו בהצהרותיו של זיכרוני כי „אין צורך לדחות את הבחירות." ובהערתו של השופט: „הדמוקראטיה איננה עניין מס־חרי. בעניין מסחרי אתה שוקל את הסאון מבחינה מסחרית, לא בענייני בחירות."

תגובה חריפה. „אבל עשרה מיליון ל"י," חזר טוניק — ונתקל בתגובתו החרי־פה של השופט: „מה אדוני רוצה לומר — שאם זה עשרה מיליון ל"י, אני אחליט אחרת?"

אחרי יומיים של עדויות וסיכומים, פרש השופט ללישכתו, מבלי שהודיע עדיין על מועד מתן פסק־הדין. לשני הצדדים ב־משפט הערעוני היה ברור, כי החלטתו של השופט תינתן אחרי שיקולים ממושכים בתועלת שתיגרם לדמוקראטיה, אם יינתן צו־ההפרדה המבוקש — או מידת הנזק שתיגרם לסיעה המבקשת, אם הוא לא יינתן.

דרכי־חיים

האיש שאיננו

פוחד לדבר

„נתתי שוחד לשוטר פכימה," מצחיר בשלווה הירקן מגבעת־אולגה

לוא היה אברהם גרבי יודע אילו טרדות תגרום לו אותה מריבה קטנה, ספק אם היה מניח את ידיו הכבדות על אותו פועל ערבי אלמוני.

אולם הוא לא ידע, ומשום כך הניח.

התוצאה: בצהרי אותו יום, זמן קצר לאחר הקטטה, הגיעה ניידת לפתח ביתו של גרבי. והוא נתבקש להתלוות לתחנת־המשטרה.

המשכנעים. גרבי הנדהם, אזרח בעל כבוד בשכונתו, ניסה להסביר לסמל כוכב, אשר על הניידת, כי לא ייעשה כזאת: „כולם בסביבה מכירים אותי," הסביר לשוטר כגבר לגבר. „אני המנהיג כאן. למה תבוא המשטרה ותעשה לי בושות לעיני השכנים?"

סמל כוכב סירב להקשיב, וגרבי (37) השחום והמוצק סירב לבוא. התוצאה: השוטרים ניסו לשכנעו בכוח לבוא איתם.

נסיונם לא עלה יפה כל־כך. בייחוד כשלעזרת גרבי נחלץ אחיו ציון. התוקפים נסוגו, וכעבור זמן הופיע במקום מפקד תחנת־המשטרה במקום.

מעשה מזכיך. „הקצין ברונשטיין שוחח איתנו," מספר אברהם גרבי, יליד טריפולי שעלה ארצה בן 12, „והוסכם שאני ואחי נבוא לתחנה בעצמנו. הגענו לתחנה, ואחרי כמה זמן האשימו אותנו בתקיפת שוטרים."

אחד השוטרים שבתקיפתם הואשמו אב־רהם ואחיו היה לא אחר מאשר רב־סמל סבימה. כאשר שמע זאת גרבי, נמוגה סבלנותו הקצרה לחלוטין.

שכן רב־סמל פכימה, אליבא דגרבי, נהגה במשך תקופה ארוכה מתשלומי־שוחד קבו־

משחד גרבי (בביקור בחולנד)
מחיר הגמישות

עים מצד גרבי. אז עכשיו שהוא יעשה לו מעשה מלוכלך כזה, התפלץ גרבי. התפלץ — ושפך את ליבו בפני חוקריו.

גמישות. סיפורו של גרבי היה פשוט: „רציתי יחסים טובים עם המשטרה," הס־ביר, כאילו היה זה הדבר הטבעי ביותר בעולם. „זה נורא קשה לנהל עסקים אם אין גמישות מצד החוק."

הוא זכה לגמישות מצד החוק, לדבריו, גם כן בעקבות קטטה קטנה. גם אז התער־בה המשטרה, והשוטר פכימה גבה ממנו עדות: „עד אז, אף פעם לא הזדמן לנו להכיר אחד את השני מקרוב," סיפר גרבי. „בסוף החקירה, התגלגלה שיחה בינינו. פכימה שאל אותי במה אני עוסק. אמרתי לו, סוחר בפירות וירקות. אמר לי, ולא תביא לי קצת מזה? אמרתי לו, ולמה לא?"

5 ערים. הקצינים שהאזינו לסיפורו של גרבי, בדבר העוול שעשה לו רב־סמל פכימה, סירבו להאמין כי שוטר עברי לוקח שוחד. גרבי סירב להאמין כי קצינים עבריים לא יאמינו למוצא־פיו של אברהם גרבי, הזעיק חמישה עדים שאישרו את דבריו.

עדים אלה היו אחיו ציון, שהודה בנתי־נת שוחד, יצחק כהן, סוחר מפרדס־חנה, שהודה בנתינת שוחד, חלפון כחלון, אחד מפועליו של ציון, שהודה בנתינת שוחד, נהג אמבולנס ערבי בשם עדנן, שהודה כי שימש כשליח בנתינת השוחד, ועולה חדש בשם רוז'ה, המתפרנס מהובלת ירקות ופירות, שהודה כי שימש גם הוא כשליח לאותה מטרה.

יחסים. לששת המשחדים הוצע להיבדק במכונת־האמת. הם קיבלו את ההצעה — בתנאי שגם פכימה ורעייתו ייבדקו.

„יש בגבעת־אולגה עוד הרבה בני־אדם ששמרו על יחסים תקינים עם המשטרה כמוני," טען גרבי השבוע בלהט. „אבל אלה מיסכנים, מפחדים לדבר."

(המשך מעמוד 19)

של אלייד — שהוכח, כי אינו שווה כלום. בנוסף, אלייד הצליחה גם למנוע את ישראל מלהתחרות בה.

להישגים נפלאים אלה, אחראים אפריים בן־ארצי ומיכאל צור, שסלל בפניו את הדרך.

כדי להבין כיצד הצליח צור במשימתו הגאונית מן הראוי היה לעמוד על ה־קאריירה שלו.

מיכאל צור נולד בשנת 1928 למשפחה דתית בגרמניה, עלה ארצה בשנת 1934, היה מפעילי נוער המזרחי.

כאשר התמנה הרמן הולנדר למנכ"ל משרד המסחר והתעשיה, הביא עימו את צור לעזור לו. לאחר פרישת הולנדר, עבר צור למשרד האוצר, כמנהל האגף למימון היבוא והיצוא. בסוף 1955, כאשר התמנה ספיר לשר המסחר והתעשיה לקח עימו את צור, ותוך שנה מינה אותו מנכ"ל.

צור הוא לכל הדיעות אחד האישים הבולטים בכל מקום בו הוא נמצא. בעל הופעה חיצונית מרשימה, כושר־דיבור משכנע, יכולת ניתוח מעולה, הוא לרוב מעל ומעבר לסובבים אותו. באחת הישיבות של ראשי המשק, בה הסביר תוכנית כלכלית מסובכת, הפסיקו אשכול המנוח — שהיה אז שר־האוצר — ואמר לו באירוניה: „צור, תיזהר שלא לטוס אף פעם במטוסי אלקטרה. אם נפסיד אותך, תתמוטט כל המדינה...“

מונופול לידיד

צור הוא מבריק ומחונן, נוהג להחליט על סמך אינטואיציות, וכך גרר את המדינה לא אחת להרפתקאות רבות. הוא גם הרפתקן באופיו, הסתבך לא פעם בעבר בעניינים שונים.

באוגוסט 1957 התפרסמה חקירה של מבקר המדינה בדבר טובות־הנאה שהעניק מיכאל צור לחברה אלמונית עד אז בשם זורו.

החברה הוקמה בשנת 1953 על־ידי פנחס רוזנברג, ידיד של צור מן המזרחי. זורו קיבלה מצור מעמד מונופוליסטי ביבוא — בימים כאשר רשיון־יבוא היה שווה הון.

אולם גם אחרי התערבותם של המנהלים והכללים של משרדי האוצר והמסחר והתעשיה, המשיך צור, שהיה אז מנהל המחלקה למימון היבוא והיצוא באוצר, להעדיף את זורו.

לא רק מבקר המדינה, אלא גם משרד האוצר חקר את עסקי צור ורוזנברג (היו אז ריינונים כי השם זורו הוא קיצור השמות צור־רוזנברג). החקירה גילתה, כי זורו קיבלה רשיון־יבוא למלט לבן בכמויות גדולות — ומיכאל צור פטר את המלט הזה, משום מה, מהיטל־יבוא.

כן התגלה גם, כי צור הכניס את זורו כשותפת בחברה ליצוא למערב־אפריקה, שהוקמה אותה עת, ואשר נהנתה מחסדי הממשלה. השותף העיקרי בחברה ליצוא היתה צי"ם — אותה מנהל צור היום.

קבע אז מבקר־המדינה בדין־וחשבון שהגיש:

„לזורו הוענק מעמד מיוחד ובלעדי בעיסקה זו. התיקים אינם מראים, כי מקרה זה, היוצא מגדר הרגיל, הובא לשם דיון לפני שר־האוצר או מנכ"ל האוצר.“

למרות כל הגילויים המרשיעים לא נמשכה החקירה. עד היום לא ברור מדוע הועדפה חברת זורו על־ידי צור.

אין יסוד להאשמות

כמה שנים לאחר מכן, במאי 1962, התפטר המפקח על היהלומים, יונה חצור, כמחאה על דרך ניהול העסקים בקניות יהלומים באפריקה על־ידי מיכאל צור.

חצור נפגש אז עם שרי־ממשלה, מסר להם חומר מאשים נגד צור. צור מצידו התלונן לפני פרקליטות המדינה כאילו חצור מסר סודות־מדינה לסינדיקט־היהלומים בלונדון.

חקירת הפרקליטות העלתה, כי אין יסוד להאשמות צור, אך משום מה, שוב לא נפתחה כל חקירה בהאשמות חצור נגד צור.

פרשה נוספת היתה אופי היחסים בין צור לאפריים אילין, שנהנה כל השנים מהעדפות מופלגות אצל משרד המסחר והתעשיה.

אולם כל חפרשיות כולן לא הפריעו למיכאל צור להמשיך ולנהל ביד רמה את משרדו — תוך חיפוי מלא מצד פנחס ספיר.

כיום, מיכאל צור הוא יו"ר מועצת־המנהלים של בתי־הזיקוק בחיפה ושל צי"ם. הוא חבר מועצת־המנהלים של אל־על. הוא המנהל הכללי של החברה לישראל — חברת־ההשקעות שגייסה 50 מיליון דולר מגרמנים, — תמורת שיחרור כמעט מלא ממיסים — והשקיעה אותם ב־ענפי שירותים לאיצרניים.

בן־ארצי, בינתיים, ממשיך להיות יו"ר מועצת־המנהלים של תיעשיה צבאית, חברת־הנשק הישראלית.

אתה והלירה

כותנה וחיטה - יתייקרו

ישראלים המחפשים השקעה בטוחה לכספם — יעשו בחומכמה אם ישקיעו כיום בקניית כותנה וחיטה.

מיצרכים אלה ניתן לקמתם גם ביש־ראל, מתוצרת מקומית, וגם בבורסת המיצרכים בשיקאגו.

ממשלת ארה"ב עומדת לאסור את יצוא הכותנה מארצה בגלל הקניות הענקיות מצד ארצות שונות ברחבי העולם, הגורמות למחסור בכותנה בארה"ב עצמה.

היבול הצפוי השנה בארה"ב הוא 12.3 מיליון כריכות־כותנה. מזה קנו כבר זרים 6 מיליון כריכות. הקונה העיקרית היא יפן, המשלמת עד 1.2 דולר לקילו כותנה — לעומת 66 סנט לקילו בעבר. כאשר תאסור ארה"ב את היצוא, יעלו המחירים בחמישים אחוזים לפחות.

גם חיטה כדאי לקנות מאותן חסיבות: ארגנטינה, שהיא אחת מייצרני החיטה הגדולות בעולם, סבלה השנה שיטפונות עזים ובמקום לייצא חיטה, נאלצה לקנות בארה"ב 7.3 מיליון בושל'. גם סין העממית רכשה 16.4 מיליון בושלים מחיבול שעדיין בשדות.

לשתי קונות אלה מצטרפות הזמנות לא־צפויות מצד ישראל, מצריים, יוון, הודו ובוליביה. וכל זאת — בעת שיבול החיטה בארה"ב יקטן ב־10% משתקף.

התוצאה: כבר היום משלמים בשיקאגו 4.24 דולר לבושל — מחיר־שיא של כל הזמנים. לקראת תקציר יעלה המחיר עוד יותר.

*) בושל שווה ל־8 גלון.

מיתון חריף ב־1974

אדריכל־מיחות זנבר
עצירות חריפה

למרות כל ההכחשות תהיה 1974 שנת המיתון החדש.

הסיבה תהיה אותה הסיבה שגרמה למיתון ב־1966: עודף דירות, שגרם לירידה משבר בבנייה.

בשנת 1972 החלו בבניית 66 אלף דירות, בעוד שהביקוש השנתי הוא 45—50 אלף דירות — כולל דירות לעולים.

כיוון שקיימות עדיין כיום בשוק כ־7 אלפים דירות ריקות, שנרכשו למטרות השקעה — הרי בשנת 1974 ייווצר עודף של 25 אלף דירות — כרבע מכלל התחלות הבנייה. עודף זה גרם למיתון ב־1966, — והוא יגרום לו הפעם שוב. נגיד בנק־ישראל משה זנבר יודע זאת — והוא חזר הפעם על כל הצעדים שנקט בשנת 1966, כיועץ שר־האוצר, כדי לגרום למיתון: כמו ב־1966, מצמצם זנבר את האשראי, כך שתוך שנה ייווצר מחסור חמור בכסף. יחד עם השקעות ענקיות בבתים לא מכורים — בהיקף של כ־5 מיליארד לירות, אותן יהיו הקבלנים חייבים לבנקים — יגרום הדבר להקטנה חריפה נוספת בביקוש, ולעצירת האינפלציה. המיתון של 1974 יהיה חמור הרבה יותר מזה של 1966, ויגרום מיד לפיטורים ואבטלת 80 אלף עובדים ערביים מן השטחים.

תוצאות נאות בקבוצת „סווים־אייר“

בנק סווים־ישראל סיים את 1972 בתוצאות יפות.

הבנק היה בשעתו בבעלות החברה המרכזית וממשלת ישראל, אחר נמכר למשקיע היהודי מצ'לי, חוזה קליין, המחזיק עתה את כל המניות בידיו. ממשלת ישראל נותרה עם איגרות־חוב בשווי 8 מיליון פרנקים שווייצריים, שאינן מכניסות לה דבר.

הניהול הגרוע של הבנק, לפני תקופת קליין, היה הגורם העיקרי לסבך הכספי שלתוכו נקלעה החברה המרכזית — סבך שהביא בסופו של דבר למכירתה לקונצרן כלל.

בדין־וחשבון לבעלי המניות מגלה חוזה קליין, כי מאזן הבנק גדל ב־17.6%, הגיע ל־2.6 מיליארד פרנק שווייצרי. ההון והקרנות גדלו ב־6% לערך, מגיעים ל־173.5 מיליון פרנק שווייצרי. הרווח הנקי של הבנק גדל ב־15%, הגיע ל־9.5 מיליון פרנק שווייצרי.

לבנק כמה חברות־בנות. העיקרית היא אמריקן בנק אנד טרסט בניו־יורק, בה שותפים קבוצת פיליפ קלוצניק ואייב פיינברג (קלוצניק הוא גם יושב־ראש מועצת המנהלים של קבוצת סווים־ישראל כולה). בנק זה הגיע למאזן של 333 מיליון דולר, חילק דיבידנד של 10% על הון של 20 מיליון דולר.

חברת־בת אחרת היא סוסייטה בנקר דה פיננס בפאריס, שהיקף מאזנה 323 מיליון פרנקים צרפתיים, והונה 22 מיליון פרנק.

סווים־ישראל מחזיק גם בבנק מימון הישראלי, שמאזנו גדל ב־15.5%, הגיע ל־37 מיליון לירות, והחון העצמי שלו ל־7 מיליון לירות.

חברות־בת אחרות הן הבנק לסחר־חוץ בטונטה־וידאו ובנק סנטרד בבלגיה.

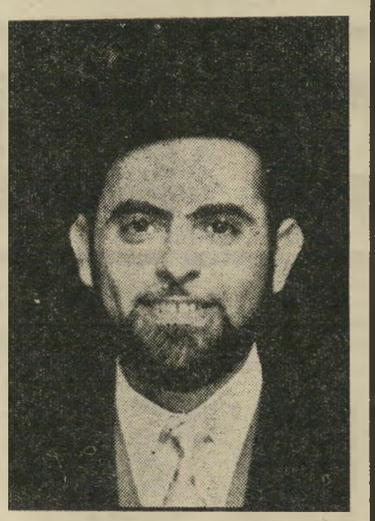

משקיע ערביך
6 מיליון במחיר 4 מיליון

איך להרוויח מליונים - בלי להתאמץ

שמעון ערבליך היה יהלומן אלמוני, כאשר ירד לבלגיה. הוא חזר לישראל כאשר הוצע מפעל ארטיק פושט־תרגל למכירה, בגלל חובות של כ־11 מיליון לירות — והתפרסם בן־לילה. היו כמה קונים למפעל. השופט שלמה לובנברג, שטיפל במכירת המפעל, העדיף את ערבליך, שהציג את עצמו כמשקיע־חוץ.

ערבליך הציע עבור ארטיק 4.1 מיליון לירות — מזה כחצי מיליון במזומן. את היתרה התחייב לשלם במשך חמש שנים, בריבית של 11%, כשהתשלום הראשון מועד פרעונו לאחר 18 חודש.

נוסף לארטיק, קיבל ערבליך גם את הזכות על המגרש הענק בבת־ים, שעליו נבנה המפעל — תמורת תתחייבות לשלם 1.1 מיליון לירות במזומן. כמה ימים לאחר ההסדר פנה ערבליך שוב לבית־המשפט, קיבל אישור לשלם במזומן רק 300 אלף לירות, ואת היתר כעבור שנה, וקיבל לרשותו את המגרש בן 6.5 הדונם.

תמורת התשלום במזומן של כחצי מיליון לירות, קיבל ערבליך את הנכסים הבאים: בית־קירור בחיפה, שנאמד אז ב־600 אלף לירות, בית־קירור חדש בנתניה, על 2 דונם קרקע, שנאמר אז ב־800 אלף לירות. בית־קירור חדש בקריית־אריה, תמורתו הציע אז שקם 800 אלף לירות. בית־קירור בירושלים, שנאמד אז בחצי מיליון לירות. מפעל ייצור על מיבניו וציודו הטוב, בנס־ציונה — כולל מגרש בן 6 דונם (שווי הציוד והמיבנים בלבד, ללא הקרקע — 3 מיליון לירות).

בנוסף, קיבל גם 3000 מקררים של ארטיק הציב בנקודות־מכירה ברחבי הארץ — בשווי 900 אלף לירות.

בסך־הכל קיבל ערבליך לידיו רכוש בשווי 6.6 מיליון לירות — במחיר 4.1 מיליון. כל זאת — ללא המיגרש: את המגרש בבת־ים החכיר ערבליך מייד לוויטמן, במחיר 550 אלף לירות לשנה. בכסף זה ישלם לבית־חמשפט את התחייבותו במשך חמש שנים.

ומהיכן גייס את הסכום הראשון של שילם במזומן? פשוט מאוד: מהמלאי שנותר במפעלי ומחסני ארטיק, ואשר נאמד במיליון לירות.

רוטשילד נגד הגרמנים

הברון אדמונד דה־רוטשילד חטיל וטו על תוכניות של פנחס ספיר לאיחוד חברת הגרמנית של הברון (החברה לישראל, בה שולטים הברון יחד עם סר זיגמונד וברוג ומשקיעים מגרמניה) עם החברה הגרמנית לישראל השנייה, אותה מקימים בימים אלה מנכ"ל האוצר אברהם אגמון ומנכ"ל ישראלום עוזי רסקין.

רוטשילד הודיע, כי לא ישב בחברה אחת עם „פרנקפורט־שטראסה“ — כינוי למשקיעי החברה השנייה, שרובם עשו את כספם בעסקי־שעשועים למיניהם.

התוכנית למיזוג שתי החברות, או לפחות הקמת חברת־בת משותפת, נועדה לפתור את הסבך שנוצר עת הבטיחו אנשי האוצר למכור את הבנק לספנות הממשלתי — לשתי החברות.

בנק הספנות, המנוהל על־ידי ד"ר א. ברגמן ושאול בר־זאב, מתוכנן להפוך לבנק שיממן את ענף התחבורה כולו — חיבשתית, חימית והאווירית. כיום ממן הבנק בעיקר את ענף הספנות.

מאזנו האחרון של הבנק חגיע למיליארד לירות, והון המניות והקרנות ל־40 מיליון לירות. הרווח נטו הסתכם ב־8.5 מיליון לירות — כעשרים אחוז על ההון.

מועצת־המנהלים של תישלובת־ערד.

רבע המיליארד שהסדידו השניים בחר־פתקח חסרת־השחר לא פגם כהא־זה ב־קאריירה שלהם.

במדינה

דרכי אדם

החור הגורלי

פירצה בחוקי הסעד גורמת להפקרתו כרעב של פועל שאיבד את כושר עבודתו

ריצ'רד גרגו נדהם: ההודעה שבידו, מטעם לישכת הסעד של עיריית חולון, בישרה לו כי מעתה ואילך הוא זכאי לת־מיכת סעד חודשית של 255 ל"י.

גרגו בן ה־50, שמימיו לא פנה ללישכת הסעד, פתח בחקירה, גילה כי ידידים פנו בשמו — והלישכה מצאה שפנייתם מוצדקת.

היה זה פיתרון עצוב מאוד, ועלוב מאוד, למקרהו של גרגו.

אינסוף רופאים. שנה לפני כן, עוד היה ריצ'ארד פועל יצרני במפעל אמקור בחולון. תריסר שנים ברציפות עסק בצי־פוי ידיות בכרום וניקל במחלקת הגלווני־זציה של המפעל, עד שבאחת הימים חש ברע, אושפז בבית־חולים.

במשך שמונה חודשים נבדק על־ידי אינ־סוף רופאים, באינסוף מוסדות רפואיים. כולם נכשלו באבחנת מחלתו, לא ידעו להסביר את החום שתקף אותו, את החול־שה הגופנית והדופק הגבוה.

יחס יפה. כולם התייחסו אל ריצ'ארד יפה: הוא קיבל משכורת בעד עשרת החודשים שלא עבד. לאחר־מכן, קיבל את ההודעה מלישכת־הסעד. מקרן־התגמולים קיבל את המענק הגבוה ביותר, המשולם כרגיל רק במקרה מוות — 5.000 ל"י. נק־בעה לו דרגת נכות של 80 אחוז, מאחר שהוא אינו מסוגל לכל עבודה. אשתו אסתר, אחות במקצועה, אינה יכולה לצאת לעזור בפרנסת־הבית, חייבת לטפל בו ללא הרף.

כך, נאלצים בני הזוג להתקיים על 255 ל"י לחודש. מאחר שמחלתו לא אובחנה, לא ניתן היה לקבוע אותה כתאונת־עבו־דה, ולפיכך לא זכאי ריצ'ארד לפיצוי מ־הביטוח־הלאומי. רופאים שבדקוהו המליצו כי ייצא לפנסיה מוקדמת. אולם באמקור אין דבר כזה.

מוכרים התכשיטים. הוא כתב ל־ראש־הממשלה, לחברי־הכנסת, למבקר ה־מדינה. מכולם לא זכה לישועה. „חיסלנו כבר מזמן את כל החסכונות שלנו," מספר גרגו, „וכיום אנחנו חיים מהתכשיטים שאשתי הביאה איתה ממצריים. כשהתכ־שיטים ייגמרו, נהיה על סף הרעב."

ריצ'ארד תובע מאמקור תמיכה מקפת, בטענה כי מחלתו נגרמה על־ידי תנאי עבודתו, מסרב לקבל את הפיצויים המגי־עים לו כחוק. אולם אמקור, שהוא קונצ־רן־ענק, בעל מפעלים רבים, וקשור ב־קפדנות לחוזי־העבודה שלו, לא ראה מקום להיעתר לבקשתו:

„מקרהו של גרגו הוא ראשון מסוגו," הגיב ברוך רונן, מנהל המפעל בו עבד גרגו. „איש מעובדי המפעל לא חלה מעו־לם במחלת־ריאות כלשהי. ככל שהמקרה מצער, הרי גרגו קיבל את מלוא הטיפול, תשומת־הלב והזכויות המגיעות לו על פי חוזה־העבודה.

„ישנם תמיד מקרים בלתי־צפויים, שאינם מכוסים על־ידי חוזה־העבודה."

תיקשורת

טלפון שבור

משרד התיקשורת ניתק את המלפון — ושכח למה

„אל תהיי שקרנית ואל תנסי לסדר אותי. לא שילמת, ולכן אני מנתק לך את הטלפון."

רינה צורף היתה מוכנה להתעלם מ־סיגנונו האדיב של איש מישרד התיק־שורת. יותר מכך הטרידה אותה העובדה שהיא לא מצאה כל דרך לשכנע אותו כי שילמה את החשבון, שלפי דבריו לא שולם.

תצלומי הוכחה. היה זה חשבון מ־חודש דצמבר 1972, שלא שולם בזמן. הטלפון נותק, ושלושה ימים אחרי הניתוק שילמו הצורפים את החוב, שהסתכם ב־מאה ל"י.

הטלפון חובר מחדש — אולם כעבור חודש נותק שוב. מאז חזר ונותק שוב ושוב, כשכל תצלומי הקבלה ששולחת מש־פחת צורף למישרד התיקשורת אינם מו־עילים לה. בפעם האחרונה, נותק הטלפון ב־18.7.73 — חצי שנה לאחר תשלום החוב.

כאשר נשאל מישרד התיקשורת לסיבת שורת הניתוקים בכלל, והאחרון בהם ב־פרט, השיב שמואל לביא, בשם מנהל המ־חוז: „לא הצלחנו לברר מה סיבת הניתוק."

מינה בן־ארי עם בעלה עמי, במסדרון בית־המישפט המחוזי

אחות-ערב עם פדרו

היה זה בעת שבת־רעים גם יחד מסביב לבקבוק טקילה, בבר של ה־עיירה המחיקאנית הקטנה, כאשר נסבה השיחה על דון חואן, הגביר המופלג מעיר־המחוז הסמוכה:

„אה, דון חואן," התרברב פדרו, „מכר ותיק שלי."

„שלך, פדרו?" ליגלגו החברה. „מאיפה מכיר תפרן כמוך את דון־חואן הגדול?"

„מה זאת אומרת? סעדנו פעם צהריים יחדיו."

„אתה ודון־חואן?"

„בסח," אישר פדרו. „זה היה ככה: רכבתי על סוסי במירעה, כשפתאום עבר על־ידי דון־חואן. אמרתי לו, ערב טוב' בנימוס, אבל הוא התרגז בגלל ששכחתי להוריד את הכובע. הוא שלף את הפיס־טולטה שלו, וציווה עלי להתחיל לאכול את גללי הכבשים מהריצפה.

„היתה לי ברירה? התחלתי לאכול. אבל ברגע שהוא הסתובב ממני, סידרתי אותו: קפצתי עליו, הוצאתי את הפיסטול־טה מידו, וציוויתי עליו לעשות אותו דבר. „וככה סעדנו צהריים יחדיו."

„בעלי ויתר למאהב שלי!"

מתכונת ישראלית, מן הראוי היה שמעשייה זו תקרה להרשלה.

אלא שבפועל, היא קרתה לעמי בן־ארי, קצין־הביטחון של מלון פלאזה התל־אביבי: גם הוא סעד יחד עם פדרו — אך במת־כונת מיוחדת במינה.

על המתכונת המיוחדת חזר סיפרה ב־שבוע שעבר אשתו של קצין־הביטחון, מינה בן־ארי, לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב:

„בעלי הסכים לעזוב את הדירה שלנו, כדי שאני ופדרו נוכל לגור בה," הסבירה האשה הנאה לשופט חיים דבורין.

יתרה מזו: הבעל הנדיב לא רק הסכים לאפשר לאשתו ולמאהב שלה לגור יחד בקן המשפחתי — היה זה הוא בעצם שהפגיש את אשתו ואהובה.

פרקליט משה רום

פדרו — זה שבמציאות, לא בבדיחה — היה תייר מכסיקאי שהגיע לישראל לפני חודשים.

לדבריו, היה טייס, שקורקע כאשר נת־גלתה אצלו מחלת סכרת.

בעל־הרחמים

ביקורו בישראל, התגורר דון פדרו קורבלי (34) בבתי־מלון מפוארים, ש־האחרון בהם היה הפלאזה. הוא המשיך להתגורר במלון גם לאחר שכספו אזל, וכתוצאה נזרק על־ידי ההנהלה החוצה.

בשלב זה, נכנס לתמונה קצין־הביטחון של המלון. רחמיו של בן־ארי נכמרו על פדרו חסר־הבית, והוא הזמין אותו לסעוד יחד עימו במעונו החולוני הצנוע.

גם רחמיה של מינה בן־ארי נכמרו על האורח שבא לסעוד, ובין שני בעלי־הרח־מים הוחלט פה אחד שפדרו ימשיך להת־ארח בבית משפחת בן־ארי.

לא חלף זמן רב, והרחמים הפכו לאהבה לוהטת. לפחות, מצד מינה. היא הודיעה לבעלה שהיא רוצה להתגרש, ולהינשא לפדרו.

בשלב זה, החלו הצרות מתרגשות ונופ־לות ברצינות על ראשו של פדרו המסכן. מאחר שתוקף אשרת־השהייה שלו בארץ פג, הוצא נגדו צו־גירוש. וכאילו לא הס־פיק אסון זה, הוא גם נעצר, עד לגירושו, נאלץ להינתק מזרועותיה של אהובתו.

וכל זאת — בנוסף לתביעה האזרחית על חובו למלון, שהיתה כבר תלוייה ועומ־דת נגדו.

„אלך איתו — עד הסוף!"

שבוע שעבר, בעת הדיון בבקשתו של פדרו להשתחרר ממעצרו, הביעה

משולש יפה־שוקיים:

קצין הביטחון

ריחם על

הטייס המיסכן

וזה סחב לו את אשתו

אהובתו הישראלית את בטחונה הגמור בו: „אני אלך איתו עד הסוף," השיבה לשאלת כתב העוקם הזה.

„האם אינך חוששת כי הוא ישכח אותך ברגע שיגורש מהארץ?"

„לא. אני בטוחה בו."

לצידה של מינה, תומך ברגעיה הקשים הללו, עמד בעלה וניחם אותה.

„איך את מסבירה את עמדתו של בעלך, שהיה מוכן להעמיד לרשותך ולרשות אהובך אפילו את דירתכם המשותפת? האם עד כדי־כך הוא אוהב אותך?"

„תשאל אותו," עונה מינה בחיוכה הרחב.

„עמי, אתה ויתרת על אשתך למען פדרו. האם אתה מתכוון לחזור אליה אי־פעם?"

„לא." השיב עמי. „החלטנו מה שהחלטנו. אולי בעוד עשר שנים ישתנה המצב. מי יודע. אבל לא בעתיד הנראה לעין."

לחצים מיסתוריים

לדעת מינה ועמי בן־ארי, לא התרגשו הצרות על פדרו ידידם סתם מן השמיים. אביו של עמי הוא היועץ־המשפטי של משטרת־ישראל, ניצב־מישנה יהושע בן־ארי. גם הוריה של מינה הם רבי־השפעה. אולם השבוע, סירבו מינה ועמי לגלות מי הפעיל את הלחצים נגד פדרו, במטרה לנפץ את הרומן הישראלי שלו:

„זה לא היה אביו של בעלי," קבעה מינה בהחלטיות. „אולם כרגע אינני רוצה לגלות מי זה כן היה. בבוא היום, אגלה את שמותיהם. הם הפעילו נגדי לחצים כבדים כדי שאפרד מפדרו. גם ההורים שלי היו מעורבים בכך.

„אבל אני לא נרתעתי. הלחצים לא הפחידו אותי."

יותר ספציפי היה עמי: „את כל הדייסה הזו בישלו הוריה של אשתי. הם ביקשו למנוע את הגירושים שלנו בכל מחיר.

„אני גם כן לא ששתי להתגרש. אולם כאשר ראיתי שמינה אוהבת באמת את פדרו, הבנתי אותה. אולם הוריה עשו כל מיני מאמצים שלא ייאמנו.

„בין הייתר, הם ביקשו להכריז עליה שהיא לא־נורמלית, כדי למנוע ממנה ל־התחתן עם הטייס.

„אני ואשתי נשארנו מיודדים, למרות שאנחנו הולכים לגט. לולא הוריה, היינו מזמן גומרים יפה ובשקט. אך הם יורדים לחייה, וגם לחיי."

המשיך עמי בן־ארי: „אני לא הסכמתי להשאיר את דירתי לאשתי ולטייס. להסכים לדבר כזה, זה כבר מוגזם. אני פוחד רק שהוא יכניס אותה לזנות, אם היא תסע אחריו לחו"ל. היא ילדותית.

„הוריה פנו לאבי כדי שיגרש את פדרו מהארץ, אך אבי סירב להתערב. הוא אדם ישר. מי שהתערב, היו הוריה."

בחוגי עבריינים ופרוצות

פדרו קורבלי, מכל מקום, מצא עצמו, כתוצאה מלחצים אלה, במצב עגום לא פחות מאותו פדרו מהבדיחה, כאשר נאלץ לסעוד את חלקה הראשון של הארוחה תחת אקדחו של דון חואן: מצד אחד, היה עצור עד לגירושו מהארץ. מצד שני, הגיש

שופט חיים דבורין

מינה בן־ארי עם אהובה, פדרו קורבלי

מלון פלאזה בקשה לעיכוב יציאתו מהארץ, עד שישלם את חובו למלון. כך, היה פדרו צפוי להיות עצור עד אין־סוף.

על נקודה מעניינת זו עמד סניגורו של פדרו, עורך־הדין משה רום.

רום ביקש מהשופט דבורין לשחרר את פדרו בערבות, הצביע על כך שאפילו כשמדובר בהסגרת פושעים, הסכימו בתי־המשפט לשחררם בערבות עד להסגרתם. על אחת כמה וכמה במקרה של נאשם שאינו פושע, טען רום.

כאן הזדעקה התביעה. בהסתמך על מידע האמור להיות בידי המשטרה, טען התובע כי פדרו עסק בישראל במעשי מירמה, נראה יוצא ובא בחוגי עבריינים ופרוצות. כן הוא מבוקש, טען התובע, על־ידי משטרות שונות באנגליה ובמכסיקו.

פדרו דחה בתוקף טענות אלה, הכחיש כי ביצע אי־פעם עבירה במדינה כלשהי. גם השופט דחה בתוקף את הטענה — אולם בכל זאת השאיר את פדרו במעצר.

הסביר השופט: „גם לוא לא הכחיש הנאשם את ההאשמות, לא הייתי מקבלן, כי התביעה לא הביאה בפני שום חומר לביסוסן."

למה אם כן לא שיחרר את פדרו?

קבע דבורין: „שוכנעתי כי ניתן יהיה לבצע את צו־הגירוש ללא דיחוי, כי צו עיכוב־היציאה יבוטל ברגע שיבקש זאת פרקליט המחוז, על־מנת לבצע את צו־הגירוש."

סיבה נוספת שהעלה השופט שלא לשחרר את פדרו: „המבקש הוא ללא אמצעים כספיים וללא מקום־מגורים קבוע."

הזמנה לרצח

כן, נחליצה לעזרה אהובתו של פדרו: „אני מתפרנסת כדוגמנית," הסבירה לשופט: „אני אפרנס את פדרו עד שיגורש, והוא יתגורר בדירה שלי ושל בעלי. גם בעלי מסכים לכך."

אלא שלשופט לא נראתה הצעה זו ביותר: „זהו פיתרון שלכאורה מזמין עבירה חמורה, אולי אפילו רצח, בין מצד הבעל או מצד המבקש."

הגיבה מינה האומללה, לאחר שנפרדה מפדרו, שחוחזר על־ידי השוטרים לכלא רמלה:

„כל ההאשמות של המשטרה נגדו הן שקר. אני ביררתי את כל העניין, אין נגדו כל האשמה שהיא."

מת תעשה עכשיו, ללא בעל, ללא מאהב?

מינה אופטימית ובטוחה בעתידה: „נמתין בסבלנות עד שפדרו יגורש מהארץ. אז יבקש עורך־הדין שלי לבטל את צו־הגירוש, כדי שפדרו יוכל לחזור אלי."

והיא יצאה לדרך, נתמכת בזרועות בעלה האוהב.

במדינה

נוער

כובע של קש

וגב חשוף ממש

האופנות המודרניות לא פסחו גם על ה„ג׳מבורי" המסורתי

הורים וסתם מבקרים שהגיעו למקום, לא יכלו לכבוש את אנחת הנוסטלגיה ש־נפלטה ממעמקי־גרונם. כן, זה היה ג׳מ־בורי.* בדיוק כמו זה שהם עצמם השתתפו בו, בשנות איכה.

ויחד עם זה, זה לא היה בדיוק זה.

כניעה. שכן כשהם היו צעירים, היו הבנות בכיתה ח׳ ילדות עדיין. היום, בנות ה־13, הן כבר עלמות צעירות ובשלות, שבגביהן החשופים יכלו להתחרות בקלות במיטב החתיכות שהידסו לאורך דיזנגוף.

הגוות החשופים, לפי מיטב האופנה ה־חדישה, לא היוו את הכניעה היחידה לרוח הזמן בג׳מבורי האחרון, שנערך במשך חמי־שה ימים ביער חרובית שבעמק האלה, מרחק קילומטרים ספורים מצומת מסמיה. מדי שנה, זה שנים רבות: אלפי הנערים והנערות — ביניהם רבים מחו״ל, בעיקר מצרפת וארצות־הברית — הינו אותם צור־פים מימים־ימימה. על הגו החשוף הצל כובע־הקש. רוח הצופיות שררה בכל. בכל המחנה לא נתקע אף מסמר אחד, וכל ה־חיבורים בוצעו בעזרת קשרים צופיים.

ומעל לכל, תוך „חינוך לערכים הצופיים של עבודה וסבע, ואזרחות טובה," הת־נוססה אותה סיסמה ישנה נושנה, שלא פג ליחה:

„צופה, היה נכון!"

משטרה

השוטרים צחקו - והעציר מת

„עוד ננקום," מכטיחה משפחת קורקוס, שבנה מאיר מת במעצר מחוסר טיפול רפואי

אילנה שושן רצתה רק לראות סרט בנחת, אולם מבוקשה לא ניתן לה. שתי החברות הלא־מוזמנות שהצטרפו אליה, התיישבו משני צידיה, היו מעוניינות יותר בבירור הנוקב שעמדו לקיים איתה.

הבירור הנוקב סב סביב השאלה אם אכן הלשינה אילנה על בעלה של אחת משתי החברות — הלשנה שבעטייה ישב עתה הבעל מאחורי סורג ובריח.

קץ לקירקס. הבירור האקדמי התפתח במהירות לריב רעשני בין השלוש, מלווה במריטת שערות, צרחות וגידופים. כל זה, על רקע הסרט שעל המסך.

קהל הצופים נהנה ביותר נוכח התוספת הבלתי־צפוייה לתוכנית. אולם אחד הצו־פים, מאיר קורקוס, שם קץ לקירקס: הוא קם ממושבו, הפריד בין הניצות, עד ש־הגיעו כוחות החוק והסדר, שלקחו איתן את שלוש העלמות אחר כבוד.

אולם לא לפני שאילנה התלוננה כי בלהט הקרב, אבדה לה שרשרת־זהב מעל צווארה. ילד קטן, שצפה בשמחה, אמר לה כי הבחור שהפריד ביניהן גנב אותה.

באשדוד, מכירים הכל את הכל. על סמך עדותו הרצינית של הילד, נעצר מאיר קורקוס כחשוד בגניבת השרשרת.

תלמידות כיתה ח׳ במיקלחת־שדה בג׳מבורי
לצד הרוח הישנה, רוחות חדשות

חידוש נוסף: עברו־חלפו ימי האוכל ה־מסורתי. היום, מגיע האוכל מוכן וארוז, „כדי למנוע הרעלות־קיבה," כפי שהסביר דודו המדריך.

פריצת דרך. חידוש שובה־נפש אחר, בקרב 15 אלף הצופים והצופות בני כיתות ו׳, ז׳ וח׳, שכיסו את יער החרובים, ה־אורנים והאקליפטוסים בים של אוהלי סיי־רים ומיתקני צופיות: הצופים והצופות מבתי־הספר הערביים בנצרת הגיעו בקבו־צה אחת: „באנו בנים ובנות יחד," סיפר המדריך חנא, גאה על פריצת־הדרך, „ועו־שים הכל במשותף. בהתחלה ההורים הת־נגדו, וגם לא כולם נתנו לילדות שלהם לצאת.

„אבל בסוף חלק הסכימו, כי גם המנהל של בית־הספר הירשה לבנות שלו לבוא."

אוסף בינלאומי. אך למרות כל ה־חידושים, היה זה בכל זאת אותו אירוע מסורתי, הנערך על־ידי תנועת הצופים,

*) כנס שבטי לוחמים כושים בדרום־אפריקה, טרם צאתם לקרב.

באוך-ורשבסקי

לא רצינית. היתה זו האשמה שקשה היה להתייחס אליה ברצינות: למאיר (22), בן למשפחה מרוקאית מקזבלנקה, בת תשע נפשות, לא נפתח תיק פלילי בחייו. הוא היה בעל סירת־דייג, הרוויח כ־900 ל״י ליום. מעולם לא היו בכיסו פחות מ־500 ל״י. קשה היה להאמין כי הוא גנב את השרשרת. הרבה יותר קל היה להאמין כי היא נקרעה בקרב ואבדה.

כשנודע לאימו של מאיר כי בנה נעצר, הגיעה בריצה לתחנת המשטרה, הודיעה שבנה זקוק לטיפול רפואי שוטף. בילדותו חלה מאיר בדלקת־פרקים, שפגעה בליבו. עם לב פגום, נזקק מאיר, כל חייו, לכדורי־הרגעה מיוחדים פעמיים ביום.

הבטחות־שווא. חיומנאי שמע את ה־אם, שלחה בחזרה לביתה. למחרת חזרה האם עם הכדורים. חיומנאי, אסרים כחלון, קיבל אותם מידה, הבטיח כי רופא יבדוק את העצור בערב.

בערב חזרה האם לראות אם אכן ראה רופא את בנה. יחד איתה באה אילנה שושן, שהצהירה כי אין היא יודעת אם אכן מאיר הוא שלקח את שרשרתה. „בסדר, נשחרר אותו מחר,״ הבטיח חיומנאי.

„מדוע לא היום?״ ביקשה האם לדעת.

„מה יש?״ ענה חשוטר. „תני לו לסבול מעט. שיהיה גבר.״

האם חזרה למחרת בבוקר. שוטר בשם שוקרון הורה לה ללכת להביא שני בולי־הכנסה של חצי ל״י, כדי לשחרר את בנה. האם רצה לדואר, חזרה עם הבולים תוך רבע שעה.

חיוור ומבוהל. במסדרון לפני חדרו של שוקרון מצאה את בנה. הוא שכב על הריצפה, מחרחר ונושם בקושי. האם רצה אל השוטר שקיבל מידה את הכדורים, שאלה בזעקת מדרע לא נתן אותם לבנה. הסתבר שהכדורים שכבו במגירתו של שוקרון. עתה, חיוור ומבוהל, הוציא אותם שוקרון ונתנם לאם ההיסטרית.

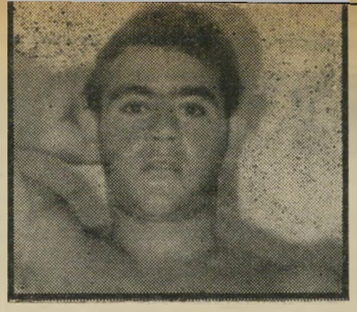

קורבן קורקוס
„המישטרה רוצחת״

בבית־החולים, קבעו הרופאים את מותו של מאיר, ככל הנראה מהתקף־לב. „כל הלילה מאיר בכה מרוב כאבים,״ סיפרו חבריו לתא־המעצר להורים ההמומים. „הוא הקיא דם וביקש רופא, אבל השוטרים רק צחקו ולעגו לו.״

השבוע, מלאו חוצות אשדוד כרזות: „דמנו לא הפקר,״ זעקו הכרזות. „לא נח־שה.״ „המשטרה רוצחת.״

ואילו בבית משפחת קורקוס, הבטיחו ב־שקט: „עוד ננקום.״

לקינוח ולשיכור מצב הרוח - הגישי גלידות ארטיק

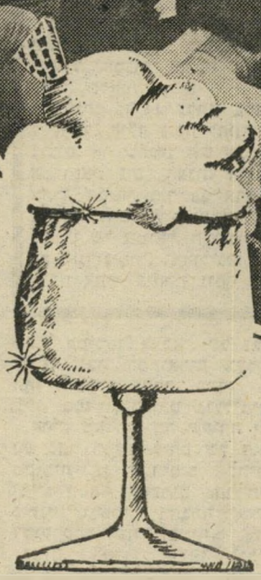

טעים... מהנה... נפלא...
הכיבוד לבני־חבית ולאורחים — בכל אירוע והזדמנות! גלידות ארטיק במיגוון טעמים וסוגים מובחרים — מוכנות לחגשה בכל עת. דרשי גלידות ארטיק.

ארטיק
ערובה לאיכות

סיקורת

אהרון איפלה, השחקן הישראלי יליד מרוקו, שעלה לארץ ב־1949 ונמצא מ־1964 בבריטניה, הוא אחד מעשרת השחקנים במחזמר **דקמרון 73**, המסעיר את לונדון באוסף סיפורי הנאפופים מכל העולם שהוא מציג. מדווח איפלה מלונדון:

„המחזמר מורכב מ־10 סיפורים מאוד נחמדים, המספרים על אהבה. המחזמר

שחקן איפלה
בעירום — לא

מאוד מפורסם פה, והקהל ממלא את האולם כל ערב. המחזמר זיעזע את לונדון בגלל סצינות־העירום הנועזות. אני עצמי לא מופיע בעירום.“ מלבד הופעתו ב־**דקמרון**, עומד איפלה לשחק גם בסידרת הסרטים **משה** שמפיקה חברת טלוויזיה אי־טלקית־ברטית.

ספרים

אחים חזרגים

לחפוז המיכאני

אנתוני בורג׳ס הוא אחד הסופרים ה־מעניינים ביותר הכותבים היום בשפה האנגלית.

אל הספרות הגיע בורג׳ס מאוחר למדי, אחרי שניסה כוחו בהלחנה, כתב סימפו־ניות ומוסיקה קאמרית בכמות נכבדת, אחר־כך היה אחראי להוראה במושבות הבריטיות בהודו־סין. רק לאחר שאלה קיבלו עצמאותן, חזר לאנגליה.

את הספר הראשון שלו התיישב לכתוב ברצינות כאשר הוסבר לו, עם שובו ל־מולדתו, כי הוא סובל מגידול במוח ו־נותרו לו תודשים ספורים בלבד לחיות. תוך שנה פירסם בורג׳ס חמישה ספרים, וכאשר הסתבר שהאבחנה הרפואית היתה מוטעית, כבר היה במלוא התנופה.

שמו היה ידוע למדי בחוגי הספרות מזה שנים. אולם רק החלטתו של סטאנלי קובריק להפוך את התפוז המיכאני שלו לסרט, הביאה לבורג׳ס תהילה בינלאומית. ספריו, שהעלו במשך שנים אבק, זוכים להוצאות מחודשות.

שלושה מספריו — חזיון ביצורים, היום הארוך דועך ומחיאות כף אחת* — שיצאו זה עתה לאור, משמשים הוכחה נוספת לעומק חדירתו של בורג׳ס לתוך מצבים שונים על כל הרבדים, הפסיכולוגיים, סוציאליים ופוליטיים, המרכיבים אותם, ואת כישרונו המיוחד להתחיל בהתרחשות פשוטה — ולהגיע לקראת סוף הספר ל־סיוט אבסורדי ומטורף, שאינו אלא ביטוי לחוש ההומור המאקאברי שלו.

חזיון ביצורים, הספר הראשון שכתב בורג׳ס (ב־1949), ואשר שכב במשך שנים ארוכות במגירה, שעה שמחברו חלם עדיין על קאריירה מוסיקלית, הוא האפופיאה הפרטית של ריצ׳ארד אניס, סמל תרבות בריטי שהוא ללא ספק בן־דמותו של הסופר, על צוקי גיברלטר במלחמת ה־עולם השנייה. (שם שירת גם בורג׳ס). שמות הגיבורים מושאלים מן האניאידה של וירגיליוס (למשל, אניס היא אניאס). באיזשהו מקום, שורה כאן גם רוחו של ג׳יימס ג׳ויס ויוליסס שלו. לא רק בגלל ההשאלה מאפופואה קלאסית, אלא גם בגלל אותם זכרונות של מולי בלום, גיבורת יוליסס, על מאהבה מגיברלטר.

הספר כולו אינו אלא תיאור חוסר־היכולת של אניס, איש־התרבות, להשתלב בתוך המימסד הצבאי, על כל שלל הטי־פוסים שבו, המתוארים בעסיסיות רבה. החל משותף לחדר, רקדן הומוסקסואלי, וכלה במדריך־ספורט גדול־מימדים.

אולם מאחורי מה שקורה לאניס עצמו, יש כבר רמזים ליחס של האוכלוסיה ה־מקומית אל הבריטים, לתיסכולים של ימי־מלחמה, לפעמים חברתיים שאינם ניתנים־לגישור, בחברה שהיא כביכול דמוקרטית ושוות־זכויות.

היום הארוך דועך יכול להוות, במידה מסויימת, המשך. מגיברלטר עובר בורג׳ס למאלאיה (כפי שזה קרה לו גם בחיים), ושלושת הסיפורים המרכיבים את הספר אינם אלא תיאור מדוקדק ומפורט של התפוררות המשטר הבריטי בהודו־סין, והאנדרלמוסיה הבאה בעקבותיו.

מי שרוצה להבין ולוא במיקצת את מה שקורה היום באחד החלקים השסועים ביותר של העולם, ייטיב לעשות אם יקרא את בורג׳ס, המעלה תמונה משכנעת מאד של אוסף מיעוטים מכל הסוגים, סינים, הודים, טאמילים, מאלאיים וסתם בני־תערובת, מוסלמים ונוצרים ועובדי־אלילים, השונאים כולם זה את זה שינאה עזה, ובכל זאת מוצאים את עצמם במצב שבו הם חייבים למקים יחד מדינה אחת עצמאית, כשהגורם המאחד בין הפלגים הללו הינה אך ורק האיבה לאדם הלבן.

זה שהה במחיצתם של אסיאנים אלה במשך עשרות בשנים, אבל לא הצליח להבין ולו אך מעט מזעיר מצורת המח־שבה המזרחית, כשהוא מנסה לכפות בכוח תרבות אירופית על אנשים שלא היו מעוניינים בכך.

מחיאות כף אחת הוא אולי, מכל ה־שלושה, הקרוב ביותר לתפוז המיכאני. זו שוב מעשיה על מה שקורה לבן־המעמד הממוצע ביותר בעולם. הבורגני הבריטי הקטן ואשתו הנאווה. הבורגני הקטן, ב־מקרה זה, ניתן בזכרון פוטוגראפי, כלומר הוא אינו שוכח מאומה. משום כך הוא זוכה בחידון טלוויזיוני, הוא מכפיל את רווחי החידון במירוצי־סוסים, וכאשר הוא מגיע לסכום נכבד, מחליט לפרוש מכל עיסוק ולהקדיש את כספו לחיים טובים.

אין דבר בעולם שהוא חוסך מעצמו ומרעייתו, ההנאה צריכה להיות מושלמת, אבל כמובן שההנאה שיכול להפיק בן העיירה הקטנה מיין משובח, או מאכלים צרפתיים מסובכים, או מימים של בטלה באיי ברמודה — היא מפוקפקת ביותר.

אולם המסקנות אליהן מוביל בורג׳ס ב־ספר זה, התפקיד המגוחך שיש בכל העניין לאמנות, והסוף הסרקסטי שמזכיר את ליידי ל. של רומן גרי — מצביעים על כך שבורג׳ס, כסופרים רבים אחרים, סבור שהעולם הגיע לעידן הזמן הפנוי, זמן רב לפני שלמד מה לעשות עם הזמן הזה.

אך אם למישהו נותרו עדיין גם זמן וגם סקרנות, כדאי להקדישם לשלושת הספרים האלו של בורג׳ס.

* 1) A Vision of Battlements. 2) The Longday Wanes. 3) One land Clapping. — (כולם בהוצאת Ballantine).

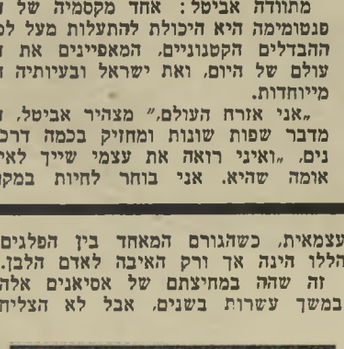

סופר בורג׳ס
האלימות הביאה תהילה

אין פנטומימאי אביטל בעירו

פנטומימאי אביטל (שני מימין) וזהקתו בארה״ב
אם תדבר יותר מדי, תהיה אילם!

„ב**ארץ ישנה** שחצנות צינית בכל מה שנוגע לאמנות בכלל, ובמי־חיוחד לאמנות המימיקה. זו לא אמנות שהיא רק בידורית. זו אמנות שהיא אם כל האמנויות. שחקן, שאין לו הכרה גו־פנית ורוחנית, אין לו הכרה עצמית, והוא אינו ראוי להופעה. בלי הכרה עצמית זו אין לו יכולת להביע את הנשמה האנו־שית, ואין לו היכולת למצוא קשר אל הנשמות האחרות. ללא היכולת הזו לא תיתכן האמנות.“

הטוען הוא שמואל אביטל, אמן ישראלי שזכה להכרה בינלאומית ולאישורם של גדולים וטובים כמו ז׳אן לואי בארו ו־מרסל מרסו, ואף למקום עבודה משלו באוניברסיטה של קולורדו, שעה שיש־ראל מתנכרת אליו לחלוטין. כי ישראל מקיאה את אמניה ומפסידה את בניה ה־מוכשרים לטובת אמהות גנרליות, בנים דוקטורים, קזבלנים מזמרים ושמילים מקפצים.

ארכיטקטים ישראלים בונים בקנדה, מוסיקאים ישראליים מתפרנסים בלונדון, ציירים ישראליים מציירים בפריס, ו־אנשי־תיאטרון מחפשים להם אוויר לנשי־מה בצרפת, בקנדה ובארצות־הברית. עונת המלפפונים הנצחית של התיאטרון הישראלי, כשעל הבימה מולכת החובב־נות, וההצלחה נמדדת בכובד שקי־הכסף שבקופה, מגרשת מישראל כל אמן ש־איכפת לו באמת שייווצר קשר כלשהו בין האמן לאדם, חוץ מאותו גל של צחוק בהמי, המכונה בפי מנהלי התיאטראות המיסחריים: שוס.

חבל על כל מילה

ס יפורו של שמואל אביטל הוא אב־טיפוס לקיומו החוזר ונישנה של ה־פסוק „אין נביא בעירו,“ במציאות ה־ישראלית העגומה.

שמואל נולד למשפחת מקובלים במרוקו. בהיותו ילד סיפר לו סבא כי כל אדם זוכה, בהיוולדו, לאוצר־מילים שהקציב לו הבורא. כל מילה היוצאת מפיו יורדת מסכום המלים של כל ימי חייו. „אם תדבר יותר מדי,“ אמר לו סבא, „תמצא את עצמך, ביום אחר, אילם. לכן המעט בדיבור, בני.“

כך נזרע הגרעין הראשון, הדרך אל השתיקה כאמצעי ביטוי עיקרי בחייו, ו־כיעודו האמנותי, ארכה כמה שנים, והרבה הרבה תלאות.

בהיותו בן 14 עלתה מישפחתו ממרוקו לישראל. הילד ניסה להתאקלם בכמה קי־בוצים, אך שתמיד חש עצמו שונה. מוצאו המרוקאי, גופו הצנום ורדיפתו המתמדת אחרי הקשר בין בני־אדם בודדה אותו בחברה הישראלית המחוספסת והגזענית, לדעתו של שמואל. הוא ניסה ללמוד פיסי־קה, אגרונומיה, תיאולוגיה, והחליט לבסוף ללכת אחרי עיקרון נוסף מעקרונותיו של סבא: כל אדם הוא עולם שלם בפני עצמו. כדי למצוא את הקשר לעולם זה, ולהצליח להבינו בצורה בלתי־אמצעית, חשב שמואל, עלי ללמוד תיאטרון.

הוא מצא את עצמו מתדפק על שערי הסורבון, ובינתיים יושב בשעורים אצל ז׳אן וילאר וז׳אן־לואי בארו. לילות רבים ישן מתחת לגשרי הסינה, בדיוק כמו ש־מסופר בספרים, עד שהחליט כי מקומו האמיתי הוא דווקא בין השחקנים. הוא למד פנטומימה אצל אטיין דקרו ומרסל מרסו, והאחרון הוא שחיזק בו את ה־אמונה שאת התרומה האמיתית יביא ל־עולם האמנות דווקא בשפה הטהורה ב־יותר בעולם: השפה השותקת, שפת הפנטומימה.

,המחאה שלי — עולמית!״

ה יום, כשהוא מקדיש את כל עולמו לפנטומימה ובעיקר להקנייתה לתל־מידים צעירים, משוכנע אביטל יותר מאשר תמיד כי בחר בדרך הנכונה. כש־הוא רחוק מביתו הישראלי, נע ונד בארצות־הברית, הוא מלהיב צופים מכל הגילים ומכל האומות באלף פרצופיו ה־שונים המובנים לכל אחד ואחד.

מתוודה אביטל: אחד מקסמיה של ה־פנטומימה היא היכולת להתעלות מעל לכל ההבדלים הקטנוניים, המאפיינים את ה־עולם של היום, ואת ישראל ובעיותיה ה־מיוחדות.

„אני אזרח העולם,“ מצהיר אביטל, ה־מדבר שפות שונות ומחזיק בכמה דרכו־נים, „ואיני רואה את עצמי שייך לאיזו אומה שהיא. אני בוחר לחיות במקום בו מעריכים את מה שאני עושה, ומבינים את שפתי. כשאני מביע מילחמה בשפתי, בלא מילים, זו מילחמה טוטאלית. ואין זה חשוב בין מי למי על מפת האו״ם או בין מי למי על מפת העולם. המחאה שלי היא עולמית, והשליחות שלי עומדת מעבר לחוויות לאומניות. אני רוצה ליצור קשר של אהבה עם הקהל שלי, עם אותו קהל של אנשים שאיכפת להם, ויהיה מיספרם מצומצם ככל שיהיה. אני בונה את אמונתי ואמנותי על האחד הבודד שיהיה מוכן להקשיב לי.

„אני חושב שבדורנו עברה הנבואה מן הנביאים לידי האמנים האמיתיים. אותם מתי־מעט המקדישים את עצמם באמת ל־אמנות צרופה ואינם מצפים לשכר מיידי. גם ייעודה של אמנות הפנטומימה נשתנה, לדעתי. אינני מלמד את תלמידי, כמו שאני למדתי אצל מרסל מרסו. תקופת היחיד של מרסו נגמרה. אנחנו חיים ב־תקופה שצריכים למצוא קשר בין איש לרעהו. האנושות זקוקה ללהקות שיש ב־כוחן להרים את התודעה האמנותית של יצוריה.“

לצורת העבודה של אביטל ייוחדו דפים ארוכים בשבועוני־אמנות בארצות־הברית ואת תרומתו לחינוך דרך פנטומימה הילל מרסו בדפוס בתוך ספר ושמו: מעיינות תת־הכרתיים, ספר הכולל מחקרים על זרמי התודעה האנושית והתפתחותם של ניסויים בפסיכולוגיה, בריפוי קבוצתי וב־ריפוי בדרך האמנות. באוניברסיטת בולדר הקים לו אביטל גרעין של כמה צעירים לתיאטרון נודד, ורק בישראל, בה הוא מבקר בימים אלה, זכה לתשובות כמו: פנטומימה, את מי זה מעניין? אביטל — לא שמענו עליו!

טלה
21 במרס – 20 באפריל

הענגה הגדול שעלתה והוסרה מעליך, עדיין מאפשרת לך לזוז ב־מלוא החופשיות הר־צוייה לבני מזל טלה אופיניים. על־כן דע לקחת את הכל בשקט, בשלווה יחסית, וללא חיפזון. זהו שבוע של תיכנון ושל זכרון, שבוע של עבודת־בית ולא של ביצוע־חוץ. ידידים יפקדו ביתך.

* * *

שור
21 באפריל – 20 במאי

הוויכוחים והמריבות ש־אתה שותף להם לא יעזרו להפגת המתח, אלא רק יגרמו לך ל־דפרסיה. במיוחד הי־מנע מאי־נעימויות עד יום ראשון. אז תתחיל להרגיש בהפגת המתח. התאזר בהרבה סבלנות. ראה סרט טוב, רצינ־לבד, או עם חברה, ו־תיווכח שצפויה לך הנאה בלתי רגילה.

* * *

תאומים
21 במאי – 20 ביוני

גם לך בת מזל תאומים יש יום אהבים — אבל הרבה יותר רציני. ה־יום שלך חוא יום א׳, דעי להפיק ממנו את המכסימום. צרות ב־עבודה. ליקוי בריאותי קל שבקלים. יהיה זה שבוע מלווה התפרצו־יות עצבים בעניינים שונים, אך בסופו יהיה מתוק. בקנותך תכשיטים או דברי ערך, קחי איתך בעל מיקצוע מהימן.

סרטן
21 ביוני – 20 ביולי

יהירותך הטבעית, ה־ברוכה בחוסר־ביטחון משווע, תוריד אותך שאולה, אם לא תדעי לרסן את שניהם ול־הוסיף להם מידה אמי־צה של חוש הומור, ש־הוא אחת מתכונותיך ה־יפות ביותר. זה לא ש־הוא לא רוצה אותך: זה לא רוצה אותו. אז —קדימה! גלי לו את האמת. כוח־ההרתעה של מתנגד חזק עשוי לבלום את התקדמותך וכוח שאיפתך.

* * *

אריה
21 ביולי – 21 באוגוסט

הוצאות כספיות בלתי־צפויות עומדות לגרום לך לעמוד בפני מצב מביך. אל דאגה: אמ־נם המצב קשה, אך אתה תיחלץ ממנו ב־כבוד. בעתיד היותר רחוק צפוייה לך צעי־דה ניכרת קדימה ב־מישור הכלכלי. יחד רת בכל הקשור להצלחתך בקרב בנות המין היפה. המכתב שקבלת — מפתה ומרגיז. עני לו בקרירות, ותראי שזה יעזור.

* * *

בתולה
22 באוגוסט – 22 בספטמבר

שינוי לטובה במצבך ה־כלכלי המסובך במיקצת. אתה תמצא ידידים במ־קום הפחות מתקבל על הדעת. עם זאת, דע ש־הם מתייחסים אליך ב־חוסר־התחשבות. היזהר מהפכפכים, ועוד יותר, כמובן, מנשים הפכפ־כות. נטייתך לחולמנות ולרומאנטיקה תסבך אותך, השבוע, במריבה לא־לך. אז, אם כבר תכנים את האף לענייני הזולת — סיים לפחות את המלאכה בכבוד וביושר.

מאזנים
23 בספטמבר – 22 באוקטובר

תקרית בלתי חשובה עשוייה לגרום אצלך למשבר. אל תבזבז כסף: את עשוייה להיכנס לתקופה של חוסר־פעילות, אם לא תזהרי או אם תבואי בקשר עם האדם הלא־נכון. משום כך, מוטב לא להתחייב ל־טווח ארוך. אם תחלי־טי לנסוע בימים א׳ או ב׳ היזהרי ששום דבר חשוב לא יהיה תלוי במסע. הישמרי מפני גניבה, ביחוד אם את עלולה לנסוע למרחקים ארוכים. אל תנחני ל־השפעה. לבשי בהיר.

* * *

עקרב
22 באוקטובר – 22 בנובמבר

מצב רוחך העגום נותן את אותותיו ב־יחסך לבאים איתך במגע. הם אינם יוד־עים כי יש לך סיבה מוצדקת־מאוד להיות ממורמר ועצבני, ולכן הם גם אינם מוכנים לשאת את התפרצויו־תיך או לשמוע את געריותיך. ביחס לעבו־דתך, בחרת בדרך ה־נכונה. חייה נכון ל־וויתורים, מבלי להש־פיל עצמך, אז תצליח.

* * *

זה לא יהיה נוח במיוחד, אבל אם אתה רוצה אתה יכול להסתכן. כאב־הראש ה־רגעי, הצרות בטווח־קצר, הפגישות עם שונאיך — כל אלה שקולים, אם רק תדע להתמיד על־ידי ההיש־גים הרציניים וכוחך הרצון שתפתח על־ידי עצם התפנית. מיקרה ובלתי־צפוי עשוי להת־גלות, אם לא תיזהר, כתגלית של איבה אי־שית או של קינאה. אל תראי לו שנפגעת ממנו. העמידי פנים אדישים ושל לא־איכפתיות.

קשת
23 בנובמבר – 20 בדצמבר

גדי
21 בדצמבר – 19 בינואר

להפתעתך, ואולי למורת־רוחך הסמוייה, מתחילים העניינים העיסקיים להסתדר — לחפליא. אתה חייב לשאול בדעתה של בת־זוגך, ואם גם לא תק־בל את כל דבריה — דע שהיא שוחרת את טובתך, ורואה הרבה דברים שאינך מסוגל להשיג, מתוך ריתחת־חושים. בת גדי, כוח־הרצון שלך אינו חזק ומשכנע מספיק.

* * *

המריבה הטיפשית בה הסתבכת, אינה מו־עילה לאף אחד, ומקלקלת את מצב־רוחך. נסי להקדיש זמן לטיפוח יופייך, ולעיסוק בתחביביך, במקום לשאת על כתפייך את כל בעיות העולם הזה. לקראת סוף הש־בוע את עלולה לנתק קשר אישי חשוב, ב־עיקבות בדיחה מעשית שהושמעה באוזניך, ב־נוכחות אלה שלדעתך יפרשו אותה בצורה מוטעית. אל תעשי זאת, כי בסופו־של־דבר, זה לא ישתלם. לבשי לבן.

דלי
20 בינואר – 18 בפברואר

דגים
19 בפברואר – 20 במרס

דווקא משום שאת חופשייה בהשקפתך, ובלתי־קשורת במעשייך, קל מאוד לתפוס אותך במלכודת או לחייב אותך לעשות מה שאינך רוצה. זה מביא, אומנם, ל־אוזלת־יד ולאפס־מעשה מצידך — אבל מי רוצה בכל הצרות הללו? לכן מוטב ש־תחשבי יחד איתו מה אתם רוצים באמת, מ־תוך ויתור הדדי או לפחות אי־חסכמה הדד־דית. דברים ברורים יח־לצו מצרות. הישמרי מצנגת. לבשי לבן.

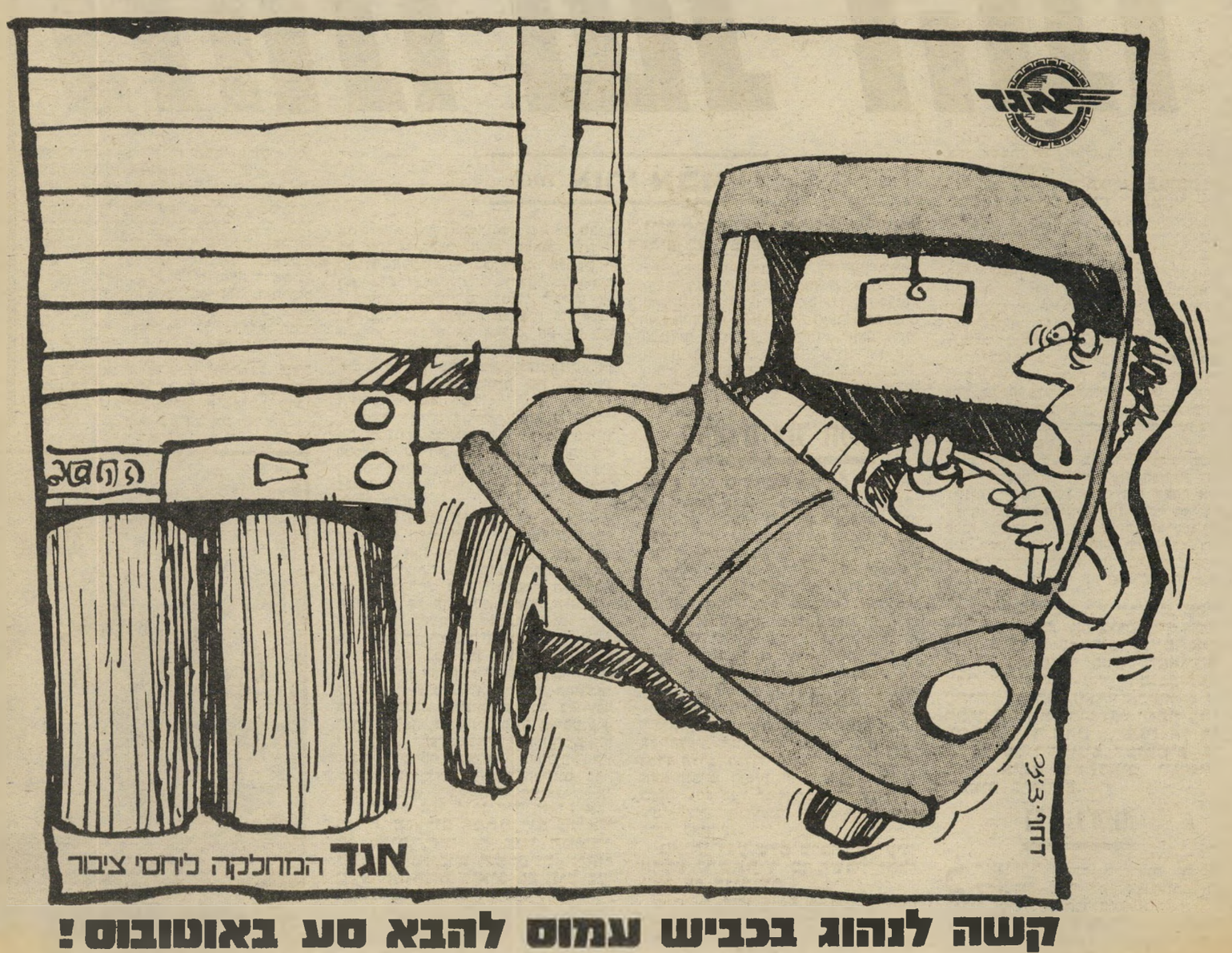

קשה לנהוג בכביש עמוס להבא סע באוטובוס!

האיש שהנציח את הטרגדיה

ב כוך היה מוכן לפיצוץ הבית. ה־חבלנים סיימו את עבודתם, חיכו לאות. המישפחה הערבית — גברים, נשים וילדים — עמדה במרחק־מה, ליד כמה רהיטים עלו־בים שהצליחה להוציא — והתייפחה בבכי.

בן המישפחה נתפס במעשה־חבלה, ו־הבית נידון להריסה.

הקצין עמד לתת את הפקודה. באותו רגע הגיעה בדהרה מונית ערבית, ממנה זינק במרץ־נעורים זקן נמוך־קומה, ואח־ריו צלם. „צלם! צלם!" קרא הזקן.

באותו רגע התרומם גג הבית, נשמע קול הפיצוץ, וענן־עשן הסתיר את המיבנה.

... כעבור יום עמד הזקן בביתו הקטן באל־בירה, ליד רמאללה. הוא הדביק את התצלום לתוך אלבום גדול, רשם מתחתיו בהקפדה, באותיות ערביות מסולסלות: „כפר ——, יום ——, בית מישפ־חת ——."

ערפת אל־ערף הוסיף עוד עמוד לתולדות השואה של עמו. שואה שהוא שימש לה עד, ושהוא עצמו סימל אותה יותר מכל אדם אחר.

תורכים צעירים

כ שראיתיו לראשונה, בחדר־העבו־דה עמוס־הספרים של ביתו, לא הא־מנתי שהוא ערבי. הוא נראה כמו גרמני. כשהערתי לו על כך, התחיל לדבר גרמנית — שוטפת, יפה, מדוייקת, ללא גיב זר.

הוא למד את השפה מכלי ראשון — מפי חבריו, הקצינים הגרמניים והאוסטריים, שבילו עימו את שנות השבי ברוסיה, ב־מילחמת־העולם הראשונה.

איך הגיע הצעיר הירושלמי לסיביר?

ערפת, בן למישפחה פלסטינית מכובדת, נדבק בלהט הלאומני בראשית המאה, ככל חבריו המשכילים בערי פלסטין וסוריה. הימים היו ימי סער ותמורה. בתורכיה ניצחה כת־קצינים חדשנית (הכת הראשונה של „קצינים חופשיים" במרחב), „התורכים הצעירים" הבטיחו חרות ורפורמה, אחרי שנות הדיכוי הרודני של עבד־אל־חמיד ה־2, השולטאן התורכי המגואל־בדם.

עבד־אל־חמיד, בן־שיחו של הרצל, חשש מפני הרוח הלאומנית המהדרנית, שנשבה מאירופה ושאיימה לפרק את ממלכתו הרב־לאומית. לכן אסר כל פעילות לאומית — תורכית, ערבית ואחרת. הוא שם את הדגש על דת האיסלאם, הכוח המאחד את ה־ממלכה. הערבים — ובכללם בני פלסטין — ראו בו עריץ אנטי־ערבי, וחלמו על חופש.

התורכים הצעירים, שנטלו לידיהם את השלטון אחרי ההפיכה הצבאית של 1908, הבטיחו להגשים את החלום. הם לא רצו לפרק את הממלכה האוסמאנית • (שהאירו־פים קראו לה, משום־מה, עותומאנית), אך הבטיחו לכונן בה שוויון בין הלאומים השונים, וחופש לכול.

המשכילים הערביים הצעירים קיבלו את הבשורה בהתלהבות. הם דגלו בסיזור הממלכה, שבירת המרכזיות של התורכים וכינון ממלכה פדרטיבית תורכית־ערבית (כמו הממלכה האוסטרית־הונגרית, בעלת הכתר הכפול).

כמו כל צעירי פלסטין, קיבל ערפת אל־ערף בן ה־16 תורה זו, תמך בתורכים הצעירים. אבל התורכים איכזבו שוב. במ־קום העריצות המוסלמית הדתית של ה־שולטאן־הכליף, באה העריצות הלאומנית התורכית. כל ההבטחות חופרו. הלאומנים התורכיים הצעירים לא חלמו על מתן חרות כשלהי לערבים הבזויים.

על דעת כמה מן הערבים בפלסטין עלה הרעיון להתקשר עם הציונים, להציע להם ברית ערבית—יהודית נגד התורכים. אולם ההנהגה הציונית, שישבה באירופה ושתלתה את כל תיקוותיה באיסטנבול, דחתה את ההצעה בזילזול. התורכים היו חזקים ושלטו בארץ. הערבים היו עוד עם של ילידים — כמו הכושים, ההו־דים והסינים — בעולם הקולוניאלי של אז.

כשביל בני דורו של ערפת אל־ערף, הנערים המתבגרים של אר־תן שנים, היה זה אולי חמיבחן המכריע בגיבוש השקפתם הלאו־מית. הם חחלו רואים בציונים בע־

• על שם עוסמאן (או אות'מאן), מייסד השבט התורכי שמלך בממלכה.

התורכים תולים ערבים

הפלסטינית, היה סמל טרגדיה זו

לארצותיהם. ערפת חצה את סיביר, במסע הרפתקני, הגיע לוולדיווסטוק, עבר את יפאן, עלה על אוניה שהעבירה אותו סביב כל יבשת אסיה אל המיזרח התיכון.

שם נודע לו, למגינת לבו, כי איחר את המועד לשפיכת דמו למען החרות ה־ערבית. הצבא הערבי הגיע לדמשק, תורי־כיה הובסה.

היו אלה ימים מרגשים ללאומן ערבי צעיר. בזעם לוהט שמע כי האימפריאליס־טים בגדו בערבים, הבטיחו את סוריה לצרפתים ואת פלסטין ליהודים. אבל כמו חבריו, לא האמין ערפת אף לרגע כי ה־הבטחות יעמדו במיבחן המציאות.

כדמשק מלך האמיר פייסל, בנו של חוסיין ואחיו של עבדאללה, וכל הלאומנים במרחב התקבצו אל דיוגלו. בפלסטין עצמה התקוממו ה־צעירים נגד הצחרת בלפור. הם שאפו את עצמם רק אם להקים פלסטין ערבית עצמאית, או לצר־פה לסוריה־רבתי. פלסטין או דרום־סוריה? ערפת יסד עיתון בי־שם „סוריה הדרומית", העיתון ה־לאומני הערבי הראשון בארץ.

אולם החלום נגוז במהרה. לשווא תבע פייסל להגשים את ההבטחות שניתנו ל־אביו. הוא נשבר. בוועידת־השלום בוורסיי הופגש על־ידי הבריטים עם חיים וייצמן. בשידולו של אלוף־מישנה לורנס המיסתורי אף חתם בראשי־תיבות על טיוטה של הסכם, שנועד לכונן שיתוף־פעולה בין הציונות והלאומנות הערבית. פייסל היתנה

מוחו של העד

מאת **אורי אבנרי**

ביברית השיט השנוא, אירופים, זרים ישאיפות בני־הארץ.

(מחשבה מרתקת: מה היה קורה אילו הבינו מנהיגי הציונות את גל העתיד, ו־הושיטו את ידיהם לערבים נגד התורכים? האם היה ערפת אל־ערף רואה בהם אחים החוזרים למולדת משותפת? האם היתה נוצרת בימי־ראשית אלה ברית בין עם־הארץ והתנועה הציונית? האם כל ההיס־טוריה של הארץ היתה מתפתחת בכיוון אחר?).

תותחים מול חלום

ב פריץ מיזחמת־העזים הראשונה נשארה תורכיה נייטראלית. אולם כע־בור כמה חודשים הצטרפה למילחמה לצד הקיסר הגרמני, שקיבל פעם את פני הרצל באוהלו בירושלים.

ערפת בן ה־23 גוייס לצבא התורכי. כסגן־מישנה נשלח לחזית הרוסית, בהרי הקווקז. אחרי קרבות אכזריים, בהם חוסל גדודו כימעט כולו, נפל בשבי.

בשביל הקצין הצעיר, היו ימי השבי תקופת־חינוך. הוא למד רוסית משובח, גרמנית מחבריו בשבי. שתי השפות נוספו לערבית ולתורכית — וברבות הימים גוס־פו אליהן אנגלית, צרפתית ועברית.

היה זה בשבי הסיבירי, כאשר הגיעה אל הצעיר הירושלמי בשורה מחשמלת: המרד הערבי הגדול פרץ. השריף (בן מישפחת הנביא) חוסיין הרים את נס המרד במכה, צבא בניו הגיבורים עולה על תור־כיה, לעזרת הבריטים, שהבטיחו לערבים חרות לאומית.

מאותו רגע שיט ביכו רק רעיון אחד: להשתחרר מן השבי, ולחצי טרף אל הלוחמים.

בפברואר 1917 פרצה המהפכה הרוסית הראשונה, השילטון הרוסי התמוטט, כל השבויים ביקשו לחזור בדרכים עקלקלות

את חתימתו על המיסמך בהגשמת שאר תביעות הערבים.

תנאי זה לא התמלא, כמובן, ו־ההסכם הפך לקוריוז היסטורי.

(שוב מחשבה: מה היה קורה אילו נשאר פייסל בדמשק, והברית בינו ובין הציונות היתה הופכת מציאות? האם היה ערפת משנה את יחסו להתנחלות הציונית? האם היתה נוצרת אז הברית הערבית—יהודית, לשם הגשמת השאיפות הלאומיות של שני העמים, נגד הצרפתים והבריטים?)

אולם הצרפתים, בפשטות ברוטאלית, כיוונו בסופו של דבר את תותחיהם לעבר דמשק, וגירשו ממנה את פייסל וחסידיו. אחיו של פייסל, עבדאללה, שחש לעזרתו, נעצר על־ידי הבריטים בעבר־הירדן, קיבל אותה כממלכתו. לפייסל ניתנה, כפיצוי, המלוכה בעיראק.

גם לפני כן עמדו צעירי ירושלים הער־ביים בודדים מול השילטון הבריטי וה־ציונים. ייתכן שבין כולם היה ערפת אל־ערף בין הראשונים שהבין כי מאיימת סכנה נוראה על הלאומיות הפלסטינית. הוא תפס כבר אז שאם תינתן ליהודים אחיזה כלשהי בארץ, הם עתידים לגדול ולשגשג בה, וימנעו את השילטון בה מידי תושביה הערביים.

ערביי פלסטין היו חמישים, מפני־רים, אדישים, מפוצלים בין חמי־דות, דבוקים לכפרים ענים. איך לעורר עם כזה לסכנה המאיימת עליו, החבוייה עדיין בנבכי ה־עתיד? כשביל ערפת אל־ערף ו־חבריו, אמין אל־חוסייני, היתה קיי־מת רק דרך אחת: לפנות אל ה־יצרים של החמונים חפשוטים. ל־עורר אותם להתקומם ולעשות שפטים ביהודים.

נדון למוות

ך נודעה אותה התפרצות אלימה. שליהודים קראו לה „מאורעות" וה־ערבים „מרד". זה קרה ב־1920.

כעבור 47 שנים הראה לי ערפת בגאווה תמונה גדולה, שהיתה תלוייה על הקיר

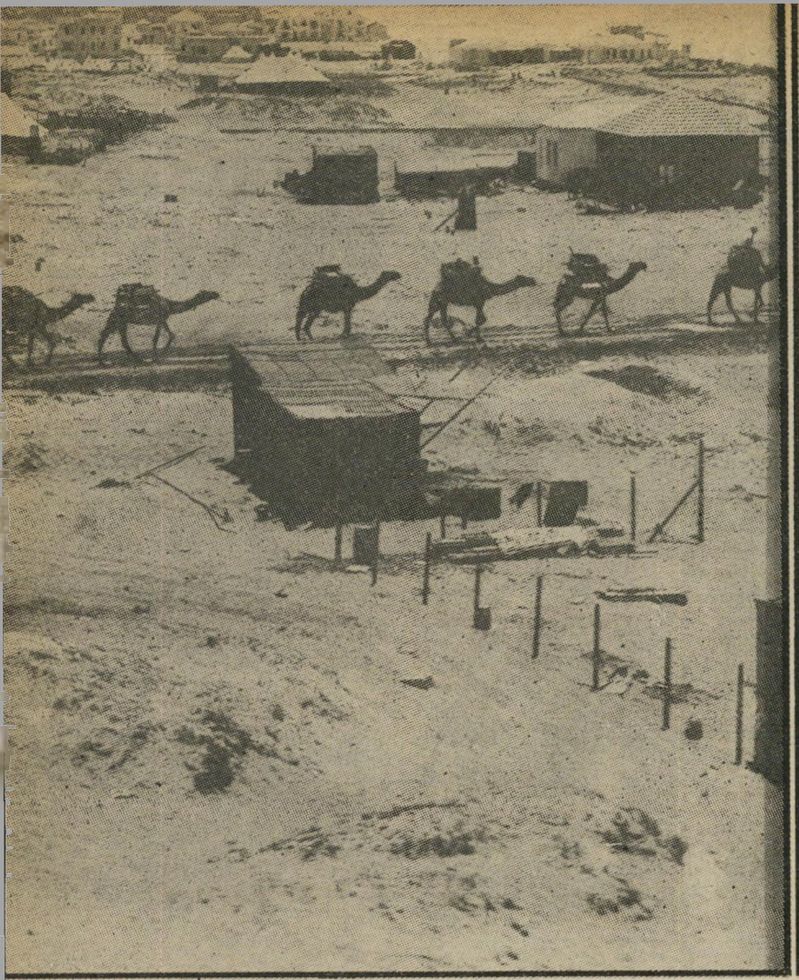

שער יפו בירושלים בראשית המאה *

כיכר מוגרבי בתל־אביב בראשית המאה

בחדר־עבודתו. זה היה כשאמרתי לו שיש־ראלים רבים טוענים שהלאומיות הפלסטי־נית נולדה רק בשנים האחרונות, וכי לפני דור אחד או שניים לא היתה קיימת כלל. (אחד החכמים בכנסת קרא פעם לעומתי: „אתה והמופתי המצאתם את הפלסטינים!").

עארף קם מכסאו, ניגש אל התצלום הישן ושם את אצבעו על הדגל הפלסטיני: ירוק־לבן־שחור, עם משולש אדום. „וזה אני!" אמר. בתצלום נראה עארף — עארף צעיר ונלהב — על במה ליד שער דמשק בעיר ה־עתיקה, ומעליו הדגל והסיסמה: „מוות ל־ציונות! מוות לאימפריאליזם!" הוא נאם באוזני ההמונים. זה היה ב־1919 — מיסמך פלסטיני אותנטי.

עד חלקם במהומות 1920 דנו הבריטים את עארף ואת חוסייני למוות. שניהם ברחו.

עארף מצא מיקלט בין שבטי הבדווים בעבר־הירדן, בילה ביניהם ארוכות, למד את מינהגיהם ונערץ על־ידם כלוחם־חופש.

בינתיים פעלו המישפחות בבית. האנגלים לא רצו לריב עם המישפחות החשובות. אביו של עארף השיג לו חנינה — בתנאי שיבקש מחילה. שליח סודי נשלח למקום מחבואו של הצעיר, לבשר לו את הבשורה. „ואז," אמר לי עארף כעבור 50 שנה, וקולו היה עדיין נרגש, „בפעם היחידה בחיי הפרתי את פקודת אבי. כתבתי לו שאני מסרב לבקש סליחה."

אבל האנגלים חכמים. הם ויתרו על ה־דרישה בישקט, והכול סודר לפי מיטב הגינונים הערביים. הנציב העליון הבריטי — היהודי הרברט סמואל — ביקר בעבר־הירדן, שם ביקשו ממנו הנכבדים לחון את עארף. במחווה מיזרחית טהורה הסכים הנציב בו במקום, עארף יצא מן הקהל, הנציב לחץ את ידו.

את ההמשך סיפר לי עארף עצמו — ולי היה זה שיעור מאלף בתורת השילטון.

„כשהגעתי לירושלים, הזמין אותי המז־כיר הראשי. הוא אמר לי: ‚אנחנו זקוקים לצעירים אמיצים כמוך. אני מציע לך מיש־רה בכירה בשילטון.' נדהמתי. אמרתי לו: ‚אבל אני ערבי לאומני. אני מתנגד למדי־ניות הצהרת בלפור!' הבריטי השיב לי: ‚אנחנו מכבדים ערבים גאים. לא נדרוש ממך לעולם לבצע דבר הנוגד את מצפונך. בכל מיקרה כזה, תודיע לנו את התנגדותך בכתב, ותהיה פטור ממילוי ההוראה.' אמר־תי: ‚אתה מבטיח לי זאת. אבל מחר תחזור לבריטניה, ויורישיך יתכחשו להבטחה.' ה־אנגלי השיב: ‚אתן לך את ההבטחה ב־כתב.' ואכן, קיבלתי זאת בכתב, ונכנסתי לשירות ממשלת פלסטין."

הפסיכולוגיה הערבית של השליט הבריטי — שהיא זרה כל־כך ל־פסיכולוגיה של המימשל הישר־אי! — השתלמה. מאותו יום, ו־עד יומו האחרון של המנדאט ה־בריטי, היה עארף אי־ערפ פקיד נאמן לשיידטון.

* המיגדל נבנה לכבוד השולטאן התורכי, נהרס על־ידי הבריטים.

שבויים ערביים ליד כיפת הסלע ב־1967

הוא התחיל כקצין־מחוז בג'נין, שירת בבאר־שבע ובעזה, כיהן זמן־מה אצל ה־אמיר עבדאללה בעבר־הירדן, נשאר לאומן, אך מעולם לא בגד בבריטניה.

שגריר פלסטין בח"א

ב ינתיים קרו דברים בארץ. כל נבו־אותיו של עארף התאמתו. היהודים באו ארצה בזרם גובר, התנחלו לאורכה ולרוחבה. ידידו הוותיק של עארף, חג' אמין אל־חוסייני, שזכה אף הוא בחנינה ונתמנה למופתי הכול־יכול של ירושלים, אירגן מדי פעם התנגדות רצחנית. אך הפלסטינים היו חלשים מכדי לעמוד מול המיעוט היהודי העשיר והמאורגן להפליא.

ב־1936 התקומם היישוב הערבי בפעם האחרונה והמכרעת. בהנהגת המופתי לחם ביהודים ובבריטים, חיסל תוך כדי כך גם את כל השיכבה המנהיגה הערבית המתונה. אולם העם הפלסטיני המדולדל לא היה מסוגל לעמוד במאבק הממושך. מול האיר־גון היהודי המעולה והכוח הצבאי הבריטי, התמוטט „המרד הערבי", העם הפלסטיני נחל מפלה שממנה לא החלים עד היום.

עארף ראה את הכל, רשם את הכל. הוא מינה את עצמו לחיס־טוריון העליון של העם הפלסטיני, העד־המרכזי שלו אפוא.

הוא רשם גם את הסעיף הבא בטראגדיה הפלסטינית. ב־1947 החליט האו"ם לחלק את הארץ בין מדינה יהודית ומדינה ער־בית. היהודים קפצו על המציאה, הבינו שריבונות בחלק קטן של הארץ היא צעד מכריע להגשמת שאיפתם. הפלסטינים לא תפסו זאת. מכיוון שלא יכלו להשלים עם הרעיון שאפילו חלק מן הארץ ימסר ל־שילטון היהודים, החמיצו את ההזדמנות ה־היסטורית להקים מדינה פלסטינית עצמאית במרבית שיטחה הפורה.

(ועוד מחשבה: מה היה קורה אילו קמה אז מדינת פלסטין בדרכי שלום? האם היה עארף אל־עארף תופס בה מקום מרכזי בצמרת? האם היה המדינאי בן ה־56, שידע עברית ושנאם לא פעם בפני קהל עברי, מתמנה לשגריר פלסטין בתל־אביב? האם היה נמנע המשך הטראגדיה?)

אולם עארף התנגד, ככל בני־דורו, ל־חלוקה. הוא ראה בה בגידה בשאיפה הלאומית הפלסטינית. הוא פנה לקיצוניים, ובאווירה המילחמתית שנוצרה לא נותר מקום לאיש בגיל־העמידה, ששירת במשך דור שלם את הבריטים. המוני הפלסטינים השליכו את יהבם על המנהיגים הלוחמים, מפקדים אגדתיים כמו עבד אל־קאדר אל־חוסייני, שנהרג בקרבות הקסטל, חסן סלמה, אל־קאוקג'י.

אלה לחמו במשך חצי שנה, לפעמים בגבורה, לפעמים ברצחנות פרימיטיבית, אך כוחות ההגנה היהודית התעצמו במהרה, האירגון העדיף של היהודים גבר על הרוב הערבי הנחשל. במאי 1948 כבר היתה ההתנגדות הפלסטינית במצב של התמוטטות, וצבאות מדינות־ערב נהרו ארצה כדי להמשיך במאבק במקומה.

צבאות־ערב לא הצליחו למגר את ישראל, או אף להגביל גבו־לות שנקבעו לה כתוכנית־החלוקה. אבל הם הפסיקו לשבור את התיק־ווח האחרונה של עצמאות פלס־טינית.

(המשך בעמוד 38)

* אולם בארכיונים הישראליים קיימים מיסמכים שיש בהם כדי להוכיח שגם אל־עארף וגם אל־חוסייני ניסו למנוע שפיכת־דמים באותם הימים, מחשש פן יזיק הדבר לעניין הערבי.

במדינה

פשעים

ביקור שכנים

קורבן האונס ההומוסכסואלי ניסה להפיל בעצמו קורבנות

„הצילו! רוצחים את בעלי!"

השעה היתה תשע בערב, כשנשמעו צעקות בחדר המדרגות של הבית ברחוב יצחק שדה 63 בתל־אביב. השכנים שהתעוררו משנתם יצאו אל חדר המדרגות. הם הבחינו בבחור לבוש שחורים, בעל קומה ממוצעת, שהרכיב על ידיו כפפות נשיות שחורות וארוכות שהגיעו עד ל־מרפקיו, ובידו הימנית החזיק דקר חד ה־משמש לחיתוך קרח.

„מי שינסה להתקרב אלי יחוסל," הזהיר בקול שליו.

אחד השכנים מיהר להזעיק טלפונית את המשטרה. „אנחנו בדרך," הודיעו מהמשטרה. הבריון בשחור נעלם בינתיים מחדר המדרגות. במקומו הופיע שם יחזקאל גנדי, כשהוא מתנהל בכבדות על המדרגות, ידיו לופתות את ביסנו, וחולצתו מוכתמת בדם.

בדרך לבית־החולים סיפר גנדי על מה שאירע: „חזרתי עם אשתי וילדי אל דירתי. כאשר פתחתי את חדלת ראיתי את האיש עם הבגדים השחורים. הוא התנהג כמו מטורף, הוא החזיק את הדקר בידו ואמר לי שהוא אדם נואש הרוצה למות ולא איכפת לו לקחת איתו לקבר עוד מישהו. ראיתי שיש לי עסק עם משוגע. לפתע הוא התנפל עלי. התגוננתי והלמתי בפניו, אך הוא דקר אותי ונמלט."

שבועיים לפני החתונה. בעוד גנדי מקבל טיפול בבית־החולים, הגיעה המשטרה אל הבית. ישראל קאין, המתגורר בקומת הקרקע בבנין דיווח לשוטרים כי עקב אחרי הבריון בשחור, ראה אותו פונה לעבר בניין סמוך ונעלם שם בכניסה האמצעית. ברגע זה ממש יצאה מכניסת הבניין אחת הדיירות.

„ראית את הסרוץ?" שאל אותה קאין.

„איזה סרוץ?" השיבה האשה, „הרגע נכנס לכאן אחד הדיירים. קוראים לו חיים שפטס. הוא גר בקומה שלישית.

ישראל הוביל את השוטרים לדירתו של שפטס. כאשר הובל החשוד לניידת, כמעט ערכו בו השכנים מישפט לינץ'.

אחד השכנים נזכר כי שבועיים קודם לכן שמע אנחות בוקעות מדירת שפטס. הוא נכנס לדירה, גילה בחור מעולף על הריצפה, ליד מיכל ריק של חומרי הדברה רעילים. הוזעק אמבולנס ושפטס אושפז במשך שלושה ימים בבית־חולים עד שיצא מכלל סכנה.

סיפרה ידידתו, עולה חדשה מאנגליה: „בעוד שבועיים היינו צריכים להתחתן. הוא הבטיח לי כי יהיה בסדר ויותר לא תהיינה לו צרות עם המשטרה."

הסתבר כי חיים שפטס אינו אלא סיטר קובאץ', מי שהציג את עצמו בשעתו כתייר מאוסטרליה שנאנס על־ידי ישראל שולמן, התגלה אחר־כך כעבריין נמלט מדרום־אפריקה שזייף דרכון.

„לעולם לעולם לא אסכים לראות אותו יותר," אמרה ארושתו, סוזן לוין, שהתמה בשעתו על שיחרורו בערבות, אחרי שנעצר באשמת זיוף דרכון, „אבל בחיי, אני לא יודעת למה. אבל אני אוהבת אותו."

התישבות

הכסדום היינו?

סיכסוכים פנימיים מאיימים על עתידו של מושב צעיר בערבה

נאות־הכיכר היתה חווה נסיונית שהוקמה בערבה, ליד סדום. לפני שלוש שנים הוחלט להסוך את המקום למושב שיתופי. אלא שהדבר נעשה בחיפזון, ללא תיכנון, ללא הקפדה בבחירת המתישבים וללא הדרכה ותמיכה מספקת. כיום, שלוש שנים אחרי הקמת המושב, כשנותרו בו מעט משפחות, מאיימים סיכסוכים פנימיים בין שתי קבוצות יריבות במושב לגרום להתקוחת העלולה להביא לחיסולו.

„כשירדנו לנאות־הכיכר, ביוני 1970," מספר משה רווה, 32, יליד רוסיה ואב לשלושה ילדים, „לא היה המקום מוכן

(המשך בעמוד 34)

צח וענוג
יהיה עור גופך
בעזרת
דפילטור
הקרם הקוסמטי המושלם
להסרת שיער מיותר

נוח לשמוש השפעתו ארוכת טווח
אינו מכאיב

דפילטור מוצר צמרת נוסף של "וולה"

ועד הפסטיבל הישראלי

תל־אביב
אולם בת־דור
אבן־גבירול 30

אסיפה פומבית

המשלחת הישראלית בפסטיבל בברלין

דברים: בנימין גונן
יורם גוז'נסקי
כוכבי שמש
סאלם ג'ובראן

יום ראשון
26.8.73
שעה 8 בערב

מלכת המים 1973
מטעם
העולם הזה

זיוה ארזי 8 המועמדות הסופיות

בעוד כשנה מתגייסת זיווה ארזי (17) לצה"ל. „אני רוצה לשרת בחיל־האוויר או בחיל־הים," היא אומרת. „יש לי רושם ששם יהיה לי שרות מעניין."

כל חייה הקצרים מחפשת המועמדת מספר 8 בתחרות מלכת המים של העולם הזה, את העניין. כתלמידה בקורס מזכירות רפואית, אומרת זיווה: „אני חושבת שמזכירה של רופא זה עיסוק מעניין מאוד."

זיווה ארזי (170 ס"מ, שיער בלונדי, עיניים ירוקות, 48 ק"ג) מרבה לשחות בחוף הכרמל, לרקוד, לצלם, לר־אות סרטים ומופעי ספורט. „בעיקר אני אוהבת כדורסל ואתלטיקה קלה," היא מגלה, „אבל גם למופעי ספורט אחרים אני חולכת."

לזיווה אחות נשואה הגרה בכרמיאל ואח נשוי המתגורר בחיפה. האבא, מפקח בעיריית חיפה והאמא עקרת־בית. ח־חבר משרת בצבא לא רחוק מחיפה, „כך שאנו נפגשים לעיתים קרובות." אבל אהבת חייה של זיווה הם ילדים. „אני רוצה חרבה ילדים. אני אוהבת לטפל בתינוקות ומקווה שיהיו לי רבים משלי."

התלבושת הפחות או יותר קבועה של זיווה במשך ימי השבוע: „ג'ינס עם חול־צה ספורטיבית. בשבתות ובחגים: חלי־פות מכנסיים או שמלות ארוכות.

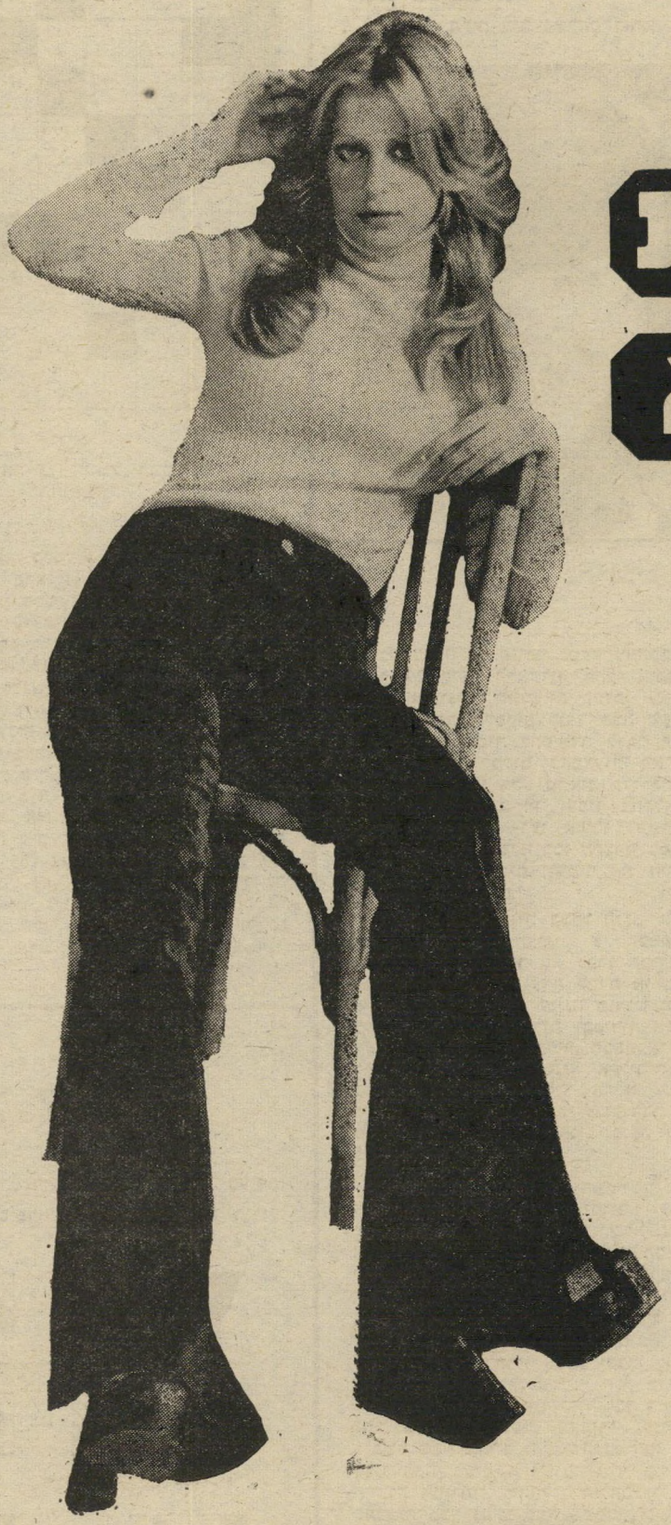

מזכירת הרופא

צילום הוא אחד מתחביבי זיווה ארזי. המאפרת את עיניה ב־עזרת המיניט איילינר של הלנה רובינשטיין.

דיגמן תחביב נוסף של זיווה ארזי, הלומדת טיפוח חן אצל לאה פלטשר, הוא דיגמן בגדים. בתמונה: זיווה, בעלת השיער הבלונדי הגר־לש, מדגימה חלוק ארוך של חברת מווה.

שחייה כתלמידה ב־קורס מזכירות רפואית, מנצלת זיווה, השומדת על שערה בעזרת תכשירי וולה, חלק ניכר מזמנה בשחייה.

מנוחת הלוחמת בין העיסוקים הרבים וה־מגוונים שלה הכוללים שחייה, צילום, קריאה וספורט, מוצאת זיווה, הלבושה במכנסי ליי וחולצת אומן, מספר דקות גם למנוחה על־גבי כסא ישן.

תשבץ העולם הזה 1877

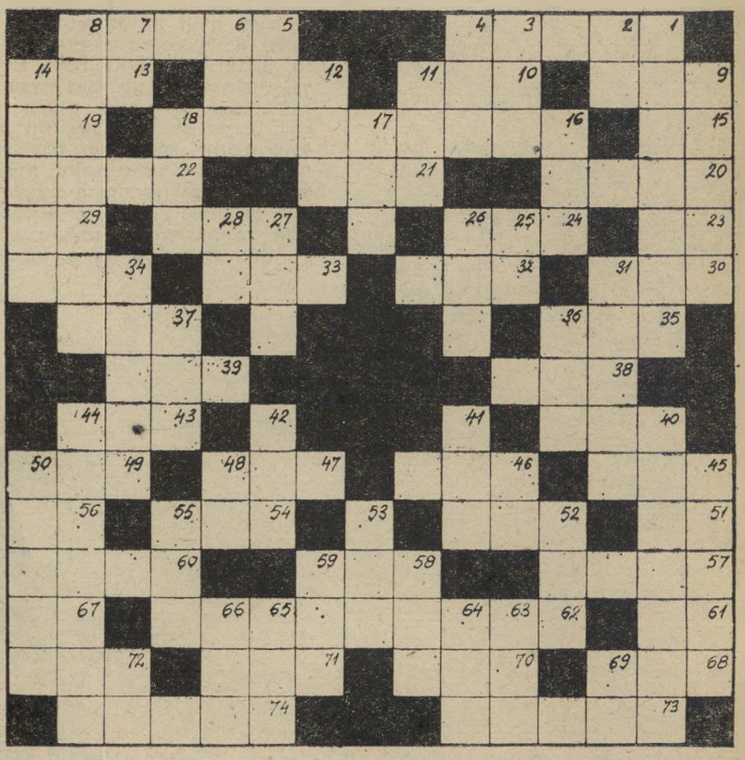

מאוזן:

1) אירגון פשע. 2) שירה דתית. 9) עונש לנבות היזרעאלי. 13) פרסה. 15) בת קול. 16) תפקיד בסרט שמילאה כוכבת בחדשות. 19) עיין ערך (ר"ח). 20) שוק. 21) נהר בצרפת. 22) אבן יקרה. 23) מזכיר או"ם. 24) כוכב לכת. 27) עשיר תנכ"י. 29) מתנה. 30) לכאן. 32) פניית כבוד ספרדית. 33) עוף ביתי. 34) בית נבחרים בארץ מזרח אירופית. 35) יחיד, גוף שליש. 37) תבלין. 38) שליט. 39) מפלגה. 40) בית. 43) בסלנג צברי — הפסקה. 45) ענף רע. זמורה היוצאת מתחת למקום ההרכבה. 46) „מילה ב..., שתיקה בתרי". 47) כלי שתיה. 49) גיבורת רומן מאת אמיל זולא. 51) איבר חיוני. 52) מאפה לשבת. 54) גנס. 56) קולב. 57) כינוי לתושב הארץ שעזבה. 58) אבי אברהם. 60) צייר ותיק בארץ, ששינה את שמו לאחרונה. 61) חצי קוץ. 62) אנית קרב, גיבורת סרט מפורסם של הבמאי אייזנשטיין. 67) מטבע יפני. 68) ראש ממשלה אירופי. 70) „מלטה..." 71) בקע. 72) חור־מר רפואי. 73) מאכל מבשר עטוף. 74) חלק חיוני בתחנת רוח.

מאונך:

1) פרי הדר. 2) קלף גבוה. 3) לה האמין סיסרא. 4) הלוא. 5) עט. 6) שיר. 7) יחידת הספק חשמלי. 8) מושב בעמק יזרעאל. 9) ציבור, עדה. 11) משרד שהפך לתקשורת. 12) רעב. 14) צעדים. 16) מזרח. 17) נהר באנגליה. 18) קריאת שמחה. 25) רשע. 26) מדינה ערבית. 27) שר בממשלה. 28) סוד. 31) היתול, עלילות, ליצנות. 34) מחוקק יווני. 36) קללה. 37) עוף מים. 40) עשיר חדש. 41) אשה ביום נישואיה. 42) מלך הבשן. 44) מבשרית את בוא האביב. 45) רתיעה, גועל. 46) טנא. 48) רעל. 50) מדינה אירופית. 52) חית מים זעירה. 53) אמן פנטומימה צרפתי. 55) צד, קיר. 58) אמתחת. 59) גזל, שוד. 63) מילה יידישאית שפירושה בדיחה. 64) כינוי למלמלה. 65) אחת המלחמות שלנו. 66) „המן הגורן או מן ה...?" 69) בעל חי מיילל. 72) אלפנטינה.

חשבץ 1877

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חילוק, חיבור וחיבור יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע.

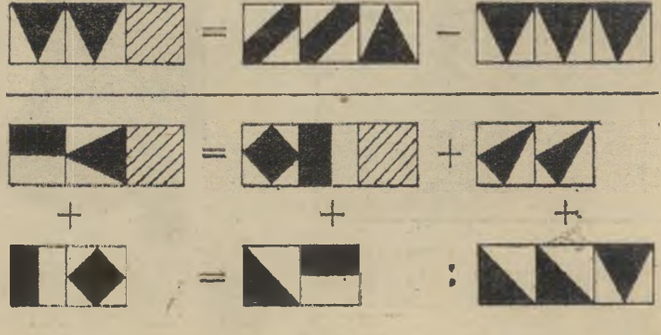

במדינה

(המשך מעמוד 32)

בשום פנים ואופן לקליטת משפחות עם ילדים ותינוקות. הגענו בחום תופת של 47 מעלות. הבתים היו בלתי ממוזגים ו־בלתי מקוררים. לא היה כביש גישה למקום. לא היה חשמל לא היתה אחות ולא אמבולנס. המקום שרץ עקרבים ונחשים. כמה ימים אחר־כך הגיע רופא צבאי למקום. הוא בדק את הילדים ומצא אותם על סף התייבשות. לפני שהגענו לא הדריך אותנו איש איך יש להתנהג ו־לחיות במקום כמו זה."

„מעשה בידי אחראי". משה רווה ואשתו חווה, היו בין הצעירים שנענו למודעה שפורסמה בעתון וקראה לרווקים ולזוגות צעירים לרדת לערבה כדי להקים שם ישוב „במתכונת חדשה". משה, לשעבר חבר בקיבוצים כברי ודליה, היה בעל נסיון חקלאי. חווה אשתו, ילידת גרמניה ותושבת חדרה לשעבר, קיבלה השתלמות חקלאית במידרשת עירון. הם החליטו לרדת לנאות הכיכר אחרי שנקלעו למקום והתאהבו בו.

הם רצו להקים בית משלהם באזור. ה־במעשי חבלה, באיומים ובנסיון להפעיל אלימות על מספר חברים כדי להכריחם לעזוב את המקום, היו הילדים. בביקור שערכו אנשי מישרד־הבריאות בישוב הם הזדעזעו ממצב הפעוטון במקום. „מחזה כזה לא ראינו אפילו במאהלי הבדואים ב־אזור," אמר אחד מהם. כאשר תרמה ויצ"ו ציוד לפעוטון ולגן־הילדים במקום, מסרה אותו הנהלת המושב לאחת הרווקות והילדים נותרו ללא ציוד חיוני.

„הנהלת המושב משליטה כאן טירור," טוען משה רווה. „ניטרלו את ועדת הביקורת ולא נתנו לה לפרסם דו"ח על הנעשה במשק. בלי אסיפת חברים החליטו לסלק שתי משפחות מהמקום. כתבו להם מכתבי פיטורין, ובאותו זמן החליטו לקבל משפחה חדשה כמועמדת להתיישבות. וגם זאת בלי אסיפה בכלל. התקנון של המושב הישתופי מעניק להנהלה סמכויות כאלה, שהיא יכולה לעשות במושב כרצונה."

אמרה פאולינה ארוך, 25: „השינאה בין חברי המושב הגיעה למימדים כאלה שאי־אפשר עוד לחיות כאן חיים נורמליים. לפני שירדנו לכאן ידענו שלא נלקק דבש.

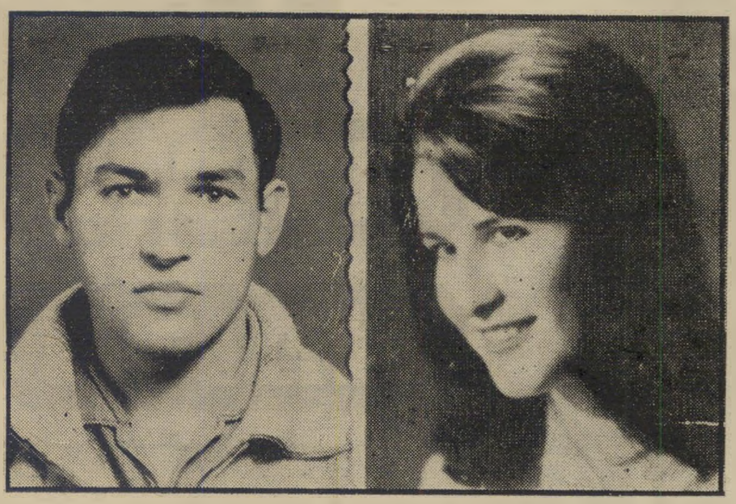

מתישבים חווה ומשה רווה
אלימות וטירור

ילדי משפחת רווה
מצב של התייבשות

אכזבה טפחה על פניהם כמעט מההתחלה. „כבר מהתקופה הראשונה החלו צומחות בעיות ארגוניות ואנושיות קשות," סיפרו אנשי המושב. „למקום הורד טבח קשיש, חולה ובלתי כשיר לתפקידו. לרוב האנשים שנשלחו למקום באמצעות האיחוד החקלאי לא היה רקע מתאים כדי לחיות חיי שיתוף במושב או לעבוד בחקלאות. רוב היורדים לא ידעו אפילו להשתמש בטרקטורים. לא נשלח רכז מקצועי למקום שידריך את האנשים ויעמיד את הישוב החדש על הרגליים."

כתב מבקר הסוכנות בחבל הנגב, אברהם קרני, בדו"ח הביקור שלו במקום: „בעת העליה לנקודה לא עברו חברי הקבוצה (המתישבים) ועדת קבלה או בדיקות רפואיות. היעדר הסינון מורגש מאוד ביחסי החברים, בפעילות ובסידור העבודה. האווירה במקום עכורה. הבאת אנשים בגיל מבוגר למקום עם תנאי אקלים קשים ביותר הינו מעשה בלתי אחראי שאני רואה אותו בחומרה. לדעתי עלול דבר כזה להעמיד את הסוכנות בפני תביעה פלילית."

שינאה וחבלה. מספר המתיישב משה ארוך, 33, נשוי ואב לשני ילדים: „אחרי שעלינו על הקרקע הסתבר שלא צורף אלינו רכז משק. באסיפת חברים החליטו למנות אותי כרכז למרות שאינני מקצועי. אחרי שבוע נסעתי לאיחוד החקלאי להסביר כי אינני מתאים לתפקיד ולבקש רכז שכיר. אחרי חודש שלחו לנו אדם עם עבר פלילי. עמדתי בתוקף שלא יקבלו אותו. אבל הוא הובא לכאן על־ידי חלק מהמתיישבים בחשאי, באישון לילה. כך הוכנסו מתיישבים לא מעטים מאחורי גבנו."

בשל קשיי החיים והעבודה במקום, התפלגו המתיישבים החדשים לשתי קבוצות יריבות ועויינות, שהחלו להילחם זו בזו. כתוצאה מכך נטשו כמה משפחות את הישוב החדש. המוסדות האחראים לא דאגו לתוספת משפחות.

מי שסבל בעיקר מהיריבות, שהתבטאה היינו מוכנים להקריב הרבה למען המטרה. אבל לא את בריאותם הנפשית והגופנית של ילדינו."

בינתיים החליטו אנשי הרוב בנאות הכיכר, השולטים בהנהלת המושב, להטיל חרם על האופוזיציה, לא לאפשר לה להינות מזכויות, לעשות הכל כדי לגרום לסילוקם מהמקום. מספרת פאולינה ארוך: „זה הגיע לידי כך שאחד האנשים אמר לי: ‚אני מתכה לרגע שהילד שלך ידרס על ידי טרקטור הנהוג בידי אביו'."

המאמינים בסמליות טוענים כי קירבתו של המושב לסדום, הדביקה בחלק ממתישביו תכונות האופייניות לסדום ההיסטורית. אחרים, כמו אנשי מחלקת ההתיישבות של הסוכנות אופטימיים יותר. כאשר הוזעקו על־ידי חלק מהמתיישבים ונשאלו „האם אינכם רואים מה שקורה כאן?", השיבו: „רואים, אבל מה אפשר לעשות?"

קולנוע

סרטים

העגבניות שיבואו

אחרי המלפפונים

ככלל קיץ, גם השנה ירדה עונת ה־מלפפונים על בתי־הקולנוע בכל עוצמתה. מזה שבועות כמעט ואין מחליפים סרטים בבתי־הקולנוע ואם כבר מתחלף משתו, בדרך כלל רצוי שלא לשים אליו לב. הקיץ, כך חושבים מפיצי הסרטים בארץ, נועד בעיקר לסרטי ילדים ולסרטים ישראליים, והשנה אף אחד משני הסוגים הללו לא הצטיין במיוחד. ועם כל ההנאה שיש ל־אהב־הקולנוע כאשר הוא רואה בהצלחת סרט של בוניואל, הרי בכל זאת לא יילך לראותו יותר מחמש פעמים, ועם כל ה־הערכה לטאנגו האחרון מתחשק לו למרות הכול לראות גם סרטים אחרים.

וסרטים כאלה ישנם. חלקם מחכים בתור, שייגמר הקיץ, אחרים מחכים שכמה מן ההצלחות הבוערות יצטננו, וכדי להתנחם בתקוות, עד אשר אפשר יהיה להתנחם בסרטים, כדאי להתכונן לכמה מן הדברים היותר מעניינים, המוכנים כבר להקרנה בישראל בעתיד הקרוב.

בראש וראשונה, זעקות ולחישות, סרטו החדש של אינגמר ברגמן שיגיע לקולנוע צפון — מחקר חודר ומזעזע של נפש האשה בכמה גירסות שונות. הסיפור על שתי האחיות והאומנת המטפלות באחות שלישית, הגוססת לאיטה, מכיל בתוכו את כל העוצמה הדראמטית האופיינית לברגמן. עלילתו מתפשטת על זמן קצר בלבד, היא מתרחשת כמעט כולה בין כותליה של או־תה הדירה, וכל ארבע הנשים בה זוכות לטיפול ולניתוח מדוקדק ומפורט.

ובעיקבות ברגמן, מחכים לתודם, באותו בית־קולנוע, סרטו החדש של אנדרה קאיאט אין עשן בלי אש אשר זכה לפרס בפסטיבל ברלין, וסרטו החדש של קוסטא־גבראס מצור, שהספיק כבר לעורר תגובות חרי־פות בכל רחבי העולם. בעצם, שני הסרטים גם יחד הם שערורייתיים. הראשון, המתאר שחיתות, שוחד וסחיטות במעורבים ב־מהלך בחירות עירוניות בצרפת, עורר הת־נגדות כבר מן הרגע הראשון. ממשלת צרפת סירבה להעניק לקאיאט את התמיכה המקובלת שמגיעה לסרטים צרפתיים, ה־צנזורה איימה להפעיל את המספריים שלה, וכל אמצעי הפירסום הממשלתיים, כמו

וודג'ורת והקמן ב„הדחליל"
כל קסמי הקולנוע —

הטלוויזיה, נסגרו בפני הסרט. וכל זה, משום שפרשת אין עשן בלי אש דומה יותר מדי למציאות פוליטית קיימת בצרפת. אצלנו, דבר כזה לא היה מגיע לבד.

אשר לסרט של קוסטא־גבראס, המתאר את ההתערבות של הסי.איי.אי. (שירות הביון המרכזי האמריקאי) במדינות דרום־אמריקה, וההיתקלויות של סוכניה עם אירגוני המחתרת שם, הרגיז עד כדי כך את האמריקאים, שראש מרכז ההסברה של ארצות־הברית, סירב לאשר הצגת הסרט במיסגרת פסטיבל רשמי באמריקה. וקוסטא־גבראס שבע מכך נחת, משום שראה בדבר אישור נוסף לנכונות התיאוריות שהוא מציג בסרט.

עוד, בין העומדים לבוא בקרוב: הדחליל, אחד משני הסרטים שקיבל פרס בפסטיבל קאן, בהשתתפות ג'ין הקמן ואל פאצ'ינו, יוצג כנראה בסתיו הקרוב. סיפור זה,

ביסט וליאו ב„לילה האמריקני"
— כל חדשות הקולנוע

על שני נוודים מוזרים והידידות המשונה שקושרת אותם זה לזה במסעותיהם על פני ארצות־הברית, עורר אומנם תגובות חלוקות מצד הביקורת, אולם אישיותם של השחקנים הראשיים והדמיון לסרטים מצ־ליחים כמו קאובוי של חצות או רסיסי חיים עשוי להפוך את הסיפור למצליח.

סרט אחר שהוצג בפסטיבל קאן, ואולי אחד המקסימים שניראו שם, הלילה האמ־ריקאי של טריפו, גם הוא נמצא כבר בארץ, ומוכן להקרנה. אמנם, תקדימים מראים שסרטים חמראים כיצד מפיקים סרטים אינם רוכשים בדרך־כלל את לב הקהל הישראלי, אבל צריך לקוות שסרט זה של טריפו, למרות שהוא עוסק בעצם בתולדות הפקתו של סרט, יזכה לגורל שונה. כי האהבה לקולנוע, החוש לנצל כל מה שמציעה האמנות השביעית, וסיד־רה של טיפוסים נהדרים, הופכים את ה־סרט הזה לחוויה קולנועית.

הבח לא נאריך יותר ברשימה. הסרטים שהוזכרו למעלה נחשבים כבר לאקטואליים בבתי־הקולנוע שלנו, אבל גם להם זה יקח כמה חודשים טובים עד אשר יוצגו. אז למה להתנבא לעתיד רחוק יותר?

בתחתונים ובלעדיהם

הפילגש הסוסה — שעור בסמים

פריץ החתול (אורדן, תל־אביב, ארצות־הברית) — כפי ש־כבר פורסם, זה לא סרט מצוייר ככל שאר הסרטים המצויירים. אמנם הגיבורים הם חיות, ואמנם החיות מסמלות בני־אדם, אבל כאן באורח פלא, הצמיחו חיות המצויירות אברי־מין, תן מעשנות חשיש, מזדיקות לעצמן הרואין, משתתפות באורגיות.

גיבור הסיפור הוא פריץ, החתול שרוצה לחיות תמיד בעניינים. הוא מפתה קטינות למישגל המוני באמבטיה, הוא מצית בטעות אוניברסיטה, מדרבן כושים למחומות נגד הממשטרה, משתף־פעולה עם חבורת מחפכנים אלימים, בקיצור הוא עושה כל מה שמתחייב מעצם היות האדם צעיר, משכיל ומתקדם באמריקה של ימינו, והוא עושה את כל הדברים הללו באותה התמימות, חוסר החכרה והאידיאליזם של נגרר המום אחרי רעיונות גדולים מבחוץ.

כאמור, פריץ פוגש בסרט רק חיות אחרות, אבל חרמזים לבני־אדם מובנים מאוד. נערותיו הן „כלבות" (אין צורך בחסבר), הכושים הם ערבים, (הן בגלל חצבע והן בגלל הביטוי האמריקאי „ג'ים קראו"), השוטרים הם חזירים („פיגס" בשפת הסטודנטים והפרברים), וכן הלאה. ובעצם, אין איש יוצא נשכר מסרט זה, את כולם מצייר ראלף באקשי, שהביא את פריץ ורעיו לבד, באור סרקסטי הגובל בעלבון. היהודים מתפללים בבית־הכנסת לנשק אמריקאי עבור ישראל, הכושים הם אוסף של פטפטנים מסוממים ואלימים. המחפכנים אינם אלא בריונים רכובי אופנים, פסיכופטים סוטי־מין ומכורים להרואין, ממשלת ארצות־הברית מכבה התקוממות בגיטו הכושי בהפצצות מטוסים כבדות.

אם יש לסרט חסרון, הרי זה דווקא האפיזודיות שבו. זהו אוסף של קטעים המבוסס על שלוש סדרות של סיפורים מצויירים, והשוני בין שלושת המקומות, מפריע, משום שפריץ אינו זוכה אף פעם לחגיע לדמות מוגדרת.

אולם למי שמחפש משב־רוח מרענן, חצוף ומפולפל, והמתמצא במציאות חאמריקאית, הסרט יסב הנאה ניכרת.

שעורייה בגימנסיה

בוזאנקה בגימנסיה (מקסים, תל־אביב, איטליה) — את לאנדו בוזאנקה אין צורך כבר להציג, אחרי גבר ארוטי ואהבה בקופנהגן. הוא הקריקטורה הניצחת של הגבר האיטלקי שאינו מסוגל לחסיר את המין, אף לרגע אחד, ממחשבותיו.

ובכן, תארו לכם את מר בוזאנקה, הפעם כמורה להיסטוריה, אשר מגיע מעיירה דרומית נישכחת, בה לימד בני איכרים מטומטמים למחצה, אל רומא הבירה, שם סודרה לו משרה, בעזרת החשפעה של דודנו, חפקיד הבכיר.

הוא גר בדירת רווקים מפוארת, עם כל תשמישי הזימה הדרושים, מצוירים אירוטיים על הקירות ועד למיטה העגולה, אבל למרבה הצער, הוא צריך להתחלק בדירה עם דודנו, הזקוק לעתים קרובות למנוחה מרעיתו חלוחצת, בחיק גברות לוחצות פחות.

בין חברותיו לעבודה, יש מורה אחת למדעי הטבע שניחנה בכל מה שהטבע יכול להעניק לאשה. המורה (בוזאנה פודסטה) אמנם אינה עוד בשלבי הפריחה הרא־שונים שלה, אבל טוענת לבתוליות מסויימת, החיזור אחריה כרוך בחיבוקים וסטירות לסירוגין ומחייב את בוזאנקה המסכן בתכסיסי מין שאינם בדיוק מדרך הטבע.

בקיצור, חיים מתסכלים מאוד, שמביאים לאוו־דווקא בצורה סבירה ביותר, את המורה המהום לראש הפגנת תלמידים, ולידי הסתבכות עם החוק. כל מה שמוביל

פודסטה ובוזאנקה: שעור בטבע

לקראת תוצאה זאת צריך אמנם להיות משובץ בהומור ומין, אלא שההומור הפעם אינו מן המצחיקים ביותר, ומתרכז בעיקר בהצגת מר בוזאנקה כאוויל חסר־תקנה, ואילו המין, עם כל זכויות המורה לטבע וחצאיות המיני של התלמידות והתחתונים המציצים מתחתם, רחוק חיום מלהוות סנסציה כלשחי. אבל יתכן שאלה המתגלגלים מצחוק לעצם מראהו של בוזאנקה, יבואו על שכרם.

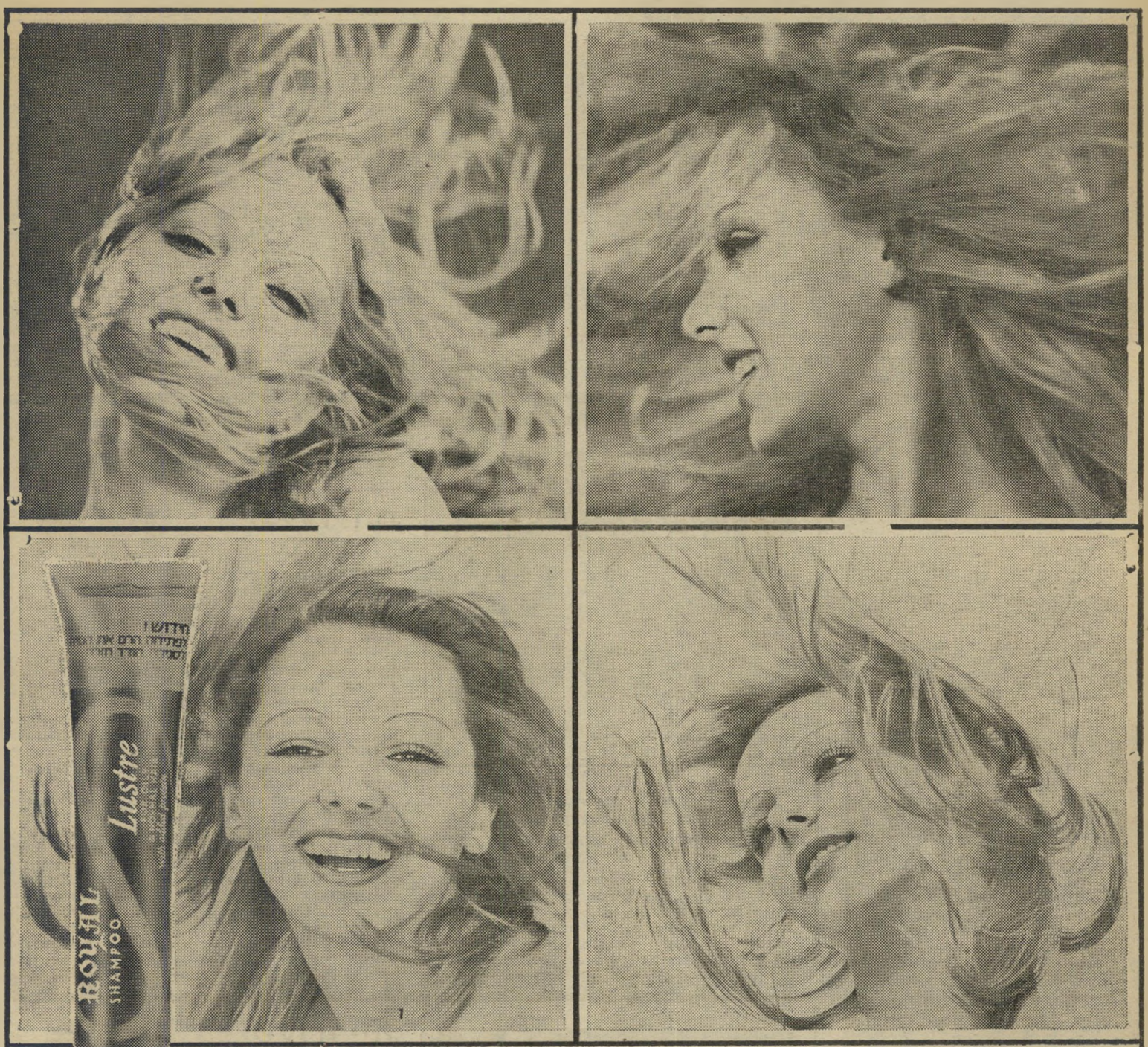

שיער רויאל...

שיער אסוף, חופשי זוהר
שיער גלי ומתבדר
שיער גולש נעים ורך
שיער רויאל
השיער שלך.
לשיער רויאל - שמפו "רויאל"

לבחירתך שמפו רויאל
ב-4 סוגים שונים:
ירוק - לשיער יבש
כחול - לשיער שמנוני ורגיל
אדום - נגד קשקשים
צהוב - עם תוספת
הלימון הנפלאה

שמפו רויאל של
עץ הזית
נאמנותך מחייבת אותנו.

פרסום "פנדי צילום: גברא

רחל מרחלת על כל העולם

נוראייב הזמין את דיין לקאן

אם אתם מכירים במקרה איזו בייביסיטר טובה, אתם יכולים לשלוח אותה, דיפה שעת אחת קודם, אל **אודי וטליה דיין**.

שכן זה הדבר היחיד המעכב בעדם כעת לקבל את הזמנתו של **רודולף נוראייב**, רקדן־הבלט הנודע, לבוא להתארח בווילה המקסימה שלו בריביירה בקאן.

אודי, בנו־בכורו של שר־הביטחון, שנשאר לגדל את המשק המשפחתי בנהלל, פגש את נוראייב באחת המסיבות שערכה לכבודו **נעמי אדווה**, בביקורו בארץ לפני שבועיים. נוראייב, שהוקסם מהדיינים הצעירים, הזמין אותם להיות אורחיו.

אודי, נעמי ורודולף

„זה לא כל־כך פשוט," הסביר לו אודי. „התרנגולות, והביצים, וכל זה."

„והתינוקת," הזכירה לו אשתו.

„כן, יש גם התינוקת," הסכים אודי. „אין לנו סידור לתינוקת. אבל ברגע שיהיה, נבוא בשמחה."

ובזאת נסתיימה שיחת ההזמנה, ואודי וטליה חשבו שנוראייב היה רק אדיב.

משום כך, הם הופתעו בשבוע שעבר, כאשר רודי טילפן לנעמי מקאן, ביקש ממנה לברר אם הדיינים מצאו כבר בייביסיטר.

אז אם ככה, הם מחפשים עכשיו ברצינות. ואם סבתא **רות** לא תתנדב, הם ייאלצו לקחת מישהי זרה.

אחרי הכל, לא נעים לדחות הזמנה של רודי הגדול.

פרידה קשה

שלושה שבועות שכבה הזמרת **מירי אלוני** בבית־החולים, עם צהבת נוראית — כן, בגילה — ושלושה שבועות הופיע בעלה, **נחום שיוב**, שלוש פעמים ביום לביקור אצלה.

בשבוע שעבר, כאשר יצאה היא מבית־

מירי ונחום

החולים, הוא לקח אותה הביתה באהבה רבה, דאג לכל מחסורה.

אבל כל זה ייגמר בימים הקרובים, וזוג האוהבים ייאלץ להיפרד.

כן, הכל בגלל הקאריירה. מירי עומדת לצאת לסיבוב הופעות עם הפסטיבל החסידי בארצות־הברית — טיול שהיא חולמת עליו כבר זמן רב.

נחום, לעומת זאת, יישאר בארץ.

וכאן, משמע, טמון הכלב. שכן, נחום, שמירי היא לו אשתו הרביעית — בשורה, לא ביחד — מעריץ אותה ואינו חדל להלל ולשבח אותה. אבל זה מעולם לא הפריע לו לקבל מקרה־עין, כל אימת שחתיכה ראויה חולפת נגד עינו.

משום כך, אני מודאגת ממה שעלול לקרות לעיניו כאשר אשתו תהיה מעבר לים.

נישואי הבן

החתונה המרגשת ביותר של השבוע היתה זו של **גיורא**, בנה המקסים של השחקנית **אלישבע מיכאלי**. אפילו אני התרגשתי, תארו לכם.

אלישבע הגיעה לטקס בגפה, כמו שאומרים, ואני מודיעה לכם שאינני זוכרת מתי ראיתי אותה זוהרת יותר. עם פרח על החזה, היא נראתה ככלת־השמחה.

גיורא בן ה־24, שהוא טייס, גודל על־ידי אמו, לאחר שאביו נהרג כאשר התינוק היה בן שנה.

אמא אלישבע היתה תמיד גאה נורא בילד, ויכולתם לראות את זה יפה כשהיא עמדה שם והסתכלה בו, עומד מתחת לחופה עם כלתו הדיילת.

פרט שריגש אותי במיוחד, בחתונה, היתה הופעתו של אורח אחד, יחיד ומיוחד מאוד מאוד: השחקן **מישה אשרוב**.

הדור הצעיר כבר לא זוכר את זה, אבל בזמנו היה למישה ואלישבע רומן ממושך, שנמשך שבע שנים טובות. במהלכן, הוא התקשר מאוד לגיורא, מילא באהבה, במידת האפשר, את מקום האב שלא היה.

כל זה נגמר כשמישה עזב את אלישבע לטובת **דליה פרידלנד**.

ועכשיו פתאום אצו־רצו השנים, והנה הילד מתחתן.

אלישבע

מרגלית

גרוש על הנשמה. וכך, אפשר היה לראות אותה במשך כמה ימים, מתרוצצת בכל העיר כדי להשיג כספים.

עד שהשיגה, ויורם יצא אל הדרור.

היילכו שניים יחדיו בלתי אם נועדו?

שניים שנראו לאחרונה יחדיו הינו שחקן הקולנוע הפופולארי **יהודה ברקן** והדוגמנית **רחל'ה גלפרב**.

כשראיתי אותם, בפתיחת המוסד החדש של **ציגלה** בתל־אביב, לא יכולתי להחליט אם הם רק נתקלו זה בזה לשם חברותה משותפת בערב־הבכורה, או שיש דברים בגו. התנהגותם, מכל מקום, היתה נייטראלית.

מה שמשאיר אותי במצבו העדין של הנביא, ששאל: היילכו שניים יחדיו בלתי אם נועדו?

אני יודעת?

רחל'ה ויהודה

מרגלית המשחררת

מרגלית אנקורי יכולה בימים אלה לשמש אות ומופת לתנועה לשיחרור האשה: היא התקדמה מעל ומעבר לחלומותיהן המתוקים ביותר של המשוחררות: היא לא רק אשה משוחררת — היא כבר אשה משחררת.

היא הפעילה את הסטאטוס החדש על **יורם לנדסברגר**, הרומן האחרון שלה.

כאשר נעצר יורם לאחרונה, בפעם המי־יודע־כמה בקאריירה שלו, היו כולם בטוחים שהיא תעזוב אותו. רק צרות עם המשטרה חסר לה?

אז הסתבר שלא רק שהיא לא עזבה אותו — היא אפילו היתה זו שדאגה לשחרר אותו בערבות.

ואיך? כולם יודעים שלמרגלית אין

מותו של העד

(המשך מעמוד 31)

המצרים תפסו את עזה, קיימו בה לכל הפחות צל של קיום פלסטיני. עבדאללה, ידידו של ערפת, סיפח את הגדה המערבית ביד רמה לממלכתו, אחרי שהשיג בדרכי סחיטה ומירמה „הסכמה" פלסטינית ל־סיפוח.

בניגוד לפלסטינים אחרים, שהמשיכו ל־התנגד בלבם לשילטון ההאשמי, השלים עימו ערפת מלכתחילה. הוא זכה בתואר „באשא" (פחה), נתמנה לראש עיריית ירו־שלים, זכה אף לכהן במשך כמה ימים באחת הממשלות המתחלפות־תדיר של ה־ממלכה. אך לאומנותו הפלסטינית לא היתה נוחה לנכדו של עבדאללה. ערפת נתמנה למנהל מוזיאון רוקפלר.

בתפקיד זה כיהן עד לשואה ה־כאה של העם הפלסטיני — מיל־חמת ששת־הימים. בשבילו היתה זאת מכה נוראה — השריד האח־רון של שילטון ערבי בפלסטין אבד.

סופו של פרק

ה שליט החדש היה פחות מחוכם מן השליט הבריטי. ערפת ידע לספר ב־מרירות על שורה ארוכה של השפלות אישיות. מכוניתו נלקחה ממנו בימי ה־כיבוש, הוחזרה רק אחרי טיפולים ביורוק־ראטיים אינסופיים. כשרצה לעבור את ה־ירדן כדי לבקר קרובת־משפחה גוססת, נשלח מפקיד זוטר אחד לשני, נדרש לעמוד בתור, הסתלק בזעם וויתר על הביקור. מישרתו במוזיאון נלקחה ממנו בלי גינונים.

ויתכן שיחס נבון, אישי, חדור־כבוד, יכול היה לשנות את דעתו של ערפת על יחסי ישראל־פלסטין. אולם קציני־המימשל הישראליים — צעירים מעשיים, בלתי־מתוחכ־מים, בלתי־סבלניים — לא היו מסוגלים לכך. בשבילם היה המני־היג הקשיש סתם זקן טרדן, ושלא יבלבל את המוח.

אלא שהצרות האישיות היו בעיניו כאין וכאפס לעומת השואה של עמו. שואה זו מילאה את כל חייו. קולות התותחים נדמו בקושי, כשיצא הזקן החולה ללטרון, כדי להנציח את השמדת שלושת הכפרים, ש־נמחו מעל פני האדמה על פי פקודת משה דייין. הוא הנציח כל בית שהושמד, כל גירוש, כל מעשה של קיפוח או הת־נכלות לפלסטינים. הכול נרשם, צולם, תו־ייק. את העתק הצילומים דאג להעביר אל מעבר לירדן, כדי להצילם מתפיסה אפש־רית בידי הישראלים.

בביתו נערמו מפות של כפרים שחדלו מזמן מלהתקיים, מיסמכים מכל התקופות, רישומים ללא־ספור. הבית הערבי הקטן והיפה הפך למוזיאון־השואה הפלסטיני — ועצרף הראה אותו בלהט ל־מכרים ישראליים, שגילו אהדה כלשהי לגורל עמו.

בסוף ימיו הבין ערפת אל־עצרף שאין לו עוד דרך להצלת העם הפלסטיני מילבד חלוקת הארץ ודו־קיום בין מדינה פלסטי־נית ומדינת־ישראל. דיברנו על כך לא פעם, כאשר אמרתי, כאילו בהלצה, שאני מקווה שיאריך ימים ויזכה להיות הנשיא הראשון של מדינת־פלסטין, לא דחה את הרעיון. אבל הוא ידע שבריאותו רופפת ושסופו מתקרב — וכי אנשים צעירים יותר, בני דור חדש, שונים מאוד ממנו ומדרך־חייו, יצטרכו לדאוג לגורל העם הפלסטיני.

כאשר מת החודש, בגיל 81, נסתם הגולל על פרק בחיי העם הפלסטיני — הפרק שהתחיל במהפכת התורכים הצעירים והת־עוררות הלאומיות הפלסטיניות, ושנסתיים בהחלטת ממשלת ישראל לקבל את תפיסתו של משה דיין שפירושה חיסול בסיס־הקיום הלאומי של העם הפלסטיני.

ערפת אל־ערפת האמין שאין זה סוף־פסוק. אך את ההמשך השאיר להיסטוריון שירשום את הפרק ה־בא של תולדות העם הפלסטיני.

• פרשה שחורה זו לא באה על תיקונה. הכפרים הושמדו בימים הראשונים אחרי הפסקת־האש, כאשר השילטון הישראלי עוד האמין כי יצטרך להחזיר את השטחים, וחשבשחיסול הכפרים יקל עליו לשנות את הגבול באיזור לטרון ולשמור על כביש ירושלים. האדמה, שתושביה גורשו באכז־ריות בלתי־רגילה, נמסרה ליהודים דתיים.

„אין אשה מכוערת - יש רק אשה מוזנחת!" מצהירה הדוגמנית בתיה בנדיקט המקימה שושלת של דוגמנים

חדשים ספורים בלבד אחרי שילדה את בנה השלישי, קוצרת בתיה בני־דיקט שריקות התפעלות, כשהיא חולפת ברחוב דיזנגוף ומציגה לראווה את מותניה וטבורה. „זה לא יכול להיות שאת אמא לשלושה יל־דים!" מגיבים גב־רים ונשים כאחת למראיה. ואומנם, למרות שחלפו יותר מתריסר שנים מאז נבחרה בתיה כסגנית מלכת־המים בטרם מלאו לה 17 שנים, עדיין ניתן להקיף את מותניה בעשר אצבעות, ועורה מתוח עליה כאילו היה קטן עליה בשני מספרים.

„אני לא מבינה מה מתלהבים כאן בארץ מזה שאני רזה ומוצקה אחרי שלוש לידות!" או־מרת בתיה שהגיעה לבי־קור המולדת השנתי שלה. „המושג הזה המקובל בארץ שמי שיולדת גומרת עם הגוף שלה — הוא מוטעה מיסודו," היא אומרת. והיא עצמה מהווה את ההוכחה לאמיתות דבריה.

אחרי! אינה רק סיסמתם של מפקדי צה"ל. זוהי גם הסיסמא של הדוגמנית בתיה בנדיקט לילדיה. ואומנם, בתה הפעוטה אלכסנדרה הולכת בעקבו־תיה, משתתפת יחד עימה כדוגמנית בתצו־גות אופנה. בתיה מציינת בגאווה כי לבתה יש כבר אוסף של 25 שמלות מקסי ו־20 כובעים בצבעים שונים משל עצמה.

שלושת היפים כך מכנה בתיה את שלישיית הדוגמנים שהקימה עם בנה (מימין) ובתה. לשני הילדים תלבושות שהוזמנו אצל מתכנני אופנה. השלישיה תהפוך כנראה לרביעייה כשיגדל הבן התינוק של בתיה.

הפילוסופיה של בתיה על נושא היופי היא פשוטה ובלתי מסובכת. „פשוט מאוד — אין אשה מכוערת. יש רק אשה מוז־נחת. מי שלא רוצה להיות מוזנחת עליה להיות מטופחת ובטיפוח צריך להתחיל מגיל הגן."

קחו אותה, למשל. אם בתיה (למי שלא זוכר — כוכבת המחזמר אין להצליח ב־עסקים, לשעבר) מצליחה לשמור על משקל של 105 פאונד (כ־48 קילו), להתעמל שלוש פעמים בשבוע, לשחק טניס, ולטעום מכל הדברים שבעולם אך לא לגמור אף פעם את מה שיש בצלחת, זה רק מפני שהועידו אותה מילדות להיות כזאת.

„הורגלתי להתלבש יפה עוד כשהייתי תינוקת. בגיל חמש אמא כבר היתה מל־בישה אותי לא רק בשמלה אלא גם מצייר־דת אותי בארנק וכפפות. אני חושבת

שאשה מתחילה להיות אשה מהרגע שהיא נולדת. בהתחלה כמובן האמא אחראית לכך. אך אם נותנים את זה לילדה מגיל מוקדם, היא לומדת לאהוב את זה ולדרוש את זה!"

האשה עושה את הגבר

אז מה שעשו לה עושה עכשיו בתיה לבתה אלכסנדרה ולבנה סקוטי. "הסוד שלנו," מאמינה בתיה, "הוא שאיכפת לנו איך אנחנו נראים. לכן אנחנו נראים ככה." אין מה להתלונן בקשר לאיך שהם נראים. השאלה היא רק אם הם נהנים מזה.

"מה זאת אומרת?" תמהה בתיה, "אני פשוט אוהבת ונהנית להיות אשה. להנות להיות אשה זה גם לתת לגבר הנמצא בחברתך הרגשה שהוא גבר. אני מאוד דוגלת באימרה שהאשה היא העושה את הגבר. כשאני למשל נכנסת לאיזה מקום, אני צועדת בראש זקוף ונוסכת סביבי אווירה של ביטחון והנאה שבהיותי אשה — וכך אני מאפשרת גם לגברים להינות מזה."

קשה לומר שלבתיה, שעד שירדה לניו־יורק לפני עשר שנים, שם הפכה ל־דוגמנית שתמונותיה הופיעו בשערי עתו־נים כמו הלייף, הלוק, המדמואזל וגלי־מור, היתה בעצמה ישראלית — יש דיעה טובה על צורתה של הישראלית הממו־צעת. אבל היא נדיבה מספיק כדי לא לייחס זאת רק לתכונותיה של הישראלית.

למה כובע?

שאלה זו אינה עומדת כלל בפני בתיה, המדגימה בתמונה אחד מאוסף 150 הכובעים שבמלתחתה. לבתיה יש כובע מתאים ותכשיטים מיוחדים לכל אחת מתלבושותיה הרבות. בתיה בנדיקט אינה מחמיצה אף הזדמנות להופיע בכובע, שלדעתה הוא חלק בלתי נפרד מתלבושתה של אשה.

"לישראלית," היא אומרת עם שמץ של השתתפות בצער, "יש אוייב אחד גדול בצורת השמש. כמות מסויימת של שמש נותנת לאשה מראה צעיר ורענן. אך כמו בכל דבר אחר בחיים, אם לוקחים יותר מדי זה אסון. והישראליות פשוט לא יודעות את הגבול. אז מה רואים כאן? רואים בחורות בגיל 25, עם עור יבש ושיער הרוס, מקומטות כמו סבתות. זה אולי מפני שלא מלמדים אותן איך להישמר ממזג־האוויר הישראלי. צריך לדעת להי־שמר וצריך שלבתורה יהיה איכפת."

בישראל בתיה בנדיקט בטיול בוקר ברחוב דיזנגוף בתל־אביב (למעלה) עם שני ילדיה, סקוטי ואלכסנדרה. החליפה שלובשת בתיה היא מעשה אנג'לו. בתמונה משמאל נראית בתיה בעת קבלת הפנים למשתתפי "הצדעה לישראל" בחברת הזמרת ג'וזפין בייקר והעיתונאית מירה אברך.

המחיר: 2.50 ל"י | מספר 1877 | שנה 37 | כ"ר אב תשל"ג, 22.8.73

העולם הזה

משולש מקורי לגמרי:

פרשת הדוגמנית, הטייס וקצין־הביטחון

עמי בן־ארי

„בעלי הסכים שאגור בדירתו עם אהובי!"

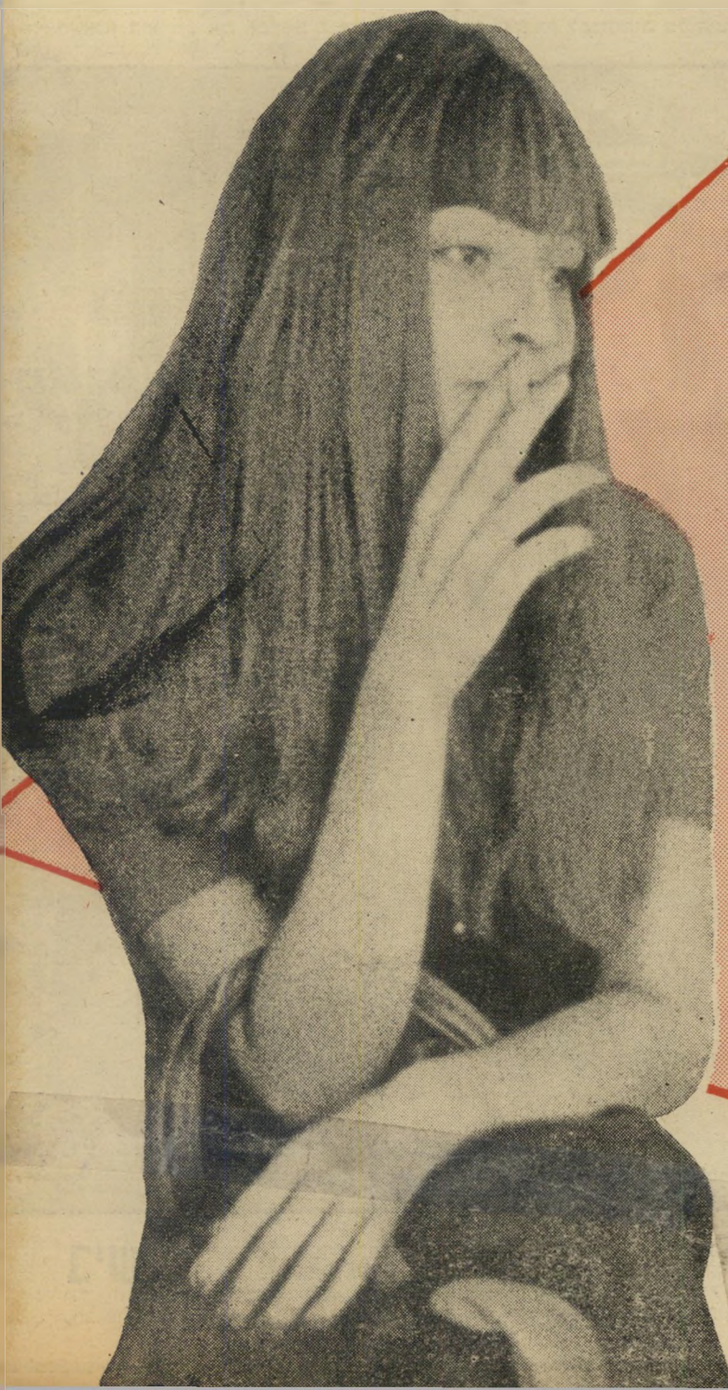

מינה בן־ארי

פדרו קורבלי